

ПРАКТИКИ ТРАНСПОЗИЦІЇ ДИРЕКТИВИ ЄС 2024/1226 ДЕРЖАВАМИ-ЧЛЕНАМИ СОЮЗУ

визначення кримінальних правопорушень
і покарання за порушення обмежувальних
заходів Союзу

ПРАКТИКИ ТРАНСПОЗИЦІЇ ДИРЕКТИВИ ЄС 2024/1226 ДЕРЖАВАМИ-ЧЛЕНАМИ СОЮЗУ

**визначення кримінальних правопорушень
і покарання за порушення обмежувальних
заходів Союзу**

Видавець: аналітичний центр «Інститут законодавчих ідей». Всі права захищені.

Автори: Андрій Климосюк, Микола Рубашенко, Оксана Гузій, Тетяна Хутор

Публікація видана Інститутом законодавчих ідей за підтримки Фонду «Аскольд і Дір», що адмініструється ІСАР Єднання в межах проєкту «Сильне громадянське суспільство України – рушій реформ і демократії» за фінансування Норвегії та Швеції. Зміст публікації є відповідальністю ГО «Інституту законодавчих ідей» та не є відображенням поглядів урядів Норвегії, Швеції або ІСАР Єднання.

Анотація

Аналітичне дослідження присвячене вивченню практик транспозиції Директиви ЄС 2024/1226 щодо визначення кримінальних правопорушень і покарання за порушення обмежувальних заходів Союзу державами-членами ЄС та формулюванню рекомендацій для удосконалення українського санкційного законодавства щодо криміналізації порушень та обходу санкцій у зв'язку з євроінтеграцією.

Проведено детальний порівняльний аналіз досвіду 16 держав-членів ЄС, які після набрання чинності Директивою ухвалили спеціальні імплементаційні акти або опублікували відповідні законопроекти (Греція, Данія, Естонія, Іспанія, Кіпр, Латвія, Литва, Мальта, Німеччина, Польща, Румунія, Словаччина, Угорщина, Фінляндія, Чехія, Швеція). Дослідження структуровано у 4 розділи та додаток і охоплює процедурні аспекти транспозиції, форми та засоби імплементації, обсяг криміналізації 12 видів порушень і обходу обмежувальних заходів, способи формулювання діянь, вартісні пороги криміналізації, систему покарань для фізичних осіб, обтяжуючі та пом'якшувальні обставини.

Виявлено два основні підходи до формулювання діянь — абстрактний (загальне формулювання "порушення санкцій") та конкретизований (детальний перелік 8 форм порушень та 4 форм обходу санкцій відповідно до ст. 3 Директиви). Більшість держав обрали шлях внесення змін до кримінальних кодексів, переважно розміщуючи відповідні норми у розділах про міжнародні злочини, злочини проти держави або економічні злочини. Держави значно відходять від мінімальних вимог Директиви щодо караності в бік посилення покарань, встановлюючи максимальні строки ув'язнення від 5 до 12 років. Лише частина країн запровадила факультативний вартісний поріг криміналізації у 10 000 євро.

Для України рекомендовано системне оновлення санкційного законодавства, що передбачає перегляд Закону "Про санкції", встановлення формального складу злочину, розміщення кримінальних положень у Кримінальному кодексі як злочинів проти миру або держави, запровадження вартісного порогу близько 10 000 євро з адміністративною відповідальністю за менші порушення, обов'язкову криміналізацію необережних порушень щодо товарів військового призначення та подвійного використання, диференціацію відповідальності залежно від тяжкості порушень та створення координуючого органу у сфері санкційної політики.

Зміст

Вступ.....	6
РОЗДІЛ 1. Транспозиція – процедурні моменти (статті 19, 20 Директиви ЄС).....	9
РОЗДІЛ 2. Визначення порушень обмежувальних заходів Союзу кримінальними (статті 3 і 4 Директиви ЄС).....	19
РОЗДІЛ 3. Покарання для фізичних осіб (статті 5, 8 і 9 Директиви ЄС).....	47
РОЗДІЛ 4. Висновки та рекомендації для України.....	64

Санкції – один із найважливіших інструментів протидії діям, які загрожують національній безпеці країни або навіть міжнародному правопорядку. В умовах сучасних викликів міжнародній безпеці роль санкцій суттєво зростає, що спонукає до постійного вдосконалення механізмів їх застосування.

У європейському контексті питання санкційної політики набуло особливої актуальності після нахабного вторгнення Росії в Україну у 2014 р. У відповідь на протиправні дії Рада Європейського Союзу прийняла Регламент № 269/2014 від 17 березня 2014 р. щодо обмежувальних заходів стосовно дій, що підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України. Цим документом запроваджено персональні санкції проти російських пособників, зокрема представників окупаційної влади Автономної Республіки Крим.

Однак зазначені заходи не стали єдиним проявом позиції європейських країн щодо незаконних дій Росії. Було також прийнято Регламент № 833/2014 від 31 липня 2014 р. щодо обмежувальних заходів з огляду на дії Росії, що дестабілізують ситуацію в Україні, яким запроваджено секторальні санкції проти ключових галузей російської економіки. Втім, ці заходи мали обмежений характер та не становили системного тиску на російську економіку.

Ситуація змінилась після початку повномасштабного вторгнення в лютому 2022 р. Масштаб санкційного тиску на Росію суттєво збільшився. Станом на серпень 2025 р. лише Європейський Союз наклав 18 пакетів санкцій, тривала підготовка 19 пакету санкцій. Проте санкційний тиск на Росію здійснюється не лише з боку ЄС. Не менш активну позицію в цьому напрямі займає Велика Британія, яка систематично застосовує санкції до пособників країни-агресора.

Значний внесок у формування сталого міжнародного санкційного тиску на Росію роблять також інші країни санкційної коаліції, зокрема США, Швейцарія. У результаті спільних зусиль міжнародної спільноти проти Росії застосовано безпрецедентну кількість санкцій – понад 23 тисячі, тобто вона є найбільш підсанкційним суб'єктом.

Однак застосування санкцій до агресора та осіб, які його підтримують, є лише частиною системного підходу, щоб виконати мету запровадження цього інструменту. Надзвичайно важливим є створення ефективних інструментів для забезпечення контролю за дотриманням санкцій, а також притягнення порушників до відповідальності.

Вагомим у цьому контексті є досвід Європейського Союзу, який останні роки особливо наполегливо працює над удосконаленням правової рамки у сфері санкційної політики. Відповідно до ч. 1 ст. 83 Договору про функціонування ЄС, Європейський Парламент та Рада шляхом прийняття директив можуть врегулювати мінімальні правила щодо визначення кримінальних злочинів та санкцій за їх вчинення у сфері особливо тяжкої злочинності транскордонного характеру.

Проте диференційований підхід держав-членів ЄС до врегулювання питання відповідальності за порушення санкцій спричинив суттєві відмінності у визначенні та обсязі поняття порушення санкцій, видах та розмірах покарань за вчинені діяння, а також щодо інших заходів впливу, які застосовувались до порушників. На цій проблемі також наголошено в п. 12 Рішення Ради ЄС № 2022/2332: «Той факт, що держави-члени мають дуже різні визначення та покарання за порушення обмежувальних заходів Союзу згідно зі своїм національним законодавством, сприяє різному ступеню застосування санкцій залежно від держави-члена, де відбувається порушення. Це підриває цілі Союзу щодо захисту міжнародного миру та безпеки й підтримки спільних цінностей Союзу. Тому існує особлива потреба у спільних діях на рівні Союзу для вирішення проблеми порушення обмежувальних заходів Союзу засобами кримінального права».

Саме тому 24 квітня 2024 р. Європейський Парламент та Рада ЄС скористались наданими їм повноваженнями щодо визначення мінімального стандарту регулювання відповідальності за порушення санкцій шляхом прийняття Директиви 2024/1226 «Про визначення кримінальних правопорушень і покарання за порушення обмежувальних заходів Союзу та внесення змін до Директиви (ЄС) 2018/1673».

Директива (ЄС) 2024/1226 встановлює правову рамку щодо забезпечення ефективності санкційної політики ЄС та охоплює такі питання:

- перелік діянь, які охоплюються поняттям «порушення санкцій»;
- форми вини;
- факультативний поріг криміналізації;
- види покарань, які застосовуються до фізичних та юридичних осіб;
- обставини, які пом'якшують покарання, та обставини, які обтяжують покарання;
- строки давності за вчинені порушення;
- правила юрисдикції;
- інструменти розслідування, координація та співпраця між компетентними органами держав-членів та інституціями ЄС;
- інші заходи кримінально-правового характеру.

Зважаючи на правову природу документа, держави-члени ЄС зобов'язані імплементувати його положення в національні законодавства. У цьому контексті варто ще раз нагадати, що ст. 83 ДФЄС визначає лише «мінімальні правила», тому під час впровадження положень Директиви держави-члени можуть запровадити більш жорстке законодавство, зокрема криміналізувати діяння, не передбачені Директивою, або ж передбачити суворіші покарання за вчинення діянь.

Кінцевий термін імплементції Директиви (ЄС) 2024/1226 – 20 травня 2025 р.

Однак станом на серпень 2025 р. результати впровадження Директиви (ЄС) 2024/1226 демонструють значні розбіжності серед держав-членів. Лише деякі держави-члени ЄС (зокрема Данія, Естонія, Фінляндія, Нідерланди, Литва, Латвія та Словаччина) виконали свої зобов'язання.

Показовим у цьому контексті є приклад Данії. Ця держава, відповідно до ст. 2 Протоколу № 22 про позицію Данії, що додається до Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу, не була зобов'язана імплементувати положення Директиви (ЄС) 2024/1226. Проте, незважаючи на це, 20 червня 2025 р. прийняла відповідне законодавство.

Водночас значна кількість держав-членів ЄС досі не завершила процес імплементатії. Як наслідок, 24 липня 2025 р. Європейська Комісія заявила про ініціювання проваджень проти 18 держав-членів ЄС (Бельгії, Болгарії, Чехії, Німеччини, Ірландії, Греції, Іспанії, Франції, Хорватії, Італії, Кіпру, Угорщини, Мальти, Австрії, Польщі, Португалії, Румунії та Словенії), які не повідомили про заходи щодо повної імплементатії Директиви (ЄС) 2024/1226 у національне законодавство. У зв'язку з цим виникає потреба в детальному аналізі підходів держав-членів до імплементатії положень Директиви та виявленні найкращих практик впровадження.

Метою цього аналітичного дослідження є вивчення найкращих практик впровадження положень Директиви (ЄС) 2024/1226 у національні законодавства держав-членів, а також формулювання висновків і рекомендацій щодо удосконалення українського санкційного законодавства щодо криміналізації порушень та обходу санкцій у зв'язку з євроінтеграцією.

З огляду на це **об'єкт дослідження** охоплює лише ті держави-члени ЄС, які після набрання чинності Директивою (ЄС) 2024/1226 ухвалили законодавство, що містить нові кримінальні положення, з метою транспозиції цієї Директиви або ж офіційно опублікували у відкритому доступі проекти відповідних актів, розроблених з метою такої транспозиції.

Предмет дослідження обмежений тими положеннями ухвалених законодавчих актів або опублікованих законопроектів, які безпосередньо стосуються:

- процедурних аспектів транспозиції, розуміння яких є необхідним початковим етапом на шляху до розроблення і прийняття необхідних законодавчих змін Україною (розділ 1 аналітики);
- криміналізації порушень обмежувальних заходів, зокрема способів, форм та засобів її здійснення, обсягу криміналізації (розділ 2 аналітики);
- пеналізації – забезпечення відповідності положенням Директиви в частині визначення караності порушень обмежувальних заходів (розділ 3 аналітики);
- окрема увага приділена формулюванню загальних висновків та рекомендацій для України (розділ 4 аналітики).

РОЗДІЛ 1. Транспозиція – процедурні моменти (статті 19, 20 Директиви ЄС)

і) транспозиція директив ЄС: правова основа

Договір про функціонування ЄС (витяг)

Стаття 83

1. Європейський Парламент та Рада **за допомогою директив**, ухвалених згідно зі звичайною законодавчою процедурою, **можуть встановити мінімальні правила щодо визначення кримінальних правопорушень та санкцій** у сфері особливо тяжкої злочинності транскордонного змісту, що впливає з природи або наслідків таких правопорушень або з особливої необхідності спільно боротися проти них.

До сфери такої злочинності належать: тероризм, торгівля людьми та сексуальна експлуатація жінок і дітей, незаконна торгівля наркотиками, незаконна торгівля зброєю, відмивання грошей, корупція, підробка платіжних засобів, комп'ютерні злочини та організована злочинність.

Залежно від тенденцій розвитку злочинності Рада може ухвалити рішення, що визначає інші сфери злочинності згідно з критеріями, визначеними в цій частині. Рада діє одностайно після отримання згоди Європейського Парламенту.

2. Якщо наближення кримінального законодавства доводить істотну важливість забезпечення ефективного виконання політики Союзу у сфері, де вжито заходів із гармонізації, директиви можуть запровадити мінімальні правила, що визначають кримінальні правопорушення та санкції у відповідній сфері. Без шкоди статті 76 такі директиви ухвалюються такою самою звичайною або спеціальною законодавчою процедурою, якої дотримувались для ухвалення відповідних заходів із гармонізації. <...>

Стаття 288

Для виконання повноважень Союзу **установи ухвалюють** регламенти, **директиви**, рішення, рекомендації та висновки.

Регламент має загальне застосування. Він є обов'язковим у повному обсязі та підлягає прямому застосуванню в усіх державах-членах.

Директива є обов'язковою щодо результату, якого необхідно досягти, для кожної держави-члена, якій вона адресована, але залишає національним органам влади право вибору форми та методів.

Рішення є обов'язковим до виконання в повному обсязі. Рішення, в якому зазначені особи, яким воно адресоване, є обов'язковим лише для них.

Рекомендації та висновки не мають обов'язкової сили.

Директива – це особливий акт ЄС, який: а) є обов'язковим для держав-членів; б) є обов'язковим щодо результату, який має бути досягнутий; с) залишає державам-членам вибір форм і засобів досягнення результату; d) не є, за окремим винятком, безпосередньо (прямо) застосовним у державах-членах; е) має різні національні наслідки.^[1]

1. Tomášek, M., Šmejkal, V. та ін. Коментар до Договору про функціонування ЄС, Договору про ЄС та Хартії основоположних прав ЄС. Прага: Wolters Kluwer ČR, 2024. С. 1041.

Транспозиція директиви ЄС може розглядатися як процес, під час якого держави-члени ЄС імплементують положення директиви до свого національного законодавства, або як результат – стан відповідності національного законодавства держави-члена (а далі – й практики його застосування) положенням директиви.

Директиви ЄС встановлюють обов'язкові результати, яких держави мають досягти, але вони дозволяють національним органам влади самостійно обирати форму та методи для їх досягнення. Це забезпечує узгодженість законодавства країн-членів із правом ЄС.

NB! Ст. 83 ДФЄС передбачає лише «мінімальний метод гармонізації»: держави-члени можуть зберігати або запроваджувати суворіше законодавство, тобто криміналізувати поведінку, не передбачену директивою, або передбачати суворіші покарання чи інші заходи, але вони не можуть передбачати менший обсяг криміналізації чи пеналізації за той, що визначає відповідна директива.

ii) правила про транспозицію в Директиві ЄС 2024/1226 (строк)

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 20. Транспозиція

1. Держави-члени повинні ввести в дію закони, нормативні акти та адміністративні положення, необхідні для виконання цієї Директиви, **до 20 травня 2025 року**. Вони повинні негайно повідомити про це Комісію.

Коли держави-члени ухвалюють ці заходи, вони повинні містити посилання на цю Директиву або супроводжуватися таким посиланням під час їх офіційної публікації. Порядок здійснення такого посилання встановлюється державами-членами.

2. Держави-члени повинні повідомити Комісії текст основних актів національного законодавства, які вони приймають у сфері, що охоплюється цією Директивою.

Директивою ЄС 2024/1226 кінцевою датою транспонування визначено 20.05.2025. Йдеться саме не про ухвалення, а про введення в дію необхідних нормативних актів. Один рік насправді є доволі коротким строком для процедури, яка передбачає ініціювання, розроблення проєкту, обговорення і консультації, прийняття, опублікування та набрання чинності. Короткий строк, вочевидь, свідчить про ступінь важливості питання про ефективність обмежувальних заходів у ЄС.

Серед тих держав-членів, які не мали повної узгодженості свого законодавства з вимогами Директиви ЄС 2024/1226 на момент набрання нею чинності, дотримання вимог ст. 20(1) щодо дедлайну транспозиції забезпечили лише 2 держави – Естонія та Фінляндія. Такі ж 3 країни, як Литва, Латвія і Швеція, забезпечили прийняття імплементаційних актів до 20.05.2025, а чинності вони набрали вже після закінчення встановленого строку. Нарешті, ще 5 держав – Словаччина, Данія, Чехія, Угорщина та Кіпр – ухвалили відповідні акти після визначеного терміну. Отже, найбільш активними були країни Балтії та Скандинавські країни. Принагідно зауважимо, що ці ж країни протягом 2022–2025 рр. чи не найактивніше проявляють себе щодо концентрації зусиль та впровадження різних заходів для боротьби з санкційними порушеннями.

Таблиця 1. Дати прийняття актів і набрання ними чинності щодо транспозиції Директиви (ЄС) 2024/1226 (серед групи країн, які прийняли спеціальні імплементаційні акти)

Країна	Дата прийняття та назва акта(ів)	Дата набрання чинності
Естонія	26.03.2025 – зміни до КК 05.05.2025 – Закон щодо захисту викривачів 15.05.2024 – зміни до Закону про міжнародні санкції	27.04.2025 (перший), 18.05.2025 (другий), 17.06.2024 (третій)
Фінляндія	25.04.2025 – пакет законів № 179/2025, 180/2025, 181/2025, 182/2025	20.05.2025
Литва	15–22.05.2025 – пакет законів № XV-203, XV-204, XV-205, XV-206, XV-207	21.05.2025
Латвія	15.05.2025 – зміни до КК; 22.05.2025 – зміни до Закону про міжнародні санкції	10.06.2025
Швеція	08.05.2025 – новий Закон про міжнародні санкції (SFS 2025:327–332)	10.06.2025
Словаччина	03.06.2025 – Закон № 157/2025	01.08.2025
Угорщина	11.06.2025 – Закон XLIX/2025	20.06.2025 Але більшість кримінальних положень – з 01.09.2025 чи пізніше
Данія	20.06.2025 – Закон № 731	21.06.2025
Кіпр	10.07.2025 – Закон № 149(I)/2025 та супутні № 148(I)/2025, № 150(I)/2025	25.07.2025
Чехія	02.07.2025 – Закон № 270/2025	31.12.2025

Греція, Іспанія, Мальта, Німеччина, Польща та Румунія підготували та опублікували імплементаційні проекти, які перебувають на етапі обговорення. Публічні дискусії та коментарі до них переважно вказують на позитивне рішення щодо їх прийняття.

Італія значно запізнюється з транспозицією Директиви. У червні 2025 р. італійський парламент дав уряду 18-місячний строк для забезпечення транспозиції, що може означати фактичне запізнення Італії на понад 2 роки.

iii) форми і засоби транспозиції

- **форма імплементаційного акта**

Як впливає зі ст. 288 ДФЄС, директиви залишають за державами-членами можливість вибору форм і методів/засобів транспозиції. Головне, щоб вони забезпечили належну юридичну силу положень, особливо коли йдеться про найсуворіші обмеження прав людини, що передбачає кримінальне право, та їхню ефективність. Вочевидь, у цьому контексті кожній державі набагато простіше визначитися з тим, якої форми та змісту має бути відповідний імплементаційний акт, хто має його прийняти та скільки таких актів має бути.

Держави-члени переважно прийняли або розробили проекти актів у формі законів. Це закономірно, адже криміналізація порушення обмежувальних заходів ЄС має наслідком найсерйозніші обмеження прав людини, характерні для кримінального права. А тому їх прийняття належить зазвичай до повноважень парламентів – законодавчих органів. Роль урядів зводиться до ініціювання, розроблення проектів та подання їх до парламентів.

В окремих країнах можна простежити певні особливості, пов'язані з наділенням виконавчих органів влади делегованими повноваженнями. Наприклад, у Румунії кримінально-правове забезпечення виконання санкцій ґрунтується передусім на Надзвичайній постанові уряду № 202/2008 про виконання міжнародних санкцій, прийняття якої було результатом реалізації делегованих парламентом уряду законодавчих повноважень, а також на Кримінальному кодексі, Кримінально-процесуальному кодексі та Законі 302/2004 про міжнародне співробітництво в кримінальних справах. Підготовлений урядом новий законопроект передбачає внесення парламентом змін до згаданої Надзвичайної постанови уряду.

Подібний оригінальний спосіб транспозиції закладений і в Італії. Парламент Італії з метою узгодження свого законодавства з *acquis* ЄС щороку ухвалює т. зв. «закони про європейське делегування» – щорічний законодавчий інструмент, за допомогою якого парламент делегує уряду повноваження транспонувати директиви ЄС та впроваджувати інші законодавчі акти ЄС з метою подолання затримок і запобігання новим в інтеграції законодавства ЄС. Здавалося б, делегування законодавчих повноважень уряду мало би бути дієвим експрес-способом транспонування, однак реальна практика в Італії демонструє інший досвід: 13 червня 2025 р. італійський парламент ухвалив Закон 2280/2025 про європейське делегування 2024 р., ст. 5 якого містить настанови та принципи делегування повноважень уряду щодо детальної транспозиції Директиви ЄС 2024/1226, однак ст. 2 надає уряду 18-місячний строк для реалізації цих настанов.

- **Кримінальний кодекс vs. спеціальний закон**

✓ Транспозиція Директиви ЄС 2024/1226 має явну тенденцію: домінує шлях внесення змін у кримінальні кодекси, тоді як ухвалення окремих спеціальних законів є якщо не винятком, то значно менш поширеним способом криміналізації та пеналізації порушень обмежувальних заходів ЄС. Більшість країн (зокрема Естонія, Литва, Латвія, Словаччина, Угорщина, Чехія, Данія, Іспанія, Фінляндія) обрали шлях внесення змін до кримінальних кодексів (КК) як основний інструмент імплементації, хоча в окремих із них допускається прийняття законів, які встановлюють кримінальну відповідальність не в кримінальному кодексі.

Якщо в Литві, Латвії та Данії положення кодексів зазнали відчутних змін лише в редакції вже наявних статей про порушення санкцій, то в кримінальні кодекси інших держав-членів було внесено суттєві зміни та доповнення або ж такі заплановано у відповідних проектах. Указане добре демонструє те, що прийняття Директиви ЄС 2024/1226 у багатьох державах викликало потребу в широких за обсягом доповненнях до кримінальних кодексів – нормативних актів, які зазвичай переглядаються порівняно рідко і тяжіють до консервативності. Наприклад, до словацького кодексу було додано 5 нових статей, до угорського – додано 4 нові статті, до фінського – додано 3 нові статті і ще 5 зазнали істотних змін, до естонського – додано 2 нові статті і 1 викладено в новій редакції, до чеського – додано 2 нові статті і ще декілька викладено в новій редакції. Проєкт змін до КК Іспанії передбачає взагалі доповнення його новим розділом, що міститиме 8 статей.

Викликає інтерес те, що статті, котрі передбачають відповідальність за порушення обмежувальних заходів ЄС, розміщують (пропонують розмістити) в розділах, спрямованих на охорону різних благ (цінностей), про що свідчать назви відповідних розділів спеціальних частин кримінальних кодексів та «сусідні» кримінальні правопорушення. Порушення обмежувальних заходів зараховано до:

- економічних злочинів – Фінляндія (розділ 46 «Злочини, пов'язані з імпортом та експортом»);
 - міжнародних злочинів – Словаччина (розділ 12(I) «Злочини проти миру та людяності, злочини тероризму та екстремізму»), Естонія (розділ 3 «Злочини проти миру»), Чехія (розділ XIII(II) «Злочини проти миру та воєнні злочини»);
 - злочинів проти держави – Латвія (розділ X «Злочини проти держави»), Литва (розділ XIV «Злочини проти незалежності, територіальної цілісності та конституційного устрою Литовської держави»),
 - злочинів проти ЄС – Іспанія (розділ XXIII-bis «Злочини проти простору свободи, безпеки та правосуддя Європейського Союзу»),
 - злочинів проти громадської безпеки – Угорщина (розділ XXXI «Злочини проти економічного регулювання, заснованого на міжнародних зобов'язаннях з метою громадської безпеки»).
- ✓ Інші країни визначили кримінальні правопорушення чи планують їх визначити в спеціальних законах, хоча в кожній із цих країн діє кодифікований акт – Кримінальний кодекс. Однак способи транспозиції в цих випадках можуть суттєво різнитися і залежать від особливостей національних правових систем та того, який конкретно шлях видався законодавцю більш доречним. Можна виокремити щонайменше три типи транспозиції в межах спеціальних законів:

перший: транспозиція забезпечується за допомогою законів, спеціально присвячених питанням, урегульованим Директивою. У трьох країнах прийнято або заплановано до прийняття закони, які можна було б назвати «національними копіями» Директиви ЄС 2024/1226, оскільки вони майже повністю відтворюють її зміст, структуру та словесні формулювання (мовні конструкції).

- на Кіпрі прийнято «Закон, що передбачає визначення кримінальних правопорушень та санкцій за порушення обмежувальних заходів Союзу», який містить 15 статей, присвячених криміналізації порушення обмежувальних заходів;

- у Греції планують прийняти Закон про встановлення правопорушень і покарань проти фізичних та юридичних осіб за порушення обмежувальних заходів ЄС, транспозицію Директиви (ЄС) 2024/1226 від 24 квітня 2024 р. Закон містить 21 статтю, 15 з яких спеціально присвячені криміналізації порушення та обходу санкцій.

Обидва випадки є відмінними зразками, які демонструють прагнення цих країн забезпечити максимально повну та точну транспозицію. Ці акти надають визначення термінів відповідно до ст. 2 Директиви, тотожно Директиві визначають діяння, які є порушеннями та обходом санкцій, а також встановлюють покарання для фізичних і юридичних осіб, інші кримінальні засоби, заходи розслідування, правила співпраці компетентних органів, захисту викривачів та навіть процесу збору та подання статистичних даних.

Наближене до оригіналу відтворення положень Директиви ЄС, до того ж у межах одного закону, безумовно, сприяє не лише виконанню зобов'язань відповідно до права ЄС, але й мінімізує ризик різнотлумачення новоприйнятих положень. Проте підхід, що передбачає «копіювання» директиви, можна впроваджувати лише в тих національних правових системах, термінологія яких повною мірою узгоджена з термінологією директиви, адже в протилежному випадку дотримання правової визначеності може бути під загрозою.

другий: транспозиція забезпечується в межах нових або оновлених комплексних «санкційних законів», тобто законів, присвячених регулюванню як застосування (виконання) та адміністрування санкцій, так і відповідальності за порушення обмежувальних заходів:

- На Мальті планують ухвалити новий «Закон про повноваження приймати нормативні акти в національних інтересах». Хоча головною метою та причинами цього законопроєкту є транспонування в національне законодавство Директиви ЄС 2024/1226,^[2] він також оновлює національну систему регулювання обмежувальних заходів, щоб забезпечити їхню відповідність чинному законодавству (передусім регламентам) ЄС. Комплексний підхід полягає в тому, що в одному законі пропонують визначити не лише різні аспекти криміналізації порушення та обходу санкцій, але й правила застосування обмежувальних заходів, зміст обмежувальних заходів, повноваження компетентних органів, обов'язки підсанкційних суб'єктів, банків та інших фінансових установ, основи співпраці між різними органами тощо.
- У Польщі проєктом Закону про обмежувальні заходи пропонують створити, так би мовити, «конституцію санкцій». Він матиме комплексний характер, оскільки передбачатиме, окрім іншого: розподіл компетенцій між різними національними органами влади, що впроваджують обмежувальні заходи, та створення міжвідомчої групи для кращої координації їхніх дій, створення прозорої системи застосування національних обмежувальних заходів, імплементацію в національний правопорядок Директиви (ЄС) 2024/1226; систематизацію впровадження в Республіці Польща обмежувальних заходів ЄС, ООН та національних санкцій (уніфікований підхід), адже досі їх застосування та дотримання регулювалося частково різними правовими актами, що перешкоджало ефективному впровадженню санкцій та ускладнювало їх належне застосування зобов'язаними суб'єктами.

2. Uzasadnienie ustawy sankcyjna. <<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12399355/katalog/13139682#13139682>>

- У Румунії розроблено та обговорюється проект про внесення змін до положень Надзвичайної постанови Уряду № 202/2008 про виконання міжнародних санкцій. Пропонований проект також можна вважати зразком комплексного підходу до імплементації положень Директиви, оскільки він забезпечує перенесення більшості положень Директиви в один нормативний акт. Важливою перевагою цього проекту є те, що в одному акті будуть міститися основні положення і про виконання санкцій, їх адміністрування, і про відповідальність (адміністративну та кримінальну) за порушення цих санкцій.

Особливим випадком є новий шведський Закон про міжнародні санкції. Під час транспонування Директиви ЄС уряд Швеції вирішив узагалі прийняти новий закон про санкції. У поясненнях до законопроекту уряд зазначив, що чинний Закон про санкції в деяких частинах видається складним для розуміння. Кілька положень також потребують перегляду, зокрема в результаті прийняття Директиви. Щоб зробити регулювання більш зрозумілим та прозорим, Директиву було вирішено імплементувати в новому Законі про міжнародні санкції, який має застосовуватися до всіх міжнародних санкцій.^[3] Він містить положення кримінального права та кримінального процесу щодо порушень міжнародних санкцій, а також окремі положення про те, як міжнародні санкції, які не мають прямого застосування, мають бути впроваджені у шведському законодавстві. При цьому основні кримінально-правові положення Директиви ЄС 2024/1226, передбачені статтями 3–5 Директиви, переносяться в національне законодавство максимально наближено до відповідних формулювань директиви, однак інші положення (ст. 6 Директиви і далі) відображені в законі меншою мірою, оскільки їхня дія забезпечується переважно чинним Кримінальним кодексом та іншими актами.

Отже, можна простежити, що транспонування Директиви ЄС у спеціальних комплексних законах свідчить не лише про досягнення мети уніфікації підходів до відповідальності за порушення і обхід санкцій у межах усього ЄС, а й про те, що Директива ЄС стала поштовхом до наведення ладу в національному санкційному законодавстві окремих держав-членів.

третій: в окремих випадках транспозиція забезпечується шляхом внесення змін до спеціальних регулюючих законів у відповідних сферах, оскільки немає спеціальних законів про санкції. Наприклад, у Німеччині представлений проект передбачає внесення змін саме до спеціальних законів, котрі регулюють питання зовнішньої торгівлі, митниці та проживання (перебування) в Німеччині відповідно.

● порівняння інших прийомів транспозиції

Приймати один законодавчий акт чи пакет законів – рішення на розсуд держав-членів, кожна з яких має свої правила та традиції законотворчого процесу. Для забезпечення транспозиції Директиви ЄС 2024/1226 більшість держав-членів вдаються до прийняття декількох окремих законів, що передбачає внесення змін.

3. Ny lag om internationella sanktioner. <<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2025/03/prop.-202425126>>

- ✓ У Литві підготовлено пакет проєктів змін до різних законів, що містив окремі закони про внесення змін до: Кримінального кодексу Литовської Республіки та його додатка (Закон № XV-204); додатка до Кодексу про адміністративні правопорушення Литовської Республіки (Закон № XV-205); Закону про міжнародні санкції (Закон № XV-203); Закону про кримінальну розвідку (Закон № XV-206); Закону про захист інформаторів (Закон № XV-207).
- ✓ У Латвії ухвалено щонайменше три законопроекти, що передбачають зміни до: Кримінального кодексу Латвійської Республіки (Закон від 15.05.2025); Закону «Про порядок набрання чинності та застосування Кримінального закону» (Закон від 15.05.2025); Закону Латвійської Республіки про міжнародні та національні санкції (Закон від 22.05.2025). Загалом нормативна база Латвії значною мірою відповідає вимогам, викладеним у Директиві про санкції. Однак під час транспозиції було зроблено висновок про необхідність внесення до Кримінального кодексу змін, які б визначили обсяг порушень санкцій, обов'язок повідомляти про можливе кримінальне правопорушення та механізми співпраці у сфері боротьби із санкціями.^[4]
- ✓ Естонія прийняла щонайменше три законодавчі акти, які за змістом забезпечують транспозицію Директиви: Закон про внесення змін до Кримінального кодексу та пов'язані з ним зміни до інших законів (Закон від 26.03.2025); Закон про внесення змін до Закону про захист викривачів та Закону про міжнародні санкції (Закон від 05.05.2025); Закон про внесення змін до Закону про міжнародні санкції та інших пов'язаних з ним законів (Закон від 15.05.2024).
- ✓ У Фінляндії на виконання зобов'язання щодо імплементації положень Директиви ЄС 25 квітня 2025 р. було прийнято пакет законів: Закон про внесення змін до Кримінального кодексу (Закон 179/2025); Закон про внесення змін до Закону про примусові заходи (Закон 180/2025); Закон про внесення змін до Закону про захист осіб, які повідомляють про порушення законодавства ЄС та національного законодавства (Закон 181/2025); Закон про внесення змін до Закону про виконання певних зобов'язань Фінляндії як члена ООН та ЄС (Закон 182/2025).

У деяких країнах законодавче рішення полягає в прийнятті одного акта, який, проте, вносить зміни до різних пов'язаних між собою законів. Наприклад, в Угорщині прийнято Закон про внесення змін до судового законодавства (Закон XLIX 2025), який вносить зміни не тільки до Кримінального кодексу, але й до інших законодавчих актів та розв'язує не лише питання транспозиції Директиви. У Словаччині прийнято Закон 157/2025, яким внесено зміни та доповнення, зокрема, до Кримінального кодексу, Закону про захист прав викривачів та Закону про кримінальну відповідальність юридичних осіб. У Чехії Законом № 270/2025 від 02.07.2025 внесено зміни до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів, Закону про міжнародне судове співробітництво в кримінальних справах, Закону про кримінальну відповідальність юридичних осіб та інших законів (лише частина з них стосується транспонування Директиви ЄС 2024/1226).

У серпні 2025 р. уряд ФРН представив проєкт Закону про адаптацію кримінальних правопорушень та санкцій за порушення обмежувальних заходів ЄС, який слугує для імплементації Директиви ЄС та вносить зміни водночас до кількох актів, зокрема: Закону про зовнішню торгівлю та платежі (AWG), Постанови про зовнішню торгівлю (AWV), Закону про проживання (AufenthG) і Закону про службу митних розслідувань (ZFdG).

4. Par sankciju pārkāpumiem paredz noteikt arī administratīvo atbildību. <<https://www.lvportals.lv/skaidrojumi/371958-par-sankciju-parkapumiem-paredz-noteikt-ari-administrativo-atbildibu-2025>>

Необхідність прийняття пакету законів або внесення одним актом змін до різних законів пов'язана з тим, що положення Директиви ЄС 2024/1226 стосуються не лише кримінального права. Вони також створюють зобов'язання держав-членів у сфері процедури розслідування (кримінальний процес), процедури повідомлення про правопорушення та захисту інформаторів тощо. Крім того, криміналізація окремих порушень та обходу санкцій вимагає попередньої зміни законодавства про застосування санкцій, зокрема в частині обов'язку повідомлення та звітування, узгодження термінології тощо.

Водночас низка держав-членів, насамперед ті, які йдуть шляхом прийняття комплексних спеціальних законів чи їх оновлення, прийняли чи планують прийняти один акт (закон), що пов'язано з максимальним (близьким до дослівного) відтворенням положень Директиви ЄС 2024/1226 у такому акті (зокрема Греція, Мальта, Польща, Румунія).

iv) посилання на Директиву ЄС 2024/1226

Приймаючи відповідні нормативні акти, держави-члени забезпечили посилання на Директиву та/або супроводжували таким посиланням їхню офіційну публікацію.

Зазвичай було пряме посилання в національному законодавстві: посилання на Директиву ЄС 2024/1226 забезпечується в тексті національного закону. Це посилання зазвичай міститься в преамбулі, мотивувальній (вступній) частині нормативного акта, де пояснюється мета закону, передусім ідеться про закони про внесення змін до інших актів. В інших випадках в окремій статті закону, в його прикінцевих положеннях чи в спеціальних додатках наведено перелік актів ЄС (директив, регламентів, рішень), положення яких імплементовано до такого закону.

Наприклад, у п. 2 преамбули до угорського Закону XLIX від 2025 р. про внесення змін зазначено, що «внесення змін до законодавства забезпечує виконання міжнародних та правових зобов'язань Угорщини перед ЄС, зокрема імплементацию Директиви (ЄС) 2024/1226, яка передбачає криміналізацію порушень міжнародних економічних санкцій», у розділ 465 («Дотримання законодавства Європейського Союзу») Кримінального кодексу, як і в низку інших законів, додано посилання на Директиву, яким підтверджується її імплементация до відповідного акта. Згадку про транспозицію Директиви в мальтійському законопроекті передбачено у ст. 1, що описує мету закону. У новому шведському Законі про міжнародні санкції вказівка про імплементацию Директиви ЄС 2024/1226 міститься у ст. (§) 1 закону.

Інший приклад – словацький Закон 157/2025, який забезпечує транспозицію шляхом внесення змін до КК та ще двох законів шляхом додавання посилання на Директиву в додатки до цих законів. У цих додатках міститься перелік усіх актів ЄС, транспозицію яких забезпечено до відповідного акта. Таке саме посилання в окремій статті додатка до Кримінального кодексу передбачає і відповідний литовський закон про внесення змін.

У деяких випадках посилання на Директиву ЄС 2024/1226 міститься вже в назві відповідного акта. Зокрема, грецький законопроект має повну назву «Встановлення кримінальних правопорушень і санкцій проти фізичних та юридичних осіб за порушення обмежувальних заходів Європейського Союзу, імплементация Директиви (ЄС) 2024/1226 Європейського Парламенту та Ради від 24 квітня 2024 р. про визначення кримінальних правопорушень і санкцій за порушення обмежувальних заходів Союзу та внесення змін до Директиви (ЄС) 2018/1673 та інших положень».

Супровідні документи (наприклад, пояснювальні записки, оцінювання впливу або офіційні звіти) часто містять чітке посилання на Директиву ЄС 2024/1226, пояснюючи, як національний закон відповідає вимогам або транспонує положення цієї Директиви. Держави-члени також створюють і нерідко публікують спеціальну таблицю транспозиції або оглядовий документ, який супроводжує національний законодавчий акт. Цей документ порівнює положення Директиви ЄС з положеннями національного законодавства, показуючи, як кожен пункт Директиви було транспоновано в національне право. Наприклад, якісним прикладом формування порівняльних таблиць може слугувати досвід Литви («Таблиця кореляції між Директивою (ЄС) 2024/1226 та національним законодавством та їїніми проєктами»), Польщі («Таблиця узгодження з Директивою»), Чехії («Таблиця відповідності проєкта законодавству ЄС»).

Інший приклад: міністр юстиції та безпеки Нідерландів в офіційній публікації оголосив, що Директиву (ЄС) 2024/1226 імплементовано шляхом впровадження вже чинних нормативних актів, додавши на підтвердження Таблицю транспозиції.

v) оцінювання ступеня впровадження Директиви

Як уже зазначено вище, через 2 місяці після закінчення строку транспозиції (та 14 місяців після набрання чинності Директивою) Європейська Комісія ініціювала провадження проти 18 із 27 держав-членів ЄС, оскільки вони не повідомили про заходи з повної імплементації Директиви (ЄС) 2024/1226 у національне законодавство. Частина держав, які порушили строк, уже прийняли законодавчі акти з метою транспозиції, окремі з них встигли це зробити ще до публікації повідомлення Європейської Комісії (наприклад, Кіпр, Чехія, Угорщина). Проте наведені факти ще не означають виконання цими державами своїх зобов'язань, адже кожна з них провела поки що лише внутрішнє (національне) оцінювання впровадження Директиви.

Згідно зі ст. 19(1) Директиви ЄС 2024/1226, до 20 травня 2027 р. Європейська Комісія має подати Європейському Парламенту та Раді звіт, у якому буде оцінено ступінь вжиття державами-членами необхідних заходів для дотримання цієї Директиви. Тож остаточне оцінювання того, чи повною мірою кожна з держав-членів імплементувала положення Директиви у своє законодавство, відбудеться трохи згодом на підставі зовнішнього аналізу Комісії та реальної практики застосування прийнятих положень.

РОЗДІЛ 2. Визначення порушень обмежувальних заходів Союзу кримінальними (статті 3 і 4 Директиви ЄС)

і) загальний зміст і значення ст. 3 Директиви ЄС

Пункт 1 ст. 3 містить положення, які можна вважати «мінідирективою» в Директиві. Ці положення є центральними, вони відіграють системотвірну роль для інших положень Директиви.

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 3. Порушення обмежувальних заходів Союзу

1. Держави-члени забезпечують, щоб у випадках, коли це **навмисно** та з порушенням заборони чи зобов'язання, що становлять обмежувальний захід Союзу, або які встановлені національним положенням про імплементацію обмежувального заходу Союзу, коли потрібна національна імплементація, така поведінка становила кримінальне правопорушення:

(a) надання коштів або економічних ресурсів прямо чи опосередковано визначеній особі, організації чи органу, або на їхню користь, порушуючи заборону, що становить обмежувальний захід Союзу;

(b) нездатність заморозити кошти або економічні ресурси, що належать визначеній особі, організації чи органу, або перебувають у їхньому володінні, утримуються чи контролюються ними, в порушення зобов'язання, яке становить обмежувальний захід Союзу;

(c) надання можливості визначеним фізичним особам в'їжджати на територію держави-члена або проїжджати транзитом через неї з порушенням заборони, що є обмежувальним заходом Союзу;

(d) укладення або продовження операцій з третьою державою, органами третьої держави або організаціями чи органами, що прямо чи опосередковано належать або контролюються третьою державою або органами третьої держави, включаючи укладання або продовження виконання державних чи концесійних контрактів, якщо заборона або обмеження такої поведінки становить обмежувальний захід Союзу;

(e) торгівля, імпорту, експорт, продаж, купівля, передача, транзит або транспортування товарів, а також надання брокерських послуг, технічної допомоги чи інших послуг, пов'язаних з цими товарами, якщо заборона або обмеження такої поведінки становить обмежувальний захід Союзу;

(f) надання фінансових послуг або здійснення фінансової діяльності, якщо заборона або обмеження такої поведінки становить обмежувальний захід Союзу;

(g) надання послуг, відмінних від тих, що зазначені в пункті (f), якщо заборона або обмеження такої поведінки становить обмежувальний захід Союзу;

(h) обхід обмежувального заходу Союзу шляхом:

(i) використання, передачі третій стороні або іншого розпорядження коштами чи економічними ресурсами, що прямо чи опосередковано належать, зберігаються або контролюються визначеною особою, органом чи установою, які мають бути заморожені відповідно до обмежувального заходу Союзу, з метою приховування цих коштів чи економічних ресурсів;

(ii) надання неправдивої або оманливої інформації з метою приховування того факту, що визначена особа, організація чи орган є кінцевим власником або бенефіціаром коштів чи економічних ресурсів, які мають бути заморожені відповідно до обмежувального заходу Союзу;

(iii) невиконання визначеною фізичною особою або представником визначеної організації чи органу зобов'язання, що становить обмежувальний захід Союзу, щодо звітування компетентним адміністративним органам про кошти або економічні ресурси, що належать їм, перебувають у їхній власності, утримуються ними або контролюються ними;

(iv) невиконання зобов'язання, що становить обмежувальний захід Союзу, щодо надання компетентним адміністративним органам інформації про заморожені кошти чи економічні ресурси або інформації, що зберігається про кошти чи економічні ресурси, що належать, перебувають у власності, утримуються або контролюються визначеними особами, організаціями чи органами та які не були заморожені, якщо така інформація була отримана під час виконання професійних обов'язків;

(i) порушення або невиконання умов, передбачених дозволами, наданими компетентними органами на здійснення діяльності, що за відсутності такого дозволу є порушенням заборони або обмеження, що становить обмежувальний захід Союзу. <...>

З огляду на зміст ст. 3(1) можна зробити такі висновки про положення Директиви щодо криміналізації порушень обмежувальних заходів Союзу:

- у ст. 3(1) загалом міститься 9 конкретизованих типів (форм) діянь, що визнаються обмежувальними заходами (пункти від (a) до (i)), які мають спільну ознаку: ці діяння караються не самі собою, а лише якщо вони **порушують заборони, обмеження чи зобов'язання**, що: а) становлять обмежувальний захід Союзу або б) встановлені національним положенням про імплементацію обмежувального заходу Союзу;
- з-поміж цих 9 типів діянь чітко виокремлюється **обхід обмежувального заходу** (п. (h)), що має 4 підтипи:
 - операції із замороженими активами (п. (h)(i)),
 - омана щодо реального власника активів (п. (h)(ii)), а також
 - порушення обов'язку звітування про активи визначеною особою (п. (h)(iii)) чи
 - повідомлення про активи професійним суб'єктом (п. (h)(iv)).

Як наслідок, умовно можна виокремити **8 форм порушень санкцій** (пункти (a) – (g) та (i)) **та 4 форми їх обходу** (пункти (h)(i) – (iv));

- порушення обмежувальних заходів, передбачені п. 3(1) (a) – (d), сформульовані в такий спосіб, що вони ніби криміналізують порушення не так визначеної особи (підсанкційного суб'єкта), як інших суб'єктів – професійних учасників (зокрема працівників фінансових установ) та третіх осіб: надання активів визначеній особі, надання можливості їй в'їзду чи транзиту, незаморожування її активів та укладення угод із підсанкційною державою. Однак насправді завдяки положенням про співучасть визначені особи також підпадають під ці норми;
- порушення обмежувальних заходів, передбачені п. 3(1) (e) – (g), (i), буквально поширюються на будь-яких суб'єктів (визначену особу, професійного учасника, третіх осіб): здійснення різноманітних торговельних операцій з товарами, надання послуг чи ведення фінансової діяльності, які заборонені чи обмежені санкціями, а також вчинення дій з порушенням умов дозволу. У цих випадках положення про співучасть також застосовні;

- з огляду на стандарт «мінімальних правил» у Директиві увага зосереджується на **умисних** порушеннях санкцій, хоча помітним є схвальне ставлення до переслідування за необережні порушення (про це див. нижче).

Забезпечуючи реалізацію принципу пропорційності, Директива ЄС 2024/1226 передбачає, що не всі порушення обмежувальних заходів ЄС обов'язково повинні підлягати кримінальній відповідальності. Немає вимоги щодо криміналізації таких порушень:

- умисні порушення обмежувальних заходів ЄС, що підпадають під вартісний виняток (до 10 000 євро), передбачений ст. 3(2), за винятком «військових товарів»;
- умисні порушення обмежувальних заходів ЄС, які не передбачені ст. 3(1);
- необережні порушення обмежувальних заходів ЄС, крім обов'язкового винятку щодо «військових товарів», передбаченого ст. 3(2).

Держави-члени мають дискрецію щодо цих діянь: не вважати їх кримінальними правопорушеннями та передбачити адміністративні (цивільні) заходи, чи взагалі не передбачати відповідальності за них, або ж, зрештою, визначити їх кримінальними правопорушеннями.

ii) обсяг криміналізації:

Один із найважливіших наслідків ухвалення Директиви ЄС 2024/1226 – це забезпечення кримінальної відповідальності за порушення та обхід санкцій у межах усього Союзу. Неможливо досягти однакового підходу до визначення кримінальних правопорушень та покарань за них, якщо в декількох державах-членах немає спеціальної норми, яка б передбачала кримінальні покарання саме за порушення та обхід санкцій. У цьому сенсі завдяки Директиві у трьох країнах розпочався процес криміналізації діяння в чистому вигляді (криміналізація «з нуля»):

- ✓ Кримінальний кодекс Словаччини Законом 157/2025 про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу та про внесення змін і доповнень до деяких законів, окрім незначних змін до вже чинних статей, також доповнено шістьма новими статтями. Істотність змін унаслідок імплементації положень Директиви була обумовлена насамперед тим, що до цього в Словаччині була лише адміністративна відповідальність за порушення санкцій.
- ✓ Іспанія також належить до тих країн, де порушення обмежувального заходу ЄС або його обхід не є окремим (самостійним) кримінальним правопорушенням. Тож 25 березня Рада Міністрів Іспанії схвалила Попередній проєкт Органічного закону про внесення змін до Кримінального кодексу з метою транспонування Директиви 2024/1226 ЄС, який пропонує суттєві зміни до КК Іспанії: окрім внесення змін до ст. 301 також КК доповнено новим розділом XXIII-bis, котрий містить 8 нових статей.
- ✓ Після аналізу положень Директиви ЄС 2024/1226 стосовно національної правової бази в Румунії стало зрозуміло, що потрібен новий проєкт нормативного акта для забезпечення транспозиції Директиви: порушення міжнародних санкцій у Румунії не має чітко визначеного окремого складу злочину в Кримінальному кодексі, однак може охоплюватися низкою статей про інші загальні злочини залежно від характеру діяння (торгівля впливом, зловживання владою тощо). Проєкт про внесення змін до положень Надзвичайної постанови Уряду № 202/2008 про виконання міжнародних санкцій передбачає імплементацію положень Директиви шляхом доповнення Надзвичайної постанови до розділу V про (адміністративні) порушення, котрі запропоновано повністю пов'язати умовою «відсутності ознак злочину», окремим розділом V-1 «Злочини», що передбачає 7 нових статей.

Це означає, що в цих державах здійснено (заплановано здійснити) найповнішу за обсягом криміналізацію діянь у тому сенсі, що всі визначені в ст. 3(1) Директиви діяння перетворюються з некараних (чи лише адміністративно караних) на кримінальні, за винятком окремих діянь, що охоплюються класичними загальнокримінальними положеннями.

Інші держави-члени ЄС на момент набрання чинності Директивою ЄС 2024/1226 вже мали окремі спеціальні кримінальні положення про визначення порушень обмежувальних заходів кримінальними. З огляду на це обсяг криміналізації в таких державах різниться залежно від того, наскільки їхні чинні положення вже охоплювали вказані у ст. 3(1) діяння. У контексті транспозиції ст. 3(1) Директиви (тобто в частині криміналізації) у ст. 110с Кримінального кодексу Данії було внесено зміни щодо «військових товарів», у ст. 123-1 Кримінального кодексу Литви – лише щодо необережних порушень санкцій та порушення у формі забезпечення в'їзду чи транзиту визначеній особі територією Литви. Ширший обсяг криміналізації вбачається, зокрема, з проєктів законодавчих змін, розроблених у ФРН та Польщі.

Окремі держави-члени заявили про повну відповідність у частині визначення порушень санкцій кримінальними. Зокрема, Нідерланди у своєму публічному повідомленні щодо ст. 3(1) (як і щодо інших статей Директиви) зазначили, що порушення заборон та зобов'язань, визначених в актах Союзу щодо застосування санкцій, вже караються, навіть ширше (суворіше), ніж вимагає Директива. Цілком імовірно, що й низка інших держав, щодо яких Комісія почала провадження через порушення обов'язку повідомлення про заходи щодо транспозиції, насправді вже мають належний обсяг криміналізації та іншу відповідність Директиві.

iii) проблема колізій кримінальних положень

Криміналізація нерідко призводить до появи конкуренції окремих кримінальних положень між собою. Як наслідок, одна й та сама поведінка може одночасно оцінюватися за кількома статтями кримінального закону та призводити до неоднакового застосування закону за подібних обставин або ж до невиправданої кваліфікації за правилом про сукупність правопорушень.

Ця проблематика загострюється у разі «криміналізації з нуля». В Іспанії чинне нормативно-правове регулювання забезпечує фрагментарне покриття санкцій за можливі порушення обмежувальних заходів: порушення окремих санкційних заходів ЄС підпадають під більш загальні кримінальні або цивільні (адміністративні) правопорушення, як-от контрабанда або відмивання грошей.^[5] У Румунії ст. 26 чинної Надзвичайної постанови № 202/2008 передбачено грошовий штраф за порушення окремих положень постанови, однак за умови, що таке діяння не є злочином. Водночас у Кримінальному кодексі порушення міжнародних санкцій не має окремого складу злочину, однак може охоплюватися низкою статей про інші загальні злочини залежно від характеру діяння: про зловживання службовим становищем (якщо посадова особа сприяє обходу санкцій або не виконує обов'язки щодо їх реалізації), торгівлю впливом (коли санкції обходяться через корупційні схеми або використання особистих зв'язків), підробку документів, порушення режиму експортного контролю, шахрайство чи відмивання грошей.

5. Spain Approves Draft Bill Transposing EU Directive on the Criminalization of Sanctions Violations. <<https://sanctionsnews.bakermckenzie.com/spain-approves-draft-bill-transposing-eu-directive-on-the-criminalization-of-sanctions-violations/>>

Законопроекти, якими в Іспанії та Румунії планується ввести норми про злочинні порушення санкцій, передбачають створення спеціальних норм. У такому разі може виникати їх конкуренція з більш загальними нормами. Законопроекти не містять спеціальних положень, які б могли розв'язати цю проблему, що означає застосування традиційних принципів, розроблених доктриною кримінального права. Загальне правило про вирішення конкуренції є давно відомим – *lex specialis derogat legi generali* (спеціальний закон має перевагу над загальним), однак це не виключає також і кваліфікацію за правилом про сукупність злочинів. У пояснювальній записці до іспанського законопроекту визнано можливими ситуації колізії або кваліфікації за правилом ідеальної сукупності внаслідок транспозиції Директиви ЄС, оскільки загальні кримінальні норми про контрабанду, непокору чи відмивання коштів усе ще залишаються застосовними. Однак передбачено, що будуть застосовуватися спеціальні норми.^[6]

Кримінальний кодекс Фінляндії, що охоплює увесь спектр злочинів, до транспозиції містив диспозицію дуже загального змісту: розділ 46 про злочини, пов'язані з імпортом та експортом, містив універсальний злочин «Порушення встановлених правил» (§ 1), пункти 1 та 9 якого передбачали, що кожен, хто порушує чи намагається порушити, зокрема, законодавство про виконання певних зобов'язань Фінляндії як члена ООН та ЄС, або законодавство у сфері спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС на підставі ст. 215 ДФЄС щодо припинення економічних/фінансових відносин з третьою країною або щодо застосування обмежувальних заходів, передбачених у регламентах або на підставі зазначених нормативних актів, – карається штрафом або ув'язненням на строк до 2 років. Новим Законом до цього розділу додано 4 нові статті зі спеціальними нормами «Порушення санкцій» (§ 3a), «Обтяжуюче порушення санкцій» (§ 3b), «Необережне порушення санкцій» (§ 3c) та «Незначне порушення санкцій» (§ 3d). Щоб уникнути колізії між загальними та спеціальними нормами, «загальні» пункти 1 і 9 було виключено. До того ж до § 4 («Контрабанда») було додано колізійний припис про те, що порушення положення або розпорядження щодо імпорту або експорту, зазначеного в §§ 3a–3d, не вважається контрабандою.

У Греції відповідальність за порушення обмежувальних заходів ЄС передбачена ст. 142-А Кримінального кодексу (Закон 4619/2019) і Законом про запобігання та припинення відмивання грошей та фінансування тероризму (Закон 4557/2018). Кримінальний кодекс Греції фактично вже містить правило для подолання потенційної колізії, оскільки передбачає покарання у виді ув'язнення на строк до 2 років за умисне порушення обмежувальних заходів лише за умови, що інше положення не передбачає суворішого покарання. Тож у разі прийняття урядового законопроекту щодо транспозиції Директиви нові положення закону будуть спеціальними щодо ст. 142-А КК.

Польща також лише частково забезпечила відповідність свого законодавства Директиві ЄС 2024/1226 завдяки чинним положенням Кримінального кодексу та статті 15 Закону про конкретні рішення щодо протидії підтримці агресії проти України та захисту національної безпеки, які передбачають кримінальні правопорушення за порушення регламентів ЄС щодо обмежувальних заходів проти Росії, Білорусі та Донецької і Луганської областей (Закон від 13.04.2022).

6. Informe sobre el Anteproyecto de Ley Orgánica de modificación de la Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal, para la transposición de la Directiva (UE) 2024/1226 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 24 de abril de 2024, relativa a la definición de los delitos y las sanciones por la vulneración de las medidas restrictivas de la Unión. P.18. <https://www.poderjudicial.es/portal/site/cgpj/menuitem.65d2c4456b6ddb628e635fc1dc432ea0/?vgnnextoid=d57b856a223c6910VgnVCM1000004648ac0aRCRD&vgnnextchannel=824f1b6adf5d9210VgnVCM100000cb34e20aRCRD&vgnnextfmt=default&vgnnextlocale=en&perfil=1&lang_chosen=en>

Положення цього Закону мають вужчу сферу застосування, ніж положення Директиви, яка охоплює не лише порушення обмежувальних заходів, запроваджених у зв'язку з війною в Україні, але й усі правові акти ЄС щодо обмежувальних заходів. У поясненнях до законопроєкту зазначено, що «спеціальний закон», прийнятий у зв'язку з російською агресією проти України, зберігатиме свою чинність з огляду на виняткову міжнародну ситуацію, специфічний характер чинного регулювання та кількість справ, що розглядаються за ним. Однак його кримінальні положення (ст. 15) запропоновано змінити або скасувати з метою узгодження з новим загальним законом. Через те що «спеціальний закон» цілком не буде скасовано, новий законопроєкт зазнає критики, оскільки належна узгодженість буде лише частковою: положення про санкції будуть і далі розпорощеними.^[7]

iv) конструкція *corpus delicti*

Стаття 3(1) не містить вказівки на спричинення майнової чи іншої шкоди діяннями, визначеними як порушення чи обхід обмежувальних заходів. Тобто конструкція (*corpus delicti*) запропонованого Директивою ЄС 2024/1226 кримінального правопорушення є «формальною» (т. зв. «*victimless crimes*»). Інакше кажучи, Директива вимагає від держав-членів, щоб для визнання поведінки особи порушенням обмежувального заходу достатньо було самого лише діяння, навіть якщо воно не спричинило певної майнової чи іншої шкоди. Аналіз транспозиції показує, що серед держав-членів переважає підхід «формального» складу злочину: більшість держав визнають караним саме порушення чи обхід санкцій, незалежно від фактичних наслідків.

Однак у ст. 123-1 КК Литви кримінальне правопорушення було визначено як порушення міжнародних санкцій, чинних або встановлених у Литовській Республіці, **що завдало значної шкоди**. Цей «загальний» вид порушення санкцій має конструкцію «матеріального» складу, тобто вимагає настання наслідку у вигляді значної шкоди.

У порівняльній таблиці до законопроєкту аргументи литовського уряду щодо матеріальної конструкції складу базуються на прагненні уникнути необґрунтованого розширення криміналізації протиправної поведінки. На думку уряду, ознака «значної шкоди» є оцінною та матиме змішаний характер, оскільки може бути як майновою (прямі втрати, витрати, упущена вигода), так і немайновою (фізична, моральна, організаційна та інші види шкоди), що в порівняльному аспекті було раніше витлумачено Верховним Судом Литви у справі про зловживання (ст. 228 КК). Оцінний характер ознаки означає, що розмір шкоди буде визначатися, враховуючи обставини конкретної справи: характер та юридичні дії, що захищаються нею, інтереси, що порушуються, кількість потерпілих, тривалість злочинного діяння, важливість поточного становища особи, резонанс у суспільстві, авторитет держави тощо. У своїх поясненнях уряд зазначає, що навіть значний розмір у контексті порушення обмежувальних заходів тлумачився б у майновому аспекті як грошова сума, що перевищує 10 000 євро, хоча водночас існувала б можливість притягнення осіб до кримінальної відповідальності за порушення міжнародних санкцій, коли сума не досягає 10 000 євро, але було завдано значної шкоди державним інтересам (нематеріальна шкода).

7. Jakie krajowe środki ograniczające wprowadza duża ustawa sankcyjna? <<https://cowprawiepiszczy.com/2025/07/jakie-krajowe-srodki-ograniczajace-wprowadza-duza-ustawa-sankcyjna/>>

Безумовно, ст. 3(2) Директиви ЄС 2024/1226 дозволяє державам-членам встановити вартісний поріг для коштів, економічних ресурсів, товарів, операцій і послуг, щодо яких учиняються визначені у ст. 3(1) діяння. Однак їхня вартість не тотожна заподіяній шкоді: вчинення діянь навіть щодо активів чи послуг вартістю понад 10 000 євро не обов'язково спричиняє майнову шкоду взагалі чи майнову шкоду такої самої вартості. Одне відомо точно: Директива вимагає криміналізувати порушення та обхід санкцій незалежно від будь-якої шкоди. Ба більше, навіть у переліку обтяжуючих обставин, передбачених ст. 8 Директиви, немає тих, які стосуються розміру шкоди. Отже, навряд чи можна стверджувати, що підхід Литви, заснований на обов'язковому доведенні значної шкоди від порушення, відповідає вимогам ст. 3 Директиви.

v) способи формулювання діяння (конкретизація способів порушення санкцій)

До прийняття Директиви ЄС 2024/1226 кримінальні закони держав-членів ЄС передбачали переважно максимально загальний (абстрактний) спосіб формулювання діяння: «порушення обмежувальних заходів / заборон, обмежень, зобов'язань...^[3]», «той, хто порушив міжнародну санкцію...». Транспозиція Директиви започаткувала протилежну тенденцію: багато держав-членів пішли шляхом конкретизації, окреслюючи кілька форм порушень обмежувальних заходів. Джерелом тренду конкретизації форм (типів) поведінки, які становлять порушення санкцій, є стаття 3(1), яка містить вичерпний перелік діянь.

Загалом можна виокремити два основні способи формулювання діяння у визначенні державами-членами видів порушень обмежувальних заходів Союзу:

перший – абстрактний (неконкретизований, слабо конкретизований) спосіб: передбачає максимально узагальнене (неконкретизоване) формулювання діяння, яке за змістом свідчить лише про його протиправну природу, але не дає змоги з'ясувати фактичний зміст діяння. Поряд із таким діянням можуть передбачатися й окремі спеціальні види порушення, однак зміст діяння залишається радше загальним, ніж конкретним:

✓ **Естонія:** попередня редакція ст. 93-1 КК «Порушення міжнародних санкцій та санкцій Уряду Республіки» передбачала максимально узагальнене формулювання для опису протиправного діяння – «невиконання зобов'язання або порушення заборони». З прийняттям транспозиційного закону протиправна поведінка не стала визначеною більш конкретно. Додана стаття 93-2 також містить максимально загальне формулювання, але для необережного порушення санкцій – «невиконання зобов'язання або порушення заборони, встановлених у правовому акті, що застосовує міжнародні санкції або встановлює санкції Уряду Республіки, через необережність».

✓ **Данія:** у § 110-с КК Данії діяння і після транспозиції залишається визначеним максимально широко, без конкретизації, як порушення заходів Ради, що містяться в нормативних актах, чи виданих відповідно до них, та які спрямовані на переривання або обмеження, повністю або частково, фінансових чи економічних відносин з однією або кількома країнами, або на накладення обмежувальних заходів на окремих осіб, групи осіб або юридичних осіб. Водночас окремими пунктами визначено порушення законодавства про зброю та вибухові речовини, якщо порушення стосується обмежувальних заходів, а також торгівлю, імпорт, експорт, продаж, купівлю, передачу, транзит або переміщення товарів військового призначення та подвійного використання (далі – «військові товари»). Щоправда, караність цих спеціальних видів порушень є тотожною до загальних, у зв'язку з чим обґрунтованість виділення спеціальних норм є сумнівною.

✓ **Латвія:** до змін конкретизації діяння не було і загалом каралися дії особи, яка порушує санкцію, тобто діяння було сформульовано максимально узагальнено. Після транспозиції відбулася лише часткова конкретизація. Як наслідок, чинна редакція п. 1 ст. 84 КК Латвії передбачає один конкретизований вид порушення санкцій – шляхом купівлі, продажу, переміщення через державний кордон товарів, на які поширюються санкції, надання посередницьких послуг, технічної допомоги чи інших послуг, пов'язаних із товарами, чи вчинення будь-яких інших заборонених дій з цими товарами, якщо це було вчинено у значному розмірі (спеціальний вид), та один загальний – інші порушення санкцій. У п. 2 ст. 84 міститься ще один спеціальний вид порушення, який стосується товарів військового призначення і подвійного використання.

✓ **Чехія:** ще до набрання чинності законом, яким імплементується Директива, КК Чехії вже передбачав спеціальну статтю – § 410 про порушення міжнародних санкцій. З урахуванням Закону про внесення змін КК Чехії так само передбачає загальну неконкретизовану норму про порушення міжнародної санкції § 410 (1). Водночас тепер виокремлено і два спеціальні види: порушення шляхом надання можливості в'їзду на територію Чехії або транзиту її територією підсанкційній особі (§ 410(2)) та порушення, що стосується «військових товарів», вчинене з грубої недбалості, незалежно від вартості товарів (§ 410а).

Перелік країн, що передбачають загальне формулювання «порушення», ймовірно, може бути значно ширшим з урахуванням інших держав-членів ЄС, аналіз яких у цій аналітиці не представлений з огляду на те, що вони не ухвалювали спеціальних кримінальних положень після набрання чинності Директивою.

Головна перевага абстрактного (неконкретизованого) підходу до формулювання діяння полягає в тому, що законодавець демонструє далекоглядність і криміналізує майбутні інноваційні способи порушень та обходу, так би мовити, на перспективу, не допускає прогалин у законі. Це також дає змогу забезпечити дію «нога в ногу» регулюючого санкційного законодавства та законодавства про відповідальність за його порушення. Санкційне законодавство прогресує, види та зміст обмежувальних заходів постійно розширюються, а кримінальний закон зазнає змін постфактум, унаслідок чого серйозні порушення обмежувальних заходів можуть залишатися некараними тривалий час.

Основними недоліками найбільш загального формулювання, на кшталт «порушення санкції», є значно менший ступінь правової визначеності та ризик потенційного неузгодження з положеннями Директиви щодо визначення кримінальних правопорушень. Оскільки остання у ст. 3 дає вичерпний перелік із 8 видів порушень та 4 видів обходу, то не є очевидним, що всі 12 видів діянь буде оцінено в національному праві держави-члена саме як кримінальне правопорушення. Найбільші сумніви в такому разі викликає те, чи забезпечує таке формулювання криміналізацію обходу санкцій, адже неповідомлення чи незвітування про кошти та економічні ресурси самі собою є не так наслідком порушення обмежувального заходу, як невиконанням додаткових обов'язків, передбачених актами (зокрема й регламентами) у зв'язку із застосуванням обмежувальних заходів. За іншого тлумачення такий підхід може бути надміру широким, тобто порушувати принцип пропорційності, оскільки формулювання «порушення санкції» здатне охопити будь-які, навіть дрібні (технічні) положення прийнятих актів (зокрема й регламентів).

Зрештою, надто широке формулювання не сприяє диференціації відповідальності: ст. 5 Директиви ЄС 2024/1226 передбачає різний ступінь караності за різні типи порушень і обходу санкцій, тоді як узагальнене формулювання «порушення санкцій», яке охоплює різні їхні види водночас, нівелює неоднаковий ступінь караності. За таких обставин розширюється дискреція правозастосовних органів.

другий – конкретизований (казуїстичний, типізований) спосіб: передбачає визначення конкретизованих типів (видів) діянь шляхом перелічення їх у тексті закону, зазвичай залишаючи перелік порушень вичерпним (невідкритим).

✓ **Швеція:** скасований Закон раніше передбачав доволі загальні формулювання діяння – «порушення заборони...» та «порушення рішення...». Це була відсилочна норма, яка посилалась на інші норми того самого Закону, які узагальнено перераховували можливі види обмежень. Новий Закон передбачає значно конкретніший опис діянь, який максимально близький до буквального відтворення положень ст. 3 Директиви ЄС: у § 3 та § 4 передбачено 8 форм порушень, що відповідають пунктам (a)–(g) та (i) ст. 3(1) Директиви, а § 5 містить 4 форми обходу санкцій, визначених у пунктах h(i)–(iv) ст. 3(1) Директиви.

✓ **Словаччина:** унаслідок транспозиції чинний КК Словаччини передбачає вичерпний перелік порушень обмежувальних заходів, який відповідає визначенням у ст. 3 Директиви формам порушення та обходу санкцій: усі 12 різновидів визначено у §§ 417a – 417d, більшу частину з яких наведено в § 417a. Формулювання цих видів порушення словесно максимально наближені до тих, що містить Директива.

✓ **Польща:** чинний у Польщі спеціальний закон про санкції у зв'язку з агресією РФ проти України передбачає максимально казуїстичний та складний для загального сприйняття спосіб формулювання кримінально-правової заборони, який *in blanco* суворо прив'язаний до конкретних положень регламентів ЄС, якими передбачено ті чи інші обмеження, заборони та обов'язки (демонстраційний витяг із цього закону наведено в Додатку до цієї аналітики). Суворий зв'язок із конкретними положеннями регламентів ЄС є прикладом надмірної конкретизації, що призводить як до проблем із загальним розумінням кримінально-правової заборони, так і до потреби в постійних змінах кримінальних положень: розширення санкцій, поява нових обмежень та зобов'язань постійно зумовлюють внесення змін до кримінальних положень. У зв'язку з цим проектом Закону пропонується прийняти описове визначення поведінки осіб та організацій, яка призводить до кримінальної та адміністративної відповідальності, шляхом прийняття положень, які типізують конкретні порушення санкцій відповідно до ст. 3 Директиви та, як наслідок, усувають потребу в перманентному внесенні змін. Проектом визначено такі типи (форми) діянь: 8 форм порушень санкцій, відображених у ст. 3(1)(a) – (g) та (i) Директиви, охоплені статтями 30–35 проекту та за змістом і словесним формулюванням забезпечують максимальну відповідність; 4 види обходу санкцій, відображені у ст. 3(1)(h) Директиви, охоплені ст. 36 проекту з максимально повним узгодженням із відповідними положеннями Директиви.

✓ **Кіпр:** скасований Закон від 25.04.2016 № 58(I)/2016 у ст. 4 містив коротку норму, яка передбачала абстрактний спосіб формулювання діяння: кримінальна відповідальність наставала за порушення будь-якого з положень рішень та регламентів Ради ЄС, не було переліку конкретних форм порушень. Новим Законом передбачено вичерпний перелік конкретних форм порушення обмежувальних заходів, який максимально за змістом і словесним відображенням відповідає ст. 3 Директиви (копія її положень): виокремлено 8 видів порушень та 4 види обходу обмежувальних заходів, як і в пунктах h(i)–h(iv) Директиви.

✓ **Греція:** чинний КК передбачає максимально абстрактний спосіб формулювання діяння: карається той, хто навмисно порушує санкції чи обмежувальні заходи, що застосовуються до держав, установ чи організацій, або фізичних чи юридичних осіб нормативними актами Союзу. Проектом Закону передбачено вичерпний перелік конкретних форм порушення обмежувальних заходів, який максимально за змістом і словесним відображенням відповідає ст. 3 Директиви (фактично є її копією): виокремлено 8 видів порушень та 4 види обходу обмежувальних заходів.

✓ **Мальта:** чинний Закон карає будь-яку особу, яка діє так, що порушує правила, прийняті відповідно до цього Закону, Регламенту Ради ЄС чи Резолюції Ради Безпеки ООН, тобто йдеться про явно абстрактний спосіб формулювання діяння. Проект Закону передбачає вичерпний перелік конкретних форм порушення обмежувальних заходів, який максимально за змістом і словесним відображенням відповідає ст. 3 Директиви (фактично є її копією): виокремлено 8 видів порушень та 4 види обходу обмежувальних заходів. Водночас за опублікованим проектом незрозуміло, чи є порушення або невиконання умов, передбачених дозволами на ведення діяльності, яка за відсутності такого дозволу означала б порушення обмежувального заходу, самостійним видом порушення чи все ж окремим видом обходу.

✓ **Іспанія:** проектом змін до КК Іспанії передбачено вичерпний перелік конкретних форм порушення обмежувальних заходів, який максимально за змістом і словесним відображенням відповідає ст. 3 Директиви: визначені в Директиві 8 видів порушень та 4 види обходу запропоновано розмістити в трьох статтях КК Іспанії, що є доволі оригінальним:

– ст. 604-2 передбачає діяння, що відповідають 7 формам порушень, визначеним у пунктах (a), (b), (d) – (g) та (i) ст. 3(1) Директиви, і 2 формам обходу, визначеним пунктами (h) (i) – (ii) ст. 3(1) Директиви;

– ст. 604-3 криміналізує надання можливості в'їзду чи транзиту територією Іспанії підсанкційному суб'єкту, що порушує санкцію (п. (c) ст. 3(1) Директиви);

– ст. 604-4 криміналізує дві форми обходу санкцій, які стосуються обов'язку повідомлення/звітування (пункти (h) (iii) – (iv) ст. 3(1) Директиви ЄС).

✓ **Румунія:** у проекті запропоновано нову ст. 27-1 «Злочини», яка за змістом і словесно повністю відтворює ст. 3(1) Директиви, до того ж пункти (a)–(g) передбачають 8 форм порушення, а пункти від (h) до (k) – 4 форми обходу санкцій (ухилення).

✓ **Фінляндія:** до транспозиції КК Фінляндії містив формулювання загального змісту – «кожен, хто порушує чи намагається порушити законодавство про...» (§ 3 розділу 46). Після доповнення розділу КК чотирма новими статтями (Порушення санкцій (§ 3a), Обтяжуюче порушення санкцій (§ 3b), Необережне порушення санкцій (§ 3c) та Незначне порушення санкцій (§ 3d)) правова визначеність кримінальної заборони значно посилилась шляхом перелічення всіх форм порушень, передбачених ст. 3 Директиви, певною мірою проектуючи її формулювання до прийнятої у Фінляндії термінології. Фінський приклад транспозиції ст. 3(1) Директиви має дві важливі особливості:

1) серед форм порушень виокремлено й такі, котрі буквально не згадано в ст. 3(1), зокрема порушення обмежувального заходу шляхом діяльності юридичної особи, а також експлуатуючи транспортний засіб або дозволяючи йому в'їжджати з території або місця чи виїжджати з них (пункти 7 та 8, § 3a);

2) перелік форм (типів) порушень залишився невичерпним, адже п. 10 § 3а передбачає діяння відкритого змісту – порушення іншим чином, діючи всупереч забороні, накладеній обмежувальним заходом або санкцією, або повідомленням чи іншим зобов'язанням, що має еквівалентний ефект. У цій формі не лише криміналізовано дві форми обходу санкцій (недотримання обов'язку повідомлення і звітування), але й залишено відкритим перелік серйозних порушень. Інші дві форми обходу перераховано в окремому абзаці § 3а.

В основу такого підходу фінський уряд заклав, з одного боку, потребу в загальному формулюванні, оскільки неможливо описати вичерпно всі форми порушень, а з іншого боку, потребу в забезпеченні правової визначеності. Отже, попри невичерпність переліку, вдалося перерахувати найпоширеніші форми порушень/обходу та уникнути декриміналізації діянь, які б могли випасти з-під дії кримінального закону, якби уряд запропонував вичерпний перелік порушень, окреслений у ст. 3(1) Директиви.^[8]

✓ **ФРН:** проектом запропоновано істотно диференціювати та розширити каталог кримінальних правопорушень, передбачених ст. 18(1) Закону про зовнішню торгівлю та платежі (AWG). З одного боку, перелік діянь доповнено новими (наприклад, порушення заборон на передачу та торгівлю, заборон на операції з державними компаніями та заборон на укладання контрактів із третьою країною або організаціями чи установами третіх країн), з іншого боку, формулювання деяких діянь зазнають більшої конкретизації чи навпаки – узагальнення. У нових нормах, запропонованих проектом, знайшли відображення форми обходу санкцій, визначені в ст. 3(1)(h) Директиви; розширено кримінальну відповідальність за порушення зобов'язань щодо звітності. Фактично запропоновано значну частину порушень, які є адміністративними, перетворити на кримінальні. Якщо чинний перелік діянь словесно суттєво відрізняється від запропонованих у ст. 3(1) Директиви, то запропонований у проекті підхід значно наближує його до загальноєвропейського зразка, хоча й не робить тотожним. Якщо ст. 3(1) Директиви передбачає 12 видів діянь, то запропонована проектом редакція ст. 18(1)(5а)(6а) передбачає щонайменше 25 видів. Загалом ст. 18 Закону значно перевищує за обсягом ст. 3 Директиви, сприймається як доволі складна та казуїстична (деталізована). Особливою поправкою до Закону про проживання передбачено караність надання дозволу на в'їзд чи транзит особам, на яких поширюються санкції.

✓ **Угорщина:** хоча угорське кримінальне законодавство криміналізувало порушення обмежувальних заходів ЄС ще до набрання чинності Директивою завдяки ст. 327 Кримінального кодексу про порушення міжнародної економічної заборони, однак вимоги Директиви є значно детальнішими, яким чинне угорське регулювання не відповідало через надмірно загальне формулювання діяння, яке не охоплювало всіх типових правопорушень, та відсутність необережного порушення санкцій. Новий Закон конкретизував злочинні діяння на більш високому рівні нормативної чіткості, більш детально, як це визначено Директивою. Закон зміщує акцент із загальної поведінки, пов'язаної з порушенням обмежувального заходу, на конкретні форми поведінки, що призводять до порушення обмежувального заходу, визначені у статтях 327–327/D КК:

– ст. 327 визначає класичні порушення санкцій економічного характеру (укладення угоди, економічна діяльність, фінансові, економічні чи інші послуги, посередницька діяльність), порушення умови дозволів та два види обходу;

– ст. 327/A визначає порушення зобов'язання щодо заморожування майна;

– ст. 327/B охоплює надання допомоги в порушенні заборони на в'їзд;

– ст. 327/C передбачає інші два види обходу (ухилення) – порушення обов'язків повідомлення/звітування;

– ст. 327/D містить тлумачні положення (визначення понять).

При цьому види діянь з урахуванням можливостей тлумачення за змістом відображають відповідні форми порушень та обходу, передбачені ст. 3 Директиви. Щодо словесного відображення угорський законодавець не вдався до повного копіювання форм порушень та обходу санкцій, а модифікував їх під національні термінологічні особливості. У зв'язку з цим, наприклад, ст. 327 передбачає, окрім іншого, такі діяння: укладення забороненої угоди, здійснення господарської діяльності (п. 1(а) ст. 327); здійснення посередницької діяльності (п. 2 ст. 327); приховування походження майна, що підлягає зобов'язанню щодо заморожування, права на майно, місцезнаходження майна (п. 4 ст. 327).

Стосовно такої форми порушення, як «недотримання умов дозволу», у поясненні до законопроєкту зазначено, що для такого порушення, безумовно, потрібен виданий офіційний дозвіл, межі якого перевищує винний або не виконується зобов'язання, що міститься в ньому. Якщо офіційного дозволу немає або якщо дозвіл є, але він стосується зовсім іншої діяльності, ніж та, що розглядається, – вчиняється інше порушення санкцій, не пов'язане з недотриманням дозволу. Крім того, наголошено, що це має бути суттєве, а не формальне порушення дозволу (порушення дозволу має суттєво порушувати обмежувальний захід ЄС).^[9]

✓ **Литва:** внаслідок транспозиції чинна редакція ст. 123-1 КК Литви передбачає два альтернативних діяння:

- 1) перше дуже узагальнене за змістом і формою – «порушення міжнародних санкцій, що діють або встановлені в Литовській Республіці, що завдало значної шкоди». Однак розкриття змісту такого загального формулювання здійснюється детально шляхом максимального наближення до змісту та форми діянь, визначених у ст. 3(1) Директиви. Така деталізація забезпечується в бланкетний спосіб, тобто шляхом визначення вичерпного переліку порушень в іншому акті – в Законі про міжнародні санкції. Закон був доповнений ст. 13-1, яка дає перелік із 10 форм порушень (7 форм порушень санкцій, визначених Директивою, згруповано в 6 форм, і ще 4 форми обходу перенесено безпосередньо);
- 2) друге діяння є спеціальним видом порушення, передбаченого ст. 3(1)(с) Директиви, – створення умови для в'їзду особи до Литовської Республіки або транзиту через її територію, порушуючи заборону, встановлену обмежувальним заходом (формальний склад – значна шкода не вимагається).

Переваги типізованого викладення форм порушень обмежувальних заходів, окрім вочевидь зрозумілої – вищій ступінь правової визначеності, добре проілюстровано у Звіті Генеральної Ради судової влади Іспанії щодо іспанського законопроєкту, у якому зазначено, що у визначенні різних злочинів було вирішено, наскільки це можливо, дотримуватися *буквального перенесення* кваліфікаційних ознак, що містяться в Директиві, оскільки останнє сприяє забезпеченню ефективності обмежувальних заходів як інструменту для просування цілей спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС шляхом:

– зменшення ризику розбіжностей між національною нормою, що імплементує Директиву, та європейською нормою;

9. 2025. évi XLIX. törvény indokolás. <<https://njt.hu/jogszabaly/2025-49-K0-00>>

– посилення гарантій для застосування техніки тлумачення, що відповідає Директиві, а отже й утвердженню спільних та зрозумілих для всіх держав-членів підходів, що й було головною метою Директиви.^[10]

Недоліки типізованого формулювання порушень обмежувальних заходів зводяться до того, що, по-перше, внаслідок розвитку санкційного законодавства та появи нових форм обходу санкцій кримінальний закон може потребувати змін з метою ліквідації прогалів. По-друге, визначення порушення санкцій шляхом окреслення його вичерпних видів (форм) у тих країнах, які до цього використовували абстрактний спосіб формулювання діяння, призводить до фактичної декриміналізації діянь, які окресленими типами порушень не охоплюються.

Отже, транспозиція положень ст. 3 Директиви ЄС 2024/1226 вказує на палітру засобів та методів, якими для цього користуються держави-члени. З погляду способу відтворення в національних законах визначених у ст. 3 Директиви діянь можна простежити як максимально загальні формулювання (наприклад, Естонія), так і максимально казуїстичні (наприклад, Кіпр та Греція). Намагаючись конкретизувати форми (типи) поведінки, що становлять порушення санкцій, одні держави-члени словесно повністю відтворюють визначені ст. 3 діяння у своєму національному законі (Кіпр, Греція, Мальта), інші – більшою чи меншою мірою відхиляються від буквального перенесення, хоча й зберігають належний обсяг криміналізації (наприклад, ФРН, Угорщина).

Фінляндія є хорошим прикладом дотримання балансу між необхідністю забезпечити правову визначеність (конкретизація) та проблемою потенційної прогальності внаслідок відставання кримінальних положень від прогресуючого розвитку санкційних обмежень та зобов'язань.

Спосіб абстрактного формулювання діяння як «порушення норм/заборон/обмежень/зобов'язань тощо» (Данія, Естонія, Латвія, Чехія), так само як і конкретизований спосіб, що передбачає формування невичерпного переліку (Фінляндія), свідчать про ширші межі криміналізації порівняно із запропонованими Директивою.

vi) виокремлення обходу обмежувального заходу

Як зазначено вище, у ст. 3(1) Директиви ЄС 2024/1226 обхід обмежувальних заходів хоча формально й названо окремим видом порушення обмежувальних заходів, однак у Директиві спеціально виокремлено 4 підвиди обходу, а в ст. 5 також сформульовано спеціальні правила караності обходу.

У деяких держав-членів ЄС обхід структурно та текстуально не відокремлено в самостійний вид діяння. Насамперед це стосується тих країн, кримінальні положення яких передбачають доволі абстрактне формулювання діяння (Данія, Латвія, Естонія, Чехія). Зауважимо, що в цих країнах обхід санкцій визнано видом їх порушення, однак не відокремлено лише з огляду на законодавчу техніку.

10. Informe sobre el Anteproyecto de Ley Orgánica de modificación de la Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal, para la transposición de la Directiva (UE) 2024/1226 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 24 de abril de 2024, relativa a la definición de los delitos y las sanciones por la vulneración de las medidas restrictivas de la Unión. Pp. 11-12. <https://www.poderjudicial.es/portal/site/cgpj/menuitem.65d2c4456b6ddb628e635fc1dc432ea0/?vgnnextoid=d57b856a223c6910VgnVCM1000004648ac0aRCRD&vgnnextchannel=824f1b6adf5d9210VgnVCM100000cb34e20aRCRD&vgnnextfmt=default&vgnnextlocale=en&perfil=1&lang_chosen=en>

У пояснювальній частині щодо проєкту Закону 270/2025 Чехії зазначено: «Порушення міжнародної санкції також включає обхід міжнародної санкції (порушення міжнародної санкції – це категорія, яка також включає обхід). Директива про санкції перелічує дії, що становлять порушення обмежувальних заходів Союзу, та чітко класифікує їх обхід як порушення обмежувальних заходів Союзу, якщо такі дії порушують заборону або зобов'язання, що становлять обмежувальний захід Союзу, або національне положення, що імплементує обмежувальний захід Союзу, коли потрібна національна імплементація».^[11]

У тих країнах, які забезпечили більший ступінь конкретизації, чотири форми обходу, визначені п. (h) ст. 3(1) Директиви, нерідко перераховано серед інших порушень без вказівки на те, що вони є обходом санкцій (наприклад, Фінляндія, Литва). Слід зазначити, що в Литві первісно проєкт змін до КК та проєкт змін до Закону про міжнародні санкції передбачали виділення двох надтипів діянь – порушення санкцій (6 форм) та обхід санкцій (4 форми), які відповідали їх умовному поділу у ст. 3 Директиви, однак у підсумку законодавець усі ці діяння назвав порушенням санкцій.

У тих країнах, які обрали шлях максимально близького відтворення положень ст. 3(1) Директиви, обхід закономірно згадано серед порушень санкцій та виділено його 4 форми (Кіпр, Греція, Мальта, Румунія).

У проєкті змін до КК Іспанії два види обходу визнано самостійними видами порушень обмежувальних заходів у ст. 604-2, інші два види обходу про порушення обов'язку повідомлення/звітності щодо активів та економічних ресурсів структурно виокремлено та визначено у ст. 604-4. Так само й у проєкті Закону про обмежувальні заходи Польщі 4 форми обходу санкцій структурно виокремлено в ст. 36, тоді як інші порушення містяться у статтях 30–35. Варто зазначити, що в статтях 22 і 23 цього ж проєкту запропоновано встановити адміністративну відповідальність також за два види діянь: 8 форм порушень санкцій (ст. 22) і 4 форми обходу (ст. 23).

В інших випадках відповідні діяння структурно виділено в окремі статті, але обходом не названо. У шведському Законі про міжнародні санкції всі 4 форми обходу структурно виділено в окремий параграф (§ 5). У КК Словаччини дві форми обходу описано в межах загальної статті про порушення обмежувального заходу (§ 417а), інші дві форми, які стосуються специфічного обов'язку звітування/повідомлення про активи та економічні ресурси, визначено в окремій статті (§ 417в).

vii) види обмежувальних заходів, порушення яких криміналізовано

З огляду на те, що Директива ЄС 2024/1226 стосується визначення та караності порушень обмежувальних заходів Союзу, є очевидною обмеженість вимог, що нею висуваються до держав-членів, лише криміналізацією порушень обмежувальних заходів ЄС. Проте в державах-членах ЄС можуть бути різні режими санкцій:

- «обмежувальні заходи Союзу» – обмежувальні заходи, прийняті Союзом на підставі ст. 29 Договору про ЄС або ст. 215 ДФЄС;
- санкції, визначені Резолюцією Ради Безпеки ООН;

11. DŮVODOVÁ ZPRÁVA. Obecná část. P.57. <<https://www.zakonyprolidi.cz/media2/file/2411/File71610.pdf?attachment-filename=7850111-2024-10-30-duvodova-zprava-7951318.pdf>>

- санкції, запроваджені іншими міжнародними організаціями;
- національні санкції – внутрішні санкції, застосовані окремою державою.

Попри обмеженість дії Директиви обмежувальними заходами Союзу, під час транспозиції її положень держави-члени здебільшого намагалися забезпечити уніфікований підхід до визначення порушень та караності не лише порушень обмежувальних заходів ЄС:

- Хоча ст. 110с КК Данії передбачає відповідальність за порушення санкцій як ООН, так і ЄС, зміни торкнулися не лише посилення караності за порушення обмежувальних заходів ЄС, але й за порушення санкцій ООН (строк ув'язнення збільшено з 4 місяців до 5 років, а за обтяжуючих обставин – до 8 років).
- У ст. 123-1 КК Литви, а також у § 93-1 і § 93-2 КК Естонії криміналізовано порушення міжнародних санкцій та національних обмежувальних заходів відповідно.
- Згідно з § 410 КК Чехії караним визнано порушення наказу, заборон та обмежень, яких Чеська Республіка зобов'язана дотримуватися внаслідок свого членства в ООН або ЄС або які вона запровадила відповідно до власного Закону про санкції. Так само згідно зі ст. 9 проєкту мальтійського Закону запропоновано криміналізувати порушення заборони обмежувальних заходів ЄС, Ради Безпеки ООН та внутрішніх обмежувальних заходів.
- У § 2 шведського Закону про міжнародні санкції визначено, що міжнародні санкції означають обмежувальний захід, який був прийнятий або рекомендований Радою Безпеки ООН відповідно до Статуту ООН, або прийнятий відповідно до конкретних положень щодо спільної зовнішньої та безпекової політики в Договорі про ЄС або в ДФЄС. Про обмежувальні заходи Ради Безпеки ООН та ЄС ідеться також і в новоприйнятих змінах до КК Фінляндії, проєкті польського Закону про обмежувальні заходи.
- У ст. 84 КК Латвії згадано санкції, застосовані ООН, ЄС, іншими міжнародними організаціями або Латвійською Республікою. Варто зазначити, що спочатку пропонувалося зі ст. 84 КК виділити відповідальність за порушення санкцій ЄС у нову статтю 84.1, а у ст. 84 залишити відповідальність за порушення санкцій, запроваджених ООН чи іншими міжнародними організаціями, або порушення національних санкцій. Однак у підсумку відповідальність за порушення різних режимів санкцій було уніфіковано.^[12]

Водночас у багатьох країнах під час транспозиції увага була зосереджена виключно на криміналізації порушення обмежувальних заходів Союзу:

- У ст. 137b КК Словаччини встановлено, що для цілей КК обмежувальний захід означає наказ, заборону або обмеження, що впливають із міжнародної санкції відповідно до Регламенту про виконання міжнародних санкцій, прийнятого юридично обов'язковим актом ЄС.
- У статтях проєкту змін до КК Іспанії згадано лише порушення обмежувальних заходів Союзу або нормативних положень, прийнятих на їх виконання.
- Новоприйнятий кіпрський Закон, угорські зміни до Кримінального кодексу та проєкт грецького Закону також криміналізують лише порушення обмежувальних заходів ЄС.
- У проєкті змін до румунської Надзвичайної постанови, розрахованої на застосування як санкцій ЄС, так і санкцій Ради Безпеки ООН, криміналізація стосується лише порушень міжнародних санкцій Союзу.

12. Likumprojekts 24-TA-2018. Grozījumi Krimināllikumā. <<https://tapportals.mk.gov.lv/structuralizer/data/nodes/3e67e5f7-8375-4f28-9bcb-855cb84191e0/preview>>

Варто зазначити, що зазвичай санкції Ради Безпеки ООН запроваджує також і Європейський Союз, тому відсутність вказівки в законах окремих країн на криміналізацію також і санкцій ООН навряд чи слід розцінювати як прогалину.

Отже, прийняття Директиви ЄС 2024/1226 сприяло уніфікації відповідальності не лише за порушення обмежувальних заходів ЄС, але й інших санкційних режимів, що діють у державах-членах.

viii) мінімальний вартісний поріг і відмежування від некримінальних порушень

У п. 4 преамбули Директиви ЄС 2024/1226 зазначено, що держави-члени повинні мати можливість вирішувати, що порушення обмежувальних заходів Союзу, які стосуються коштів, економічних ресурсів, товарів, послуг, операцій або діяльності на суму менше ніж 10 000 євро, не є кримінальними правопорушеннями.

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 3. Порушення обмежувальних заходів Союзу

<...> **2.** Держави-члени можуть передбачити, що такі дії не є кримінальним правопорушенням:

(а) дії, перелічені в пунктах (а), (b) та (h) пункту 1 цієї статті, якщо ці дії пов'язані з коштами або економічними ресурсами вартістю менше ніж 10 000 євро;

(b) дії, перелічені в пунктах (d) – (g) та (i) пункту 1 цієї статті, якщо ці дії включають товари, послуги, операції або діяльність на суму менше ніж 10 000 євро.

Правове регулювання Директиви, що забезпечує реалізацію принципу пропорційності, таким чином передбачає, що не всі порушення обмежувальних заходів ЄС обов'язково повинні підлягати кримінальній відповідальності. Директива передбачає можливість того, щоб кожна держава-член самостійно ухвалювала рішення щодо порушення обмежувальних заходів Союзу, які стосуються коштів чи економічних ресурсів або товарів, послуг чи операцій вартістю менше ніж 10 000 євро: вважати їх кримінальними чи некримінальними (адміністративними) або взагалі некараними (наприклад, якщо вони дуже дрібні).

Отже, для всіх порушень обмежувальних заходів Союзу, окрім надання можливості в'їзду або транзиту визначеній особі (п. (c) ст. 3(1)), яке за суттю не пов'язане з вартісними характеристиками, встановлено факультативний вартісний поріг криміналізації діяння.

NB!

Вартісний поріг криміналізації – це встановлений законом мінімальний грошовий розмір активів, вигоди або шкоди, досягнення чи перевищення якого робить певні діяння кримінально караними.

З огляду на факультативність цього правила держави-члени пішли різними шляхами щодо встановлення вартісного порогу. Частина держав відмовились від цієї можливості і з огляду на серйозність мети обмежувальних заходів (захист миру, світового правопорядку, цінностей ЄС), причини їх застосування та усталені традиції залишили можливість притягувати до кримінальної відповідальності за порушення санкцій, які навіть не досягають цього порогу. Це, найімовірніше, не означає, що будь-які (навіть найдрібніші) порушення автоматично спричиняють кримінальну відповідальність у таких країнах, адже в кожній національній правовій системі держав-членів Союзу діє принцип пропорційності, який дозволяє не застосовувати кримінальні положення в разі вчинення порушень, які не завдають значної шкоди і не могли її завдати. Проте невстановлення вартісного порогу означає, що порушення на суму менше ніж 10 000 євро також можуть бути кримінально караними.

Вартісний поріг не було встановлено до транспозиції та не згадано в прийнятих законах, якими забезпечується транспозиція Директиви, зокрема в таких країнах, як Данія, Кіпр, Угорщина, Польща, Німеччина, Румунія, Швеція, Фінляндія, Литва (остання з певними застереженнями). З-поміж держав-членів ЄС, які не прийняли спеціальних змін до кримінальних положень після набрання чинності Директивою ЄС 2024/1226 (та які не охоплюються цією аналітикою), ймовірно, поширеним є невстановлення порогових значень. Підтвердженням цього може слугувати й повідомлення уряду Нідерландів, у якому, зокрема, зазначено, що чинне національне законодавство Нідерландів не передбачає визначеного ст. 3(2) Директиви винятку.

- У польському проєкті Закону факультативне положення щодо порогу криміналізації не запроваджено: прийнято модель повної криміналізації порушень обмежувальних заходів ЄС, одночасно застосовуючи у відповідних ситуаціях привілейований підхід «меншої тяжкості» (оцінне поняття – з урахуванням конкретних обставин справи), знайомий польській системі. На думку розробників проєкту, така модель відповідальності краще виконуватиме свою превентивну та каральну (правосудну) роль, зберігаючи всі гарантії, передбачені кримінальним процесом.^[13]
- У поясненнях до німецького законопроєкту стосовно невстановлення вартісного порогу зазначено, що такі пороги невластиві Закону про зовнішню торгівлю і платежі не можуть бути реалізовані з огляду на те, що поріг сам собою:
 - 1) з погляду пропорційності не є ні придатним, ні доречним для розмежування караної поведінки від некараної;
 - 2) він може призвести до випадкових результатів, коли перевищення порогу лише в 1 євро допоможе відокремити злочинне від незлочинного;
 - 3) у сфері застосування санкцій низька вартість товарів автоматично не вказує на те, наскільки життєво важливим є товар, зокрема для воєнних зусиль (наприклад, один чіп низької вартості може бути важливим компонентом військового об'єкта).

З цією метою німецький законодавець оперує положеннями КПК, які надають правоохоронним органам інструменти для реагування на правопорушення, які не мають суспільного інтересу з урахуванням конкретних обставин справи.^[14]

13. Tabela zgodności dyrektywa 2024_1226. <<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12399355/katalog/13139682#13139682>>

14. Entwurf eines Gesetzes zur Anpassung von Straftatbeständen und Sanktionen bei Verstößen gegen restriktive Maßnahmen der Europäischen Union: Referentenentwurf des Bundesministeriums für Wirtschaft und Energie. <<https://www.bundeswirtschaftsministerium.de/Redaktion/DE/Artikel/Service/Gesetzesvorhaben/20250822-entwurf-eines-gesetzes-zur-anpassung-von-straftatbestaenden-und-sanktionen-bei-verstoessen-gegen-restriktive-massnahmen-eu.html>>

- У статтях нового шведського Закону, що містять кримінальні положення, вартісний поріг для криміналізації не згадано. Водночас згідно з § 7, якщо злочин з огляду на обставини його вчинення, у т. ч. й на вартість, вважається незначним, то він усе одно карається як кримінальне діяння (кримінальний проступок), однак максимальний строк ув'язнення зменшується до 6 місяців, а альтернативою є штраф, тоді як за попереднім (скасованим) законом незначний характер порушення виключав його кримінальну караність.
 - Згідно з румунським проектом змін до Надзвичайної постанови, який доповнює її новими статтями про злочинні порушення санкцій, мінімальний поріг не встановлено. Водночас ст. 26 цієї постанови викладено в новій редакції, згідно з якою адміністративна відповідальність за порушення окремих обмежень і зобов'язань настає за умови, якщо такі порушення не визнаються злочинними. Прямих приписів про те, як розмежовувати кримінальні та некримінальні порушення, проект не містить.
 - Після транспозиції Директиви нові статті розділу 46 КК Фінляндії передбачають відповідальність за просте (ординарне) порушення санкцій (§ 3a), тяжке (§ 3b) та незначне (§ 3d) порушення. Тяжке порушення санкцій наявне, якщо вартість активів / економічних ресурсів, послуг чи угод була значною. Цей значний розмір у статті не визначено, однак у поясненнях уряду йдеться про практику розглядати такий поріг у 17 000 євро. Тобто в цій частині § 3a (прості порушення) фактично передбачає відповідальність за злочинні порушення санкцій щодо об'єктів, вартість яких може становити й менше ніж 10 000 євро, що потенційно вказує на ширші межі криміналізації, ніж встановлені Директивою. Отже, межа між значними та незначними порушеннями є предметом оцінювання в межах судової практики.
- Раніше вже зазначено, що підхід Литви, заснований на обов'язковому доведенні значної шкоди від порушення (матеріальна конструкція *corpus delicti*), навряд чи відповідає вимогам ст. 3 Директиви, а вартісна характеристика заподіяної шкоди і вартість активів, економічних ресурсів, послуг та операцій, щодо яких вчиняється порушення, не завжди є тотожними. З огляду на це «значна шкода» як ознака злочину не може слугувати вартісним критерієм у контексті ст. 3(2) Директиви. Тому, хоч і не без сумнівів, Литву також можна вважати країною, яка не скористалася факультативною можливістю встановити вартісний поріг криміналізації.
- Варто зазначити, що ст. 515 литовського Кодексу про адміністративні правопорушення також передбачає відповідальність за порушення міжнародних санкцій, однак без вказівки на заподіяння значної шкоди. З огляду на це розмежування кримінальних і некримінальних порушень побудовано на критерії вартості шкоди, а не на критерії вартості коштів, послуг тощо. Отже, проблема потенційного охоплення адміністративними стягненнями порушень санкцій на суму понад 10 000 євро нормативно не вирішена і залежить від реальної судової практики.

Інші держави-члени скористалися закладеною у ст. 3(2) Директиви можливістю та нормативно передбачили вартісний поріг криміналізації у 10 000 євро (стосовно всіх або стосовно найпоширеніших форм порушень). Основні мотиви запровадження вартісного порогу полягають у прагненні розвантажити роботу органів розслідування з метою їх зосередження на серйозних випадках, а також забезпечення принципів пропорційності та правової визначеності.

- У Латвії встановлено вартісний поріг та запроваджено адміністративну відповідальність з метою розвантаження органів розслідування та досягнення пропорційності: по-перше, в Законі «Про порядок набрання чинності та застосування Кримінального кодексу» зазначено, що відповідальність за кримінальне правопорушення, передбачене ст. 84 КК, вчинене у значному розмірі, настає, якщо вартість товарів або послуг не менше ніж 10 000 євро або якщо послуга надана стосовно товарів, вартість яких не менше ніж 10 000 євро; по-друге, у Законі «Про міжнародні та національні санкції Латвійської Республіки» встановлено, що за меншого розміру настає адміністративна відповідальність – на фізичну особу накладається штраф. Такий підхід зумовлений збільшенням кількості кримінальних проваджень у сфері порушень санкцій, що ускладнює своєчасне розслідування кримінальних правопорушень, з метою досягнення швидкого та ефективного справедливого врегулювання кримінально-правових відносин та покарання винної особи.^[15]
- В Естонії запроваджено частковий вартісний поріг та диференціацію відповідальності на кримінальні правопорушення і проступки: 1) якщо при порушенні санкції у виді заборони на імпорт та експорт товарів або готівки їхня вартість не перевищує 10 000 євро, то вчинене вважається проступком і карається штрафом, згідно зі ст. 36-1 «Незначне порушення санкцій» (Закон про міжнародні санкції); 2) однак незалежно від вартості товарів/готівки порушення, вчинені повторно або групою осіб, або якщо вони стосуються «військових товарів», і далі каратимуться як кримінальне правопорушення. Водночас цей поріг буквально стосується лише операцій імпорту та експорту товарів та готівки, тоді як стосовно інших форм порушень/обходу санкцій, наприклад, щодо надання коштів чи економічних ресурсів підсанкційному суб'єкту, їх незаморожування або використання, передачі третій особі чи розпорядження, формально такий поріг не поширюється. Тобто Естонія передбачає ширші межі криміналізації, ніж встановлені ст. 3(2) Директиви.

У пояснювальній записці до законопроектів зазначено, що в разі порушень заборони на імпорт або експорт товарів відповідальний орган розслідування не має необхідних людських ресурсів для боротьби з масовими порушеннями санкцій, зафіксованими після 24 лютого 2022 р. Організація роботи компетентного органу також не дозволяє розглядати таку велику кількість порушень санкцій. Крім того, серед порушень санкцій є багато незначних порушень, які за своїм змістом не заслуговують на кримінальне покарання (наприклад, спроба контрабандою перевезти через кордон одну пляшку моторної оливи або спирту).

Такий вибірковий підхід може породжувати неясність щодо межі між караною та некараною поведінкою. Це питання постає особливо гостро у зв'язку з каталогом «адміністративних» правопорушень, наведених у Законі про міжнародні санкції. Наприклад у § 35 цього Закону передбачено порушення у виді «Неповідомлення про ідентифікацію суб'єкта фінансової санкції або про операцію чи дію, що порушує фінансову санкцію, та застосування фінансової санкції, а також подання неправдивої інформації», а в § 35-7 – «Порушення зобов'язань щодо звітності». За вчинення цих проступків передбачено штраф або арешт, а останній згідно з КК Естонії є короткостроковим ув'язненням строком до 30 днів. У зв'язку з цим викликає сумніви відповідність цих положень вимогам Директиви щодо обов'язкової караності цих форм обходу санкцій, принаймні в разі досягнення відповідного вартісного порогу.

15. Par sankciju pārkāpumiem paredz noteikt arī administratīvo atbildību. <<https://lvportals.lv/skaidrojumi/371958-par-sankciju-parkapumiem-paredz-noteikt-ari-administrativo-atbildibu-2025>>

- Словаччина не вийшла за межі вартісного порогу, рекомендованого ст. 3(2) Директиви, і встановила його в розмірі 10 000 євро.
- У проекті змін до КК Іспанії пропонується визначений ст. 3(2) Директиви поріг для криміналізації встановити на рівні 10 000 євро, якщо порушення стосуються коштів, економічних ресурсів, товарів, операцій, послуг, діяльності (тобто порушень, передбачених ст. 604-2). Водночас стосовно порушень обов'язку повідомлення/звітування (ст. 604-4) такий поріг не передбачено, що свідчить про ширшу рамку криміналізації порівняно з Директивою ЄС та часткове врахування можливостей ст. 3(2) Директиви.
- У проекті мальтійського Закону встановлено чіткий поріг для дій, пов'язаних з активами, економічними ресурсами, послугами, операціями та діяльністю: від 10 000 євро – кримінальне правопорушення; менше ніж 10 000 євро – адміністративне правопорушення.
- З огляду на положення грецького законопроекту та урядового аналізу наслідків регулювання, питання про вартісний поріг для криміналізації порушення обмежувальних заходів вирішується у статті про покарання фізичних осіб. Стаття 4 проекту, у якій надано вичерпний перелік караних порушень, порогових значень не містить. З іншого боку, у п. (1) ст. 5 проекту, яка містить перелік покарань за порушення обмежувальних заходів щодо фізичних осіб, за всі порушення, окрім надання дозволу на в'їзд визначеній особі чи її транзиту (пункти α), β), δ) – θ)), передбачено покарання за умови, якщо порушення стосуються активів, послуг, операцій чи діяльності на суму щонайменше 100 000 євро. Натомість у п. (2) ст. 5 проекту передбачено покарання за вказані порушення, якщо вони стосуються коштів, фінансових ресурсів, товарів, послуг, операцій або діяльності вартістю від 10 000 до 100 000 євро. З системного тлумачення цих положень можна дійти висновку, що проектом пропонується встановити визначений у ст. 3(2) Директиви ЄС вартісний поріг. Проте слід ураховувати, що в ст. 142-А КК Греції передбачено загальну норму про порушення санкцій, яка передбачає ув'язнення на строк до 2 років і, ймовірно, може бути застосовною навіть у разі порушень меншої вартості, якщо дія цієї статті не буде скасована.

Особливий спосіб транспозиції ст. 3(2) Директиви обрав чеський законодавець. У § 410 КК Чехії не визначено конкретної суми вартісного порогу безпосередньо, однак вказано на те, що порушення санкцій має вчинятися у вагомому розмірі (п. 1), значному розмірі (п. 2) або у великому розмірі (п. 3). Відповідно до § 410b, ці положення тлумачаться на підставі демонстраційних критеріїв: вагомої (чи, відповідно, значної та великої) шкоди, яка заподіяна, або вигоди, яку планується отримати, чи важливості самого предмета міжнародної санкції або послуги чи діяльності, до якої застосовано санкцію. Стосовно заподіяної шкоди як одного з потенційних критеріїв оцінювання порогу положення § 138 КК визначають «вагомий розмір» як такий, що становить щонайменше 100 тис. Кч (приблизно 3,5 тис. євро), «значний розмір» – щонайменше 1 млн Кч (приблизно 35 тис. євро), «великий розмір» – щонайменше 10 млн Кч (приблизно 350 тис. євро).

Завдяки кумулятивному врахуванню цих критеріїв визначальною стає не лише вартість предмета чи сума операції, але й значення самих дій. У пояснювальній записці до законопроекту наголошено: «якщо порушення міжнародних санкцій полягало, наприклад, у наданні послуги, яка заборонена міжнародною санкцією, і ця послуга мала більшу цінність, хоча й не включала матеріальну річ чи майно такої цінності, що підпадало б під обсяг поняття предмета міжнародної санкції, умова вчинення злочину у вагомому розмірі згідно зі статтею 410b(1)(c) КК буде виконана». Отже, у КК Чехії забезпечено дотримання мінімальних вимог Директиви і навіть передбачено більш широку криміналізацію.

Стосовно ж порушення, яке полягає в наданні можливості в'їзду чи транзиту визначеній особі (§ 410(2)), то в поясненні до законопроєкту зазначено, що «можливий низький рівень соціальної шкоди необхідно буде враховувати в окремому випадку під час оцінювання того, чи є поведінка настільки соціально шкідливою, що застосування відповідальності згідно з іншою правовою нормою є недостатнім (у цьому контексті відповідальність згідно з іншою правовою нормою слід розуміти, зокрема, як відповідальність за проступок згідно із Законом про виконання міжнародних санкцій), і чи є необхідним застосування кримінальної відповідальності, або під час розгляду виду та розміру покарання».^[16]

ix) криміналізація грубої недбалості

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 3. Порушення обмежувальних заходів Союзу

<...> 3. Держави-члени забезпечують, щоб діяння, перелічені в пункті (e) пункту 1 цієї статті, також кваліфікувалися як кримінальне правопорушення, якщо вони вчинені з грубою недбалістю, принаймні, якщо таке діяння стосується товарів, включених до Спільного військового списку Європейського Союзу, або товарів подвійного використання, перелічених у додатках I та IV до Регламенту (ЄС) 2021/821. <...>

У п. 4 преамбули до Директиви ЄС 2024/1226 щодо цих положень зазначено: «Певна поведінка має становити кримінальний злочин також, якщо вона вчинена з серйозною недбалістю. Щодо кримінальних злочинів, визначених у цій Директиві, поняття “грубої недбалості” слід тлумачити відповідно до національного законодавства, враховуючи відповідну практику Суду Європейського Союзу».

Положення Директиви вимагають від держав-членів криміналізувати вчинені з грубої недбалості лише торгівлю, імпорт, експорт, продаж, купівлю, передачу, транзит або транспортування товарів військового призначення та подвійного використання (умовно – «військових товарів»), а також надання брокерських послуг, технічної допомоги чи інших послуг, пов'язаних із цими товарами, якщо заборона або обмеження такої поведінки становить обмежувальний захід Союзу. Тобто вимоги Директиви обмежені за видом (типом) діянь та їхнім предметом. Караність інших порушень обмежувальних заходів, вчинених через грубу недбалість, залишається на розсуд держав-членів. Слова «at least where that» (принаймні, щонайменше) неприховано натякають на те, що ширша криміналізація необережних порушень тільки заохочується, однак вони не створюють імперативної норми.

Термін «груба недбалість» («серйозна недбалість») не є поширеним у національних доктринах кримінального права держав-членів ЄС, однак він був використаний з метою однакового його трактування, що забезпечується, як було зазначено, відсиланням до практики Суду ЄС. З огляду на це одні держави безпосередньо запозичили цей термін, а інші використовують властиві національному праву терміни, зокрема ширший термін «необережність».

16. DŮVODOVÁ ZPRÁVA. Obecná část. P.59. <<https://www.zakonyprolidi.cz/media2/file/2411/File71610.pdf?attachment-filename=7850111-2024-10-30-duvodova-zprava-7951318.pdf>>

Вимога криміналізації порушення, вчиненого з грубої недбалості, забезпечується шляхом відсилання до п. (е) ст. 3(1) Директиви, щодо якої своєю чергою у ст. 3(2) встановлена клаузула про факультативність вартісного порогу криміналізації. З огляду на це не є однозначним, чи поширюється факультативність вартісного порогу також і на передбачені п. (е) порушення, але вчинені з грубої недбалості. Не містить уточнення щодо цього і преамбула Директиви. У разі неоднозначного застосування крапку в цьому питанні може поставити лише Суд ЄС. Наразі ж можна простежити випадки, коли держави-члени як передбачають вартісний поріг до вказаних порушень (наприклад, Словаччина), так і не встановлюють його (наприклад, Данія, Швеція).

З огляду на факультативність більш широкої криміналізації порушень, учинених з грубої недбалості, держави-члени ЄС обрали різні підходи. З тих країн, законодавство яких було предметом цієї аналітики, більша частина обмежилась криміналізацією лише тих діянь і з тими предметами, про які зазначено в ст. 3(3) Директиви.

- У Словаччині карається вчинене з грубої недбалості порушення обмежувального заходу лише в разі, якщо: 1) предметом порушення були відповідні товари військового призначення або подвійного використання, 2) порушення полягало в торгівлі, імпорті, експорті, продажі, купівлі, передачі, транзиті, транспортуванні, наданні послуг, 3) дотримано мінімальний поріг у 10 000 євро. Тобто необережне порушення криміналізовано виключно в межах мінімальних вимог Директиви.
- При цьому законодавець навіть вдався до визначення в загальній частині КК спеціального виду необережності – грубої недбалості (§ 16(2)): «Кримінальне правопорушення вчинене з грубої недбалості, якщо злочинець особливо байдуже або грубо порушив звичайну обережність, дбайливість або обов'язок, що випливає із загальнообов'язкових правових норм, і це порушення призвело до загрози або порушення інтересів, що захищаються цим законом».
- На Кіпрі, у Фінляндії та в Угорщині діяння, вчинене з грубої недбалості, криміналізовано лише щодо: 1) порушення, яке полягало в заборонених комерційних операціях, торгівлі, імпорті, експорті, продажі, купівлі, передачі, транзиті, транспортуванні, наданні послуг, 2) лише якщо предметом були відповідні товари військового призначення або подвійного використання, 3) незалежно від вартості предмета порушення. Так само пропонується криміналізувати діяння, вчинене з грубої недбалості, і в Греції, Іспанії, Польщі, Румунії.

Фінський уряд надав таке пояснення про недоцільність більш широкої криміналізації необережних порушень санкцій: *«Встановлення інших недбалих видів порушень як кримінального правопорушення значно розширило б обов'язки осіб щодо дотримання належної обережності. При підготовці пропозиції було визнано, що це було б сумнівним з погляду чіткості та пропорційності регулювання. Законодавство про санкції передбачає кілька видів зобов'язань, метою яких є забезпечення дотримання санкцій. Порушення цих обов'язків є і надалі буде криміналізованим. Отже, кримінальну відповідальність можна вважати достатньою навіть без розширення криміналізації відповідальності за заподіяння шкоди».*

У польському кримінальному праві немає терміна «груба недбалість». У порівняльній таблиці про узгодження проєкту з Директивою ЄС ідеться про те, що єдиним еквівалентом грубої недбалості в польській кримінальній системі є ненавмисний (необережний) вид злочину (ст. 9 § 2 Кримінального кодексу).

У поясненнях до угорського законопроекту так само зазначено, що в угорському кримінальному праві «груба недбалість» не є відомим поняттям, тому це положення транспоновано через необережну форму вини, чим угорський законодавець дотримується мінімального гармонізаційного характеру Директиви ЄС.^[17]

- На Мальті пропонується криміналізувати лише такі порушення, вчинені з грубої недбалості, які полягали в заборонених комерційних операціях, торгівлі, імпорті, експорті, продажі, купівлі, передачі, транзиті, транспортуванні товарів, а також у наданні відповідних послуг. Однак вимога щодо належності згаданих товарів до товарів військового призначення або подвійного використання наразі не передбачена: у цьому розумінні законопроект передбачає більш широку рамку криміналізації необережного порушення, ніж Директива.
- У Чехії криміналізовано будь-яке порушення, що стосується товарів військового призначення або подвійного використання, вчинене з грубої недбалості, незалежно від вартості товарів (§ 410а), тобто чеський законодавець щонайменше в частині невичерпності форм порушень вийшов за межі мінімальних вимог ст. 3(3) Директиви.
- У ФРН легковажні (необережні) порушення обмежень щодо військових товарів уже караються відповідно до розділу 17(5) чинного Закону про зовнішню торгівлю та платежі. Тобто мінімальні вимоги Директиви вже забезпечені. Проект не виходить за їхні межі. Поняття «груба недбалість» у цьому сенсі передано словом «легковажний» (необережний). Учинення з необережності переважної більшості інших порушень наразі і за проектом вважається адміністративно караним (грошовий штраф).

Частина держав-членів під час транспозиції зберегли або відтворили ширший підхід до криміналізації грубої недбалості.

- Данія вийшла за межі мінімальних правил у частині необережності (криміналізовано не лише відповідні дії з військовими товарами чи послугами).
- У Литві новим законом криміналізовано необережні порушення санкцій, до того ж значно ширше, ніж встановлено мінімальними правилами Директиви ЄС, оскільки це стосується обох форм діянь, визначених у ст. 123-1 (1) КК (тобто фактично будь-яких видів порушень). Поняття «груба недбалість» прямо не вживається в КК Литовської Республіки, тому законодавець використав ширший термін «необережність». Щодо цього в порівняльній таблиці до законопроекту зазначено, що в доктрині кримінального права Литви та Кримінальному кодексі поняття необережної вини фактично також містить поняття грубої недбалості.
- В Естонії криміналізація необережності виходить за межі мінімуму, визначеного Директивою: новим Законом запроваджено кримінальну відповідальність фактично за будь-яке необережне порушення санкцій (новий § 93-2); у т. ч. й окремо передбачено відповідальність за необережне заборонене перевезення стратегічних товарів або надання послуг, пов'язаних із забороненими стратегічними товарами (новий § 421-4).
- У Швеції норми, передбачені §§ 3–5 нового Закону, криміналізують однаково як умисні, так і вчинені з грубої недбалості порушення та обхід санкцій.
- КК Латвії не містить спеціальних вказівок на умисел чи грубу недбалість (необережність). Відсутність згадки про форму вини у ст. 84 КК навіть стосовно «військових товарів» опосередковано вказує на те, що термін «порушення» охоплює як умисні, так і необережні порушення. Якщо це так, то Латвія також скористалася правом відійти від мінімальних вимог Директиви і встановити більш широку рамку криміналізації порушень санкцій у частині форм вини.

17. 2025. évi XLIX. törvény indokolás. <<https://njt.hu/jogszabaly/2025-49-K0-00>>

х) спеціальні положення про адвокатську таємницю

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 3. Порушення обмежувальних заходів Союзу

<...> **4.** Ніщо в пункті 1 не повинно тлумачитися як зобов'язання для юристів повідомляти інформацію, яку вони отримують від одного зі своїх клієнтів або про нього під час з'ясування правового становища цього клієнта або виконання завдання захисту чи представництва цього клієнта в судовому провадженні або стосовно нього, включаючи надання консультацій щодо порушення або уникнення такого провадження. <...>

У п. 18 преамбули до Директиви ЄС 2024/1226 надано детальніші роз'яснення щодо цього положення:

- 1) оскільки є очевидний ризик зловживання послугами юристів з метою порушення обмежувальних заходів Союзу, то юридичні фахівці, як їх визначено державами-членами, повинні підпадати під дію цієї Директиви, включно із зобов'язанням повідомляти про порушення обмежувальних заходів Союзу, під час надання послуг у контексті професійної діяльності, такої як юридичні, фінансові та торговельні послуги;
- 2) однак повинні бути винятки з будь-якого зобов'язання повідомляти інформацію, яку вони отримують від одного зі своїх клієнтів або про нього під час з'ясування його правового становища або виконання завдання захисту чи представництва цього клієнта в судовому провадженні або стосовно нього, включно з наданням консультацій щодо порушення або уникнення таких проваджень;
- 3) тобто юридична консультація повинна залишатися предметом зобов'язання щодо професійної таємниці, за винятком випадків, коли юрист навмисно бере участь у порушенні обмежувальних заходів Союзу, коли юридична консультація надається з метою порушення обмежувальних заходів Союзу або коли юрист знає, що клієнт звертається за юридичною консультацією з метою порушення обмежувальних заходів Союзу.

Більшість держав-членів ЄС вважали достатнім обмежитись чинними положеннями національного законодавства, яке встановлює процедурні та інші гарантії для юридичних фахівців. У звіті Генеральної Ради судової влади щодо іспанського законопроєкту зазначено, що захист професійної таємниці адвокатів, передбачений ст. 3(4) Директиви, достатньо охоплений чинними законодавчими нормами. У порівняльній таблиці до польського законопроєкту зазначено, що положення про захист адвокатської таємниці (ст. 3(4) Директиви) проєктом спеціально не передбачено, оскільки вони вже реалізовані в законах про адвокатуру, про юридичних радників та загалом у польській доктрині кримінального права. У порівняльній таблиці до литовського законопроєкту лише узагальнено сказано, що конфіденційне спілкування між адвокатом і клієнтом не криміналізовано Кримінальним кодексом і тому додаткові заходи щодо реалізації не потрібні.

Натомість деякі країни здійснили транспозицію цих положень Директиви, попри наявні в їхніх правових системах гарантії діяльності юридичних фахівців. Насамперед ідеться про країни, які практично дослівно імплементують більшість положень Директиви до спеціальних законів (Кіпр, Греція, Мальта).

У ст. 5(3) кіпрського Закону передбачено, що положення ст. 5(1) не повинні розглядатися як такі, що покладають на осіб, які надають юридичні послуги, відповідно до положень Закону про адвокатів, обов'язок повідомляти інформацію, отриману або набуту від клієнта або про нього, яка охоплюється адвокатською таємницею згідно із законом.

У ст. 4(2) грецького законопроєкту йдеться про непокладення на адвокатів та нотаріусів обов'язку повідомляти інформацію, яку вони отримують або дізнаються від свого клієнта або про нього, під час з'ясування його правової позиції або при виконанні обов'язку захисту, або під час представництва його в судовому провадженні чи щодо нього, включно з наданням порад щодо ініціювання або уникнення такого провадження, на які поширюється конфіденційність.

Згідно зі ст. 9(3) мальтійського законопроєкту, положення закону жодним чином не повинні тлумачитися як такі, що зобов'язують юристів повідомляти інформацію, отриману від одного зі своїх клієнтів або про нього, під час з'ясування правового становища такого клієнта або під час виконання завдання захисту чи представництва цього клієнта в судовому провадженні чи стосовно нього, включно з наданням консультацій щодо порушення або уникнення такого провадження.

Відповідно до ст. 27-7 румунського законопроєкту, спеціально присвяченої захисту професійної таємниці адвоката, положення статті, якою визначені порушення обмежувальних заходів, не впливають на професійну таємницю адвоката та конфіденційність спілкування між адвокатом та його клієнтом.

У ФРН законопроєктом передбачено запровадження розширеного варіанта винятку для захисту адвокатської таємниці: згідно з п. 13 ст. 18 жодного покарання не накладається на будь-яку особу, яка як адвокат, юрисконсульт, патентний повірений, нотаріус, аудитор, присяжний бухгалтер, податковий консультант або податковий представник не передає, не передає правильно, не передає повністю або не передає своєчасно інформацію, яка була їй довірена або яка стала їй відома в цій якості.

хі) гуманітарні винятки

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 3. Порушення обмежувальних заходів Союзу

<...> **5.** Ніщо в пунктах 1, 2 та 3 не повинно тлумачитися як криміналізація гуманітарної допомоги особам, які її потребують, або діяльності на підтримку основних людських потреб, що надається відповідно до принципів неупередженості, гуманності, нейтралітету та незалежності, а також, де це можливо, міжнародного гуманітарного права. <...>

Ці положення Директиви ґрунтуються на тому, що обмежувальні заходи Союзу є важливим інструментом для досягнення цілей спільної зовнішньої та безпекової політики (СЗБП). Ці цілі охоплюють захист цінностей, безпеки, незалежності та цілісності Союзу, зміцнення та підтримку демократії, верховенства права, прав людини та принципів міжнародного права, а також збереження миру, запобігання конфліктам та зміцнення міжнародної безпеки відповідно до цілей та принципів Статуту ООН.

Більшість держав-членів ЄС вважали достатнім обмежитись чинними положеннями міжнародного гуманітарного права та національного законодавства, які встановлюють відповідні гуманітарні винятки. В обґрунтуванні до фінського законопроекту вказано, що відповідно до міжнародного гуманітарного права, яке є обов'язковим для Фінляндії (Додатковий протокол I до Женевських конвенцій), безперешкодний і швидкий прохід гуманітарної допомоги повинен бути дозволений і полегшений. Гуманітарна допомога надається також в інших ситуаціях, крім конфліктів, наприклад, у разі стихійних лих. Ці положення, згідно з поясненнями фінського уряду, можна вважати такими, що відповідають винятку щодо караності, передбаченому в ст. 3(5) Директиви. У порівняльній таблиці до литовського законопроекту зазначено, що надання гуманітарної допомоги не криміналізовано Кримінальним кодексом і тому додаткові заходи щодо реалізації не потрібні.

Проте деякі країни здійснили транспозицію цих положень Директиви, попри наявні в їхніх правових системах гарантії для гуманітарної допомоги. Передовсім ідеться про країни, які практично дослівно імплементували більшість положень Директиви до спеціальних законів (Кіпр, Греція, Мальта, Румунія).

У ст. 604-7 запропонованих проектом змін до КК Іспанії, спеціально присвяченій цьому питанню, зазначено, що діяння, визначені як порушення обмежувальних заходів, не підлягають переслідуванню, якщо їхньою метою є надання гуманітарної допомоги особам, які її потребують, або якщо це діяльність, спрямована на задоволення основних потреб людини, що здійснюється відповідно до принципів неупередженості, гуманності, нейтральності та незалежності і, у разі потреби, відповідно до міжнародного гуманітарного права.

Німецький законопроект про внесення змін пропонує доповнити § 18 Закону про зовнішню торгівлю пунктом 11, згідно з яким діяння не карається, якщо воно здійснюється як: а) гуманітарна допомога особі, яка її потребує, або б) діяльність, спрямована на підтримку основних людських потреб відповідно до принципів неупередженості, гуманності, нейтралітету та незалежності, а також міжнародного гуманітарного права.

xii) підбурювання, пособництво та замах

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 4. Підбурювання, пособництво та замах

1. Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення того, щоб підбурювання до вчинення правопорушення, зазначеного у статті 3, та сприяння йому каралися як кримінальне правопорушення.
2. Держави-члени забезпечують, щоб спроба вчинити правопорушення, зазначені у статті 3(1), пункті (а), пунктах (с) – (g), а також пунктах (h)(i) та (ii), каралася як кримінальне правопорушення.

а) особа безпосередньо не виконувала об'єктивну сторону *corpus delicti* (*actus reus*), однак підбурювала до вчинення кримінального правопорушення або сприяла цьому (співучасть у злочині). Мова йде про вимогу забезпечення караності співучасті в будь-якій з форм порушення чи обходу обмежувального заходу ЄС;

б) особа вчинила замах на порушення обмежувальних заходів. У цьому разі Директива дозволяє державам-членам ЄС не встановлювати кримінальну відповідальність за замах на окремі форми порушення та обходу: незаморожування коштів / економічних ресурсів, порушення умов дозволів та обхід у виді порушення обов'язків повідомлення чи звітування про активи. Щодо готування до кримінального правопорушення як окремої стадії, то Директива не містить спеціальних правил щодо його караності, віддаючи це на розсуд держав-членів (як і караність замаху у вказаних випадках).

Транспозиція ст. 4 Директиви в частині караності співучасників (п. 1) та замаху (п. 2) у більшості держав-членів забезпечується автоматично: вона є закономірним наслідком визнання тих чи інших порушень обмежувальних заходів ЄС кримінальними правопорушеннями. Зазначене не залежить від того, передбачається криміналізація шляхом внесення змін до кримінальних кодексів, чи вона здійснюється в межах спеціальних законів, адже такі спеціальні закони, що містять кримінальні положення, не діють ізольовано, вони спираються на загальні положення відповідних кримінальних кодексів, діють узгоджено.

Наприклад, відповідно до § 21 КК Данії, дії, спрямовані на сприяння або спричинення вчинення злочину, можуть каратися як замах, якщо ці дії не були доведені до кінця. Однак замах, якщо не зазначено інше, карається лише тоді, якщо за правопорушення може бути призначено покарання, яке перевищує 4 місяці ув'язнення. При цьому забезпечується караність замаху на вчинення всіх форм порушень обмежувальних заходів, а не лише тих, які обмежено вимагає ст. 4 Директиви (ширша криміналізація порівняно з Директивою). Крім того, згідно з § 23 (1) КК Данії, всі, хто заохочуванням, порадою або діями сприяв порушенню певної кримінально-правової норми, можуть бути покарані. Так само положення статей 10 та 14 КК Угорщини та статей 13 і 18 КК Польщі вже передбачали такий зміст, який свідчить про автоматичну відповідність ст. 4 Директиви.

Відповідно до § 5 розділу 5 КК Фінляндії, будь-яка особа, яка навмисно підбурює іншу особу до вчинення умисного злочину або караної спроби його вчинення, карається за підбурювання до вчинення злочину так само, як і виконавець, тоді як пособництво карається відповідно до § 6 розділу 5. Оскільки підбурювання карається за всі умисні злочини, то для Фінляндії Директива не вимагає жодних законодавчих змін у цьому аспекті, окрім як забезпечити визначеність умисних правопорушень, передбачених ст. 3(1) Директиви.

В окремих країнах караність замаху на вчинення кримінального правопорушення обумовлена обов'язковою спеціальною вказівкою про це у відповідних статтях, які описують злочинне діяння. Це викликає потребу у внесенні відповідних змін, хоча основні положення про замах містяться в загальних розділах кримінальних кодексів. Згідно з § 10 шведського Закону, за спробу вчинення кримінального правопорушення, у т. ч. й тяжкого кримінального правопорушення, накладається покарання відповідно до глави 23 Кримінального кодексу.

У державах, які йдуть шляхом максимального буквального відтворення положень Директиви у своїх спеціальних законах, положення про караність підбурювання, пособництва та замаху відображено в окремих статтях, наприклад: ст. 6 кіпрського Закону, ст. 10 мальтійського законопроєкту. Проте ступінь караності відрізняється. Кіпрський Закон передбачає караність замаху на вчинення лише тих форм порушень обмежувальних заходів, яких вимагає Директива, тоді як у мальтійському законопроєкті йдеться про замах на будь-яке порушення обмежувального заходу, що визнається кримінальним. У Румунії запропонованою проєктом змін до Надзвичайної постанови статтею 27-1 (8) також забезпечується караність замаху на вчинення лише тих порушень і обходу, які рекомендовані ст. 4(2) Директиви ЄС (відповідність лише мінімальним вимогам).

Інший спосіб демонструє КК Фінляндії. Відповідно до § 1 розділу 5 КК, замах карається лише тоді, якщо замах карається згідно з положеннями, що визначають умисні злочини. Дія становить замах на вчинення злочину, коли винний почав вчиняти злочин і створив ризик його завершення (або якщо такий ризик не виникає, якщо ризик не виник виключно через випадкові причини). Однак фінський законодавець фактично прирівняв закінчене кримінальне правопорушення із замахом на його вчинення в диспозиції § 3а розділу 46 КК, яка визначає діяння шляхом використання такого формулювання: «Той, хто порушує або намагається порушити обмежувальний захід...». У цьому разі йдеться про виконання вимог Директиви шляхом конструювання «усіченого» *corpus delicti*, за якого замах прирівняно до завершеного діяння. У такий спосіб також забезпечується більш широка криміналізація, ніж вимагає ст. 4 Директиви.

У попередньому (скасованому) шведському Законі про міжнародні санкції було передбачено спеціальне правило про ненастання відповідальності за підбурювання до вчинення або пособництво у вчиненні порушення санкцій (§ 8). Новий Закон такого застереження не містить, що вказує на караність співучасті в злочині на підставі загальних положень кримінального права.

РОЗДІЛ 3. Покарання для фізичних осіб (статті 5, 8 і 9 Директиви ЄС)

і) основні вимоги Директиви щодо караності фізичних осіб

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 5. Покарання для фізичних осіб

1. Держави-члени забезпечують, щоб кримінальні правопорушення, зазначені у статтях 3 та 4, каралися ефективними, пропорційними та стримуючими кримінальними покараннями.
2. Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення того, щоб кримінальні правопорушення, зазначені у статті 3, каралися максимальним покаранням у вигляді позбавлення волі.
3. Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення того, щоб:
 - (a) кримінальні правопорушення, що охоплюються пунктами (h)(iii) та (iv) статті 3(1), каралися ув'язненням на максимальний строк **не менше одного року**, якщо ці кримінальні правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів на суму не менше ніж 100 000 євро на дату вчинення правопорушення;
 - (b) кримінальні правопорушення, що охоплюються пунктами (a), (b) та пунктами (h)(i) та (ii), каралися ув'язненням на максимальний строк **не менше ніж п'ять років**, якщо ці кримінальні правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів на суму не менше ніж 100 000 євро на дату вчинення правопорушення;
 - (c) кримінальне правопорушення, передбачене пунктом (c) статті 3(1), каралося ув'язненням на максимальний строк **не менше ніж три роки**;
 - (d) кримінальні правопорушення, що охоплюються пунктами (d) – (g) статті 3(1) та пунктом (i), каралися ув'язненням на максимальний термін **не менше ніж п'ять років**, якщо ці кримінальні правопорушення стосуються товарів, послуг, операцій або діяльності на суму не менше ніж 100 000 євро на дату вчинення правопорушення;
 - (e) Якщо кримінальне правопорушення, що охоплюється пунктом (e) статті 3(1), стосується предметів, включених до Єдиного військового списку Європейського Союзу, або предметів подвійного використання, перелічених у додатках I та IV до Регламенту (ЄС) 2021/821, таке кримінальне правопорушення карається ув'язненням на максимальний строк **не менше ніж п'ять років** незалежно від вартості цих предметів.

Пункт (1) ст. 5 Директиви ЄС 2024/1226 містить керівні принципи щодо караності порушень обмежувальних заходів Союзу. При цьому вимоги щодо мінімального виду та розміру покарання, передбачені в пунктах 2 та 3 цієї ж статті, вважаються такими, що вже апріорі відповідають цим принципам, тобто є ефективними, пропорційними та стримуючими. Це означає, що держави-члени не можуть відступити від цих вимог щодо караності «не менш суворо, ніж», однак коли вони визначатимуть більш суворі строки ув'язнення, ніж пропонуються мінімумом, закладеним у Директиві, або регулюватимуть мінімальні строки ув'язнення (не порушуючи правило про максимальні строки) або альтернативні ув'язненню покарання, то повинні керуватися вказаними принципами.

Пункти (2) та (3) ст. 5 встановлюють вимоги караності у спосіб, який потребує визначення лише максимального строку ув'язнення, при цьому цей строк повинен бути не меншим, ніж визначено положеннями Директиви. Це означає, що у разі встановлення строку ув'язнення за схемою «від [мінімальний строк] до [максимальний строк]»:

- максимальний строк ув'язнення може бути й вищим (на розсуд держав-членів);
- мінімальний строк ув'язнення віддано на розсуд держав-членів;
- не заперечується можливість держав-членів додатково до ув'язнення передбачити й менш суворі альтернативні покарання.

Пункти (2) та (3) взаємопов'язані. Пункт 2 встановлює загальне правило: найсуворіше покарання за порушення обмежувального заходу не може бути менш суворим, ніж ув'язнення, без встановлення вимог щодо його строків. Фактично це правило стосується випадків, які не підпадають під дію пункту 3, яким передбачено спеціальні правила щодо встановлення максимального строку ув'язнення не нижче від певної межі.

Таблиця 2. Узагальнені правила ст. 5 (2)(3) Директиви щодо караності порушень

Вид порушення	Вартісний поріг	Вимоги щодо максимального строку ув'язнення
кримінальні правопорушення, що охоплюються пунктами (a), (b), (d) – (g) та (i), а також пунктами (h)(i) та (ii) ст. 3(1)	не менше ніж 100 000 євро	не менше ніж 5 років
	менше ніж 100 000 євро (у т. ч. від 10 тис. до 100 тис. у разі встановлення порогу за ст. 3(2) Директиви)	– (правило п. 2 ст. 3)
кримінальне правопорушення, передбачене п. (c) ст. 3(1)	–	не менше ніж 3 роки
кримінальні правопорушення, що охоплюються пунктами (h) (iii) та (iv) ст. 3(1)	не менше ніж 100 000 євро	не менше ніж 1 рік
	менше ніж 100 000 євро (у т. ч. від 10 тис. до 100 тис. у разі встановлення порогу за ст. 3(2) Директиви)	– (правило п. 2 ст. 3)
умисне кримінальне правопорушення, що охоплюється п. (e) ст. 3(1) і стосується «військових товарів»	незалежно від вартості	не менше ніж 5 років
вчинене з грубої недбалості кримінальне правопорушення, що охоплюється п. (e) ст. 3(1) і стосується «військових товарів»	–	– (правило п. 2 ст. 3)

ii) транспозиція положень ст. 5(2)(3) Директиви

Держави-члени ЄС, котрі прийняли спеціальні кримінальні положення, забезпечуючи транспозицію Директиви після набрання нею чинності, встановили покарання за нові (криміналізовані) діяння, посилили покарання за порушення обмежувальних заходів Союзу та здебільшого суттєво диференціювали караність завдяки передбаченню різних строків ув'язнення для різних форм (видів) порушення (або намагаються це зробити, якщо мова йде про держави, у яких лише розроблені відповідні проекти). Якщо порівнювати караність порушень, які і до транспозиції були (є) криміналізованими, з їх караністю після транспозиції (запланованою транспозицією), то більшість держав-членів більшою чи меншою мірою посилили покарання, як з метою узгодження з Директивою, так і з урахуванням актуального порядку денного. Однак деякі держави-члени ще до транспозиції демонстрували часткову узгодженість із вимогами ст. 5(2)(3) Директиви.

- ✓ Згідно з § 110с КК Данії максимальний строк ув'язнення за основний (простий) вид порушення санкцій підвищено з 4 місяців до 4 років, а за особливо обтяжуючих обставин – з 4 років до 8 років. Караність необережних порушень посилена до 3 років ув'язнення (раніше було до 2 років).
- ✓ У Латвії стеля ув'язнення за основні порушення санкцій піднята з 4 до 5 років (ст. 84 КК Латвії).
- ✓ В Естонії максимальний строк ув'язнення за основний (простий) вид порушення санкцій після транспозиції залишився на тому самому рівні (до 5 років), однак відбулася диференціація відповідальності з підвищенням верхньої межі ув'язнення до 6 років (§ 93-1(2) КК Естонії).
- ✓ У проекті нового Закону Мальти максимальні строки залишаються на тому самому рівні, який встановлений чинним Законом № XX від 1993 р. Це пов'язано з тим, що наразі мальтійське законодавство передбачає найсуворіші покарання з-поміж держав-членів ЄС за порушення обмежувальних заходів: той, хто порушує обмежувальний захід ЄС, підлягає ув'язненню на строк від 12 місяців до 12 років або штрафу в розмірі не менше ніж 25 000 євро та не більше ніж 5 000 000 євро, або навіть одночасному ув'язненню та штрафу. Проектом нового Закону, навпаки, забезпечується дотримання принципу пропорційності шляхом виокремлення адміністративних правопорушень у разі, якщо вартісний поріг не досягає 10 000 євро. Однак караність кримінальних правопорушень пропонується лишити такою ж суворою. Те, що будь-яке порушення чи обхід обмежувального заходу може спричинити ув'язнення до 12 років, може свідчити про недостатню диференціацію відповідальності, яка, ймовірно, буде долатися шляхом урахування тяжкості конкретних порушень та індивідуалізації покарання.
- ✓ Скасований Закон Кіпру 2016 р. передбачав за порушення обмежувальних заходів ув'язнення на строк до 2 років. Новий Закон 2025 р. встановлює караність не менше ніж 3 роки або 5 років (у разі якщо вартість предмета сягає 100 000 євро). Виняток становить лише обхід обмежувального заходу у виді порушення обов'язку повідомлення/звітування, для якого забезпечено ув'язнення на строк не більше ніж 1 рік.

Узагальнено мапу відповідності мінімальним вимогам Директиви щодо караності порушень фізичних осіб демонструє таблиця 3.

Таблиця наочно показує, що стосовно караності порушень фізичних осіб держави-члени значно відходять від мінімальних вимог Директиви щодо строкової стелі ув'язнення в бік її посилення (підняття).

Такі держави, як Латвія, Мальта і Румунія, передбачають більш суворі максимальні строки ув'язнення, ніж передбачено Директивою, за вчинення всіх видів порушень обмежувальних заходів, а Чехія, Швеція, Польща та Угорщина – щодо їх переважної більшості. Кіпр, Німеччина, Словаччина, Фінляндія, Литва, Данія та Естонія, навпаки, частіше, порівняно з названими вище державами, тяжіють до дотримання верхньої межі ув'язнення, визначеної Директивою.

Сумніви щодо дотримання цієї стелі викликають окремі положення ст. 604-2(2) проєкту змін до КК Іспанії, згідно з якими, якщо вартість коштів, економічних ресурсів, товарів, послуг становить від 10 000 до 100 000 євро, то діяння карається менш суворо, однак у проєкті не передбачено положень, які б розкривали, якими саме можуть бути ці покарання. Сумніви породжує також § 3а розділу 46 КК Фінляндії, що передбачає караність у виді ув'язнення на строк до 2 років за порушення санкції шляхом надання дозволу на в'їзд чи транзит визначеній особі. Оскільки вартісний поріг не стосується цього виду порушення, то положення § 3а розділу 46, якими завдяки оцінним вартісним характеристикам строк ув'язнення збільшується до 5 років, не можуть бути застосовані. Як наслідок, указане навряд чи повною мірою відповідає вимозі Директиви карати такий вид порушення ув'язненням на строк не менше ніж 3 роки.

Закони (чи відповідно – законопроєкти) в Данії, Естонії, Литві та Німеччині передбачають п'ятирічний строк ув'язнення як універсальний: він визначений стосовно абсолютної більшості порушень обмежувальних заходів, лише за деякими винятками (як у бік посилення, так і в бік зменшення), котрі стосуються переважно криміналізації порушень, учинених з грубої недбалості (Данія, Естонія, Німеччина), надання дозволу на в'їзд чи транзит визначеній особі (Німеччина), обходу у формі порушення обов'язку повідомлення/звітування (Німеччина) або вчинення заборонених дій з «військовими товарами» (Естонія).

Правило про можливий мінімальний строк ув'язнення (нижня межа покарання) Директива не встановлює, віддаючи це на розсуд держав-членів. У зв'язку з цим «вилка» між мінімальною та максимальною межами ув'язнення часто є доволі широкою, наприклад: від 1 до 12 років (ст. 11(1) проєкту Закону на Мальті), від 6 місяців до 5 років (§ 417a(2) КК Словаччини), від 4 місяців до 5 років (§ 3b розділу 46 КК Фінляндії), від 1 до 5 років (ст. 27-1 проєкту Надзвичайної постанови Румунії), від 3 місяців до 5 років, від 6 місяців до 8 років або навіть від 1 до 10 років (статті 30–33 проєкту Закону про обмежувальні заходи в Польщі). Здебільшого мінімальний строк ув'язнення взагалі не встановлюється, а отже визначається на підставі загальних кримінальних положень (наприклад, Данія, Литва, Латвія, Естонія, Німеччина).

Максимальні строки ув'язнення нерідко значно перевищують мінімальні вимоги, встановлені Директивою. Найдемонстративнішим у цьому сенсі є приклад Мальти (пропонується ув'язнення на строк до 12 років за всі види порушень). Така ж 12-річна верхня межа встановлена також і за низку порушень обмежувальних заходів у Латвії, коли вартісна характеристика предмета порушення сягає 100 000 євро. Також за умисні порушення з «військовими товарами» до 12 років ув'язнення може загрожувати винному в Естонії та Польщі. Вартісне оцінювання предмета порушення (100 000 євро або еквівалент – значний/великий розмір) слугує підставою для встановлення 10-річної стелі ув'язнення в Греції та 8-річної стелі – в Угорщині та Чехії.

Щодо більшості видів порушень у ст. 5(3) Директиви визначено вартісний поріг у 100 000 євро, досягнення якого вимагає встановити максимальний строк ув'язнення на рівні не менше ніж 5 років. Частина держав-членів намагаються забезпечити дотримання цього правила шляхом прямої вказівки на вартісний поріг у сумі щонайменше 100 000 євро (наприклад, Словаччина, Кіпр, Греція, Мальта, Іспанія). Кіпр і Словаччина забезпечили легко простежувану та уніфіковану для більшості форм порушень градацію: відповідні порушення у разі недосягнення порогу в 100 000 євро караються ув'язненням на строк до 3 років, а у разі його досягнення – на строк до 5 років.

В інших країнах використовуються оцінні поняття. Згідно з § 8 шведського Закону про міжнародні санкції, якщо порушення вчинено умисно і є тяжким, за тяжке правопорушення призначається покарання у виді ув'язнення на строк від двох до шести років. При оцінюванні тяжкості злочину має бути враховано, чи дія стосувалася майна дуже значної вартості, стосувалася обладнання, що є військовим майном, або продуктів, які можуть використовуватися як у цивільних, так і у військових цілях, або була іншим чином особливо небезпечною. Невстановлення тяжкості порушення спричиняє ув'язнення на строк до 3 років. Згідно з § 410 КК Чехії, караність не нижче ніж 5 років ув'язнення забезпечується вказівкою на вчинення порушення у значному (п. 3) або великому (п. 4) розмірах. У § 3b розділу 46 КК Фінляндії цей поріг відображено правилом про тяжке порушення санкцій, яким визнається, зокрема, порушення, якщо вартість активів була значною.

У Данії, Литві, Латвії, Польщі, Естонії та ФРН цей поріг не встановлено з огляду на те, що караність ув'язненням на строк не менше ніж 5 років забезпечена вже основним (простим) складом порушення обмежувального заходу (за вчинення будь-якого з порушень особі щонайменше загрожує таке покарання). У ст. 27-1 проєкту Надзвичайної постанови Румунії цей поріг слугує лише засобом посилення покарання (до 7 років), тоді як і недосягнення цього порогу карається так, як того вимагає Директива у разі його досягнення.

Якщо ж здійснити аналіз верхньої межі ув'язнення за типами (формами) порушень обмежувальних заходів, то найчастіше та більш відчутне відхилення від положень Директиви в бік посилення караності демонструють зі зрозумілих причин умисні порушення щодо «військових товарів», передбачені ст. 3(1)(e) Директиви: більшість країн значно вийшли за встановлену Директивою стелю. Навпаки, менш часті відхилення можна спостерігати стосовно караності обходу у формі порушення обов'язку повідомлення/звітування, передбаченого ст. 3(h)(iii)(iv), та порушення у виді надання дозволу на в'їзд чи транзит визначеній особі (ст. 3(1)(c)).

Стосовно умисних порушень з «військовими товарами», передбачених ст. 3(1)(e), ст. 5(3)(e) Директиви встановлює обов'язкову вимогу щодо незалежності караності за ці порушення від умови вартості товарів. У цьому зв'язку з огляду на особливості формулювання § 410(3) (a) КК Чехії не можна зробити однозначний висновок, чи забезпечується виконання вимог ст. 5(3)(e) Директиви ЄС, згідно з якими умисне вчинення порушення, яке стосується товарів військового призначення і подвійного використання, має бути суворо караним незалежно від вартості товарів. Це пов'язано з тим, що § 410(3)(a) передбачає караність умисних порушень з цими товарами в прямій залежності від змісту діяння, визначеного в § 410(1), де міститься вказівка на вагомий розмір (вагомий масштаб).

Пункти (2) і (3) ст. 5 Директиви формулюють правила стосовно забезпечення меж караності порушень обмежувальних заходів Союзу лише на основі такого основного покарання, як ув'язнення. Можливість встановлення альтернативних ув'язненню покарань (але не замість нього, а поряд з ним) Директивою не виключається. Навпаки, це відповідає п.1 ст. 5 Директиви в частині забезпечення пропорційності та ефективності покарання. Тож частина держав-членів встановили поряд з ув'язненням покарання.

- ✓ Найпоширенішим варіантом такого альтернативного покарання є штраф. Його встановлено (планується встановити) поряд з ув'язненням у таких країнах, як Данія, Литва, Латвія, Естонія, Фінляндія, Кіпр, Греція, Мальта, Іспанія, Німеччина, Румунія. У тяжких випадках (за наявності обтяжуючих чи особливо обтяжуючих обставин) альтернатива у виді штрафу нерідко виключається. Згідно з § 7 шведського Закону про міжнародні санкції штраф як альтернативне основне покарання з'являється лише у разі, коли з огляду на вартість майна або інші обставини злочину порушення вважається незначним.
- ✓ Згідно зі ст. 123-1 КК Литви, порушення обмежувального заходу може каратися не лише ув'язненням чи штрафом, але й обмеженням волі або арештом. У ст. 84 КК Латвії альтернативою ув'язненню є не лише штраф, але й такі альтернативні основні покарання, як тимчасове позбавлення волі, випробувальний (пробаційний) нагляд та громадські роботи.
- ✓ У Словаччині, Чехії, а також згідно із запропонованими проєктами в Польщі та Угорщині санкціями статей, якими безпосередньо визначено порушення обмежувального заходу, штраф не згадано, однак це не свідчить про неможливість його застосування в конкретному випадку з огляду на ступінь тяжкості вчиненого завдяки загальним положенням кримінального права про призначення покарання.

Таблиця 3. Дотримання вимог ст. 5(2)(3) щодо караності порушень фізичних осіб

Вид порушення – стаття Директиви		Максимальний строк ув'язнення (за країнами), роки**															
	Директива	GRC ¹	DNK	EST	ESP ²	CYP	LVA ³	LTU	MLT	DEU	POL ⁴	ROU ⁵	SVK ⁶	HUN ⁷	FIN	CZE ⁸	SWE
1	3(1)(a)	1	5	5	–	3	5	5	12	5	8	5	3	3	2	3	3
	≥ 100 000 €	5	5	5	6	5	12	5	12	5	10	7	5	5/8	5	5/8	6
2	3(1)(b)	1	5	5	–	3	5	5	12	5	8	5	3	3	2	3	3
	≥ 100 000 €	5	5	5	6	5	12	5	12	5	10	7	5	5/8	5	5/8	6
3	3(1)(c)	3	5	5	4	3	5	5	12	3	5	5	3	3	2	3	3
4	3(1)(d)	1	5	5	–	3	5	5	12	5	8	5	3	3	2	3	3
	≥ 100 000 €	5	5	5	6	5	12	5	12	5	8	7	5	5/8	5	5/8	6
5	3(1)(e)	1	5	5	–	3	5	5	12	5	5/10	5	3	3	2	3	3
	≥ 100 000 €	5	5	5	6	5	12	5	12	5	12	7	5	5/8	5	5/8	6
6	3(1)(e) & 5(3)(e)	10	5	12	6	5	8/12	5	12	5	5/10/12	5/7	8	5/8	5	5/8	6
	3(1)(f)	1	5	5	–	3	5	5	12	5	8	5	3	3	2	3	3
7	3(1)(f)	1	5	5	–	3	5	5	12	5	8	5	3	3	2	3	3
	≥ 100 000 €	5	5	5	6	5	12	5	12	5	8	7	5	5/8	5	5/8	6
8	3(1)(g)	1	5	5	–	3	5	5	12	5	5	5	3	3	2	3	3
	≥ 100 000 €	5	5	5	6	5	12	5	12	5	5	7	5	5/8	5	5/8	6
9	3(1)(i)	1	5	5	–	3	5	5	12	5	5	5	3	3	2	3	3
	≥ 100 000 €	5	5	5	6	5	12	5	12	5	5	7	5	5/8	5	5/8	6
10	3(1)(h)(i)(ii)	1	5	5	–	3	5	5	12	5	8	5	3	3	2	3	3
	≥ 100 000 €	5	5	5	6	5	12	5	12	5	8	7	5	5/8	5	5/8	6
11	3(1)(a)(iii)(iv)	1	5	5	2	0.5	5	5	12	1	5	5	0.5	1	2	3	3
	≥ 100 000 €	1	5	5	2	1	12	5	12	1	5	7	1	1	5	5/8	6
12	3(3)	1	3	3	2	5	8/12	5	12	3	5	3	5/8	3	1.5	1/3	3

≥ 100 000 € – якщо вартість активів / послуг / операцій становить щонайменше 100 000 євро.

Відповідність мінімальним вимогам Директиви:

Відповідає
перевищує

* Директива в цих випадках вимагає покарання у виді ув'язнення, однак без встановлення максимального строку, тому встановлення максимального строку ув'язнення до 1 року включно в цій таблиці вважається таким, що відповідає її положенням.

** Ця таблиця враховує максимальні строки лише на основі вартісного порогу. Інші кваліфікуючі ознаки (наприклад, повторне вчинення порушення чи вчинення його посадовою особою) до уваги не бралися.

Примітки:

(1) – за змістом ст. 5(2) Проєкту грецького Закону, якщо вартість при вчиненні діянь, передбачених пунктами (a), (b) і (d) – (i) ст. 3(1) Директиви, становить від 10 000 до 100 000 євро, то строк ув'язнення становить не менше ніж один (1) рік. Тож у цьому випадку встановлено не максимальний, а мінімальний строк.

(2) – згідно зі ст. 604-2(2) Проєкту змін до КК Іспанії, якщо вартість становить від 10 000 до 100 000 євро, то діяння карається менш суворими покараннями, однак у проєкті не конкретизовано, яким саме.

(3) – щодо порушень, передбачених ст. 3(3) Директиви: залишається неясним, чи необережне порушення щодо заборонених дій з «військовими товарами» також охоплюється ст. 84(2) КК Латвії; щодо порушень, передбачених ст. 3(3) та 3(1)(e) & 5(3)(e) – за ст. 84(4) КК Латвії порушення, вчинене у великому розмірі, спричиняє ув'язнення на строк до 12 років.

(4) – щодо порушень, передбачених ст. 3(1)(a),(b) Директиви: згідно зі статтями 30(2), 31(2) польського Проєкту Закону про обмежувальні заходи, якщо діяння стосується майна значної вартості, максимальний строк ув'язнення збільшується до 10 років; щодо порушень, передбачених ст. 3(1)(e) Директиви – згідно зі статтями 34 польського Проєкту Закону про обмежувальні заходи, діяння карається максимальним строком ув'язнення в 10 років, але якщо воно стосується майна значної вартості, то максимальний строк ув'язнення збільшується до 12 років, а в разі меншої тяжкості – знижується до 5 років.

(5) – щодо порушень, передбачених ст. 3(1)(e) & 5(3)(e) Директиви, максимальний строк у 7 років встановлений у разі, якщо вартість «військових товарів» становить щонайменше 100 000 євро.

(6) – щодо порушень, передбачених ст. 3(3) Директиви: максимальний строк у 8 років встановлений у разі, якщо вартість «військових товарів» перевищує 100 000 євро.

(7) – щодо порушень, передбачених ст. 3(1)(a),(b),(d) – (g), (i) та (h)(i)(ii) Директиви: згідно з § 327 і § 327/A КК Угорщини, якщо вартість є значною, максимальний строк ув'язнення збільшується до 5 років, якщо особливо значною – до 8 років; щодо порушень, передбачених ст. 3(1)(e) і 5(3)(e) Директиви – згідно з § 327 КК Угорщини, якщо вартість «військових товарів» є значною, то максимальний строк ув'язнення збільшується до 8 років.

(8) – щодо порушень, передбачених ст. 3(3) Директиви: згідно з § 410a КК Чехії, якщо вартість у разі грубої недбалості є великою за розміром, то максимальний строк ув'язнення збільшується до 3 років; щодо порушень, передбачених ст. 3(1)(a),(b),(d) – (g), (i) та (h) Директиви: згідно з § 410 (4) КК Чехії, якщо порушення вчинено у великому розмірі, то максимальний строк ув'язнення збільшується до 8 років.

iii) положення про серію однакових діянь

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 3. Порухення обмежувальних заходів Союзу

<...> **2.** Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення того, щоб поріг у 10 000 євро або більше міг бути досягнутий шляхом низки пов'язаних та однакового характеру діянь, перелічених у пунктах (a), (b) та (d) – (i) пункту 1 цієї статті, якщо ці діяння вчиняються тим самим правопорушником. <...>

Стаття 5.

Покарання для фізичних осіб

<...> **4.** Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення того, щоб поріг у 100 000 євро або більше міг бути досягнутий шляхом скоєння серії правопорушень, що охоплюються пунктами (a), (b) та пунктами (d) – (i) статті 3(1), які є пов'язаними та однакового виду, якщо ці правопорушення скоєні тим самим правопорушником. <...>

Указані положення Директиви спрямовані на забезпечення того, щоб порушення одного виду, які неодноразово були вчинені тією самою особою, але кожне з них саме собою не досягає вартісних порогів, про які йдеться у ст. 3(2) та ст. 5(4) Директиви, могли оцінюватися як пов'язані епізоди одного й того самого кримінального правопорушення, що дозволило б забезпечити досягнення цього порогу та відповідно криміналізації такої поведінки і застосування правила про верхню межу строку ув'язнення за неї. Для застосування цього правила обов'язковим є встановлення сукупності умов:

- вчинено декілька (2 чи більше) порушень обмежувального заходу, за винятком передбачених п. (c) ст. 3(1) Директиви;
- вони є порушеннями одного й того самого виду (типу), тобто охоплюються одним і тим самим пунктом ст. 3(1) Директиви;
- їх учинила одна й та сама особа;
- вони є пов'язаними між собою, що вказує як на об'єктивний (незначні проміжки часу, подібність схем тощо), так і на суб'єктивний зв'язок (об'єднаність єдиним наміром особи).

Більшість із проаналізованих держав-членів ЄС під час перевірки свого законодавства на відповідність цим вимогам Директиви виходили з того, що ці вимоги не потребують внесення змін та доповнень до їхніх законів, оскільки вони передбачені доктриною національного кримінального права та реально втілені в широкій судовій практиці. Реалізація державами-членами положень ст. 3(2) та ст. 5(4) Директиви є яскравим прикладом того, що окремі вимоги директив не завжди потребують їх відтворення в той чи інший спосіб безпосередньо в тексті певного нормативного акта (кодексу, закону, постанови тощо). Їхня фактична транспозиція може бути забезпечена неписаними правилами та традиціями доктрини національного кримінального права, дійсність яких підтверджена усталеною судовою практикою.

Наприклад, в анотації до литовського закону про зміни в КК зазначено, що аналізовані положення Директиви узгоджуються з характеристиками одиничного та безперервного кримінального правопорушення, встановленими в теорії кримінального права, яке складається з кількох взаємопов'язаних ідентичних кримінальних дій, спрямованих на досягнення спільної мети, якщо вони охоплені спільним наміром винної особи, і тому, розглядаючись як єдине ціле, вони становлять єдине кримінальне правопорушення (ст. 23(3) КК Латвії). Тому особа, яка вчиняє декілька злочинних діянь, сума яких не досягає порогу в 10 000 євро, але з обставин справи можна зробити висновок, що діяння є взаємопов'язаними, спрямовані на досягнення спільної мети та охоплені єдиним наміром винної особи, то відповідальність має наставати за кримінальне правопорушення, замість кількарізного притягнення до адміністративної відповідальності. Так само буде вирішуватися питання і у випадку, якщо кілька осіб (співучасників) вчиняють окремі злочинні діяння, сума яких не досягає порогу, але з фактичних та правових обставин можна зробити висновок, що діяння є не окремими правопорушеннями, а спільними діями співучасників.

У поясненнях до проєкту закону про внесення змін до КК Фінляндії зазначено, що Директива не визначає більш точно, що мається на увазі під серією пов'язаних між собою подібних злочинів, тому це питання можна вважати таким, що підлягає уточненню в національному законодавстві: у законодавстві Фінляндії це питання пов'язане із загальними принципами поєднання злочинів між собою.

Проте окремі держави вирішили забезпечити точну відповідність свого національного закону положенням статей 3(2) та 5(4) Директиви на нормативному рівні:

- ✓ У ст. 7(2) кіпрського Закону йдеться про те, що поріг у 100 000 євро охоплює повторні кримінальні правопорушення, зазначені в пунктах (a), (b) та (d) – (i) пункту (1) ст. 5, які є пов'язаними та подібними, коли зазначені правопорушення вчинені тим самим правопорушником.
- ✓ Згідно зі ст. 5(4) грецького законопроекту, мінімальний поріг у 10 000 євро і максимальний поріг у 100 000 євро, зазначений у пунктах 1 і 2 цієї статті, поширюються на повторні кримінальні правопорушення, передбачені пунктами a), b) і d) – i) абз. 1 ч. 1 ст. 4, які є пов'язаними та подібними, якщо вони вчинені тією самою особою.
- ✓ Відповідно до ст. 9(2) мальтійського законопроекту, при визначенні того, чи досягнуто порогу в 10 000 євро, чи ні, стосовно дій, зазначених у пунктах (a), (b) та (d) – (i), враховується будь-яка серія дій, пов'язаних з особою, яка скоїла правопорушення, та які мають той самий характер.
- ✓ Згідно з пунктами 2 і 3 ст. 604-2 запропонованих проєктом змін до КК Іспанії, для визначення порогових значень сум, встановлених на рівні 10 000 та 100 000 євро відповідно, враховується загальна сума дій, вчинених тим самим суб'єктом, за умови, що ці дії є пов'язаними та мають однаковий характер.

iv) додаткові покарання

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 5. Покарання для фізичних осіб

<...> **5.** Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення того, щоб фізичні особи, які вчинили кримінальні правопорушення, зазначені у статтях 3 та 4, могли бути піддані додатковим кримінальним або некримінальним покаранням або заходам, які можуть включати таке:

- (a) штрафи, що є пропорційними тяжкості діяння та індивідуальним, фінансовим та іншим обставинам відповідної фізичної особи;
- (b) анулювання дозволів та уповноважень на здійснення діяльності, що призвела до відповідного кримінального правопорушення;
- (c) позбавлення права обіймати в юридичній особі керівну посаду того ж типу, що використовувалася для вчинення кримінального правопорушення;
- (d) тимчасова заборона балотуватися на державні посади;
- (e) за наявності суспільного інтересу, після оцінювання кожної окремої справи, публікація всього судового рішення або його частини, що стосується скоєного кримінального правопорушення, та призначених покарань чи заходів, які можуть містити персональні дані засуджених осіб лише у належним чином обґрунтованих виняткових випадках.

Сучасні системи покарань у національному кримінальному праві держав-членів Союзу передбачають палітру різноманітних заходів, що можуть застосовуватися до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення. Тож п. 5 ст. 5 Директиви ЄС 2024/1226 зобов'язує держав-членів передбачати у своєму законодавстві також і можливість застосування у разі потреби додаткових покарань або заходів до осіб, винних у порушенні обмежувальних заходів. Тлумачення цього пункту дає змогу зробити такі висновки:

- у пункті безпосередньо наведено лише приблизний перелік прикладів таких заходів («можуть включати таке»), тобто для виконання зобов'язань, передбачених цим пунктом, додаткові покарання або заходи можуть бути й іншого характеру, ніж зазначено в ньому. Це положення залишає за державами-членами право визначати види додаткових покарань або заходів та умови їх застосування (необхідність у кожному конкретному випадку);
- у цьому пункті йдеться про кримінальні та некримінальні покарання і заходи, що обумовлено різними підходами серед держав-членів до визначення їхньої правової природи. В одних країнах ці заходи передбачені кримінальним законодавством і входять до переліку покарань або ж можуть належати до заходів іншого характеру, наприклад, до «заходів безпеки», «превентивних заходів» чи «додаткових наслідків злочину». В інших – вони взагалі встановлені спеціальними законами, що регулюють ту чи іншу сферу діяльності та належать до сфери цивільного, господарського, адміністративного чи конституційного права.

Цей пункт вимагає забезпечити можливість застосування додаткових заходів до порушника, однак форми і способи цього держави обирають на свій розсуд, головне, щоб така можливість була реальною. Стосовно цього в поясненнях до фінського законопроекту про внесення змін до КК зазначено, що навіть у правових системах, де за злочин безпосередньо передбачено лише одну шкалу покарань, правові умови для визначення міри покарання встановлюються, наприклад, загальними положеннями кримінального кодексу, судовою практикою або правовими принципами. Тож з огляду на результат, якого має бути досягнуто Директивою, не має значення, чи умови для призначення покарання визначаються відповідно до ступеня тяжкості злочинів, судової практики, загальних положень кримінального кодексу чи інших правових умов.

З урахуванням цього більшість держав-членів ЄС при визначенні покарання за порушення обмежувальних заходів Союзу у відповідній статті кримінальних кодексів чи спеціальних законів безпосередньо не згадують додаткових до ув'язнення покарань. Вони спираються на загальні положення кримінального права (загальні частини кримінальних кодексів або спеціальні акти з урахуванням доктрини і судової практики), якими й так встановлюється можливість застосування широкого спектру заходів кримінального чи некримінального характеру за вчинення кримінальних правопорушень на додаток до тих покарань, які встановлені безпосередньо в статтях, які ці правопорушення визначають. Тож здебільшого сам факт визначення порушення кримінальним автоматично активує можливість застосування таких положень.

Водночас частина держав-членів, зокрема ті, які обрали підхід близького до буквального відтворення положень Директиви, безпосередньо перенесли (чи планують перенести) положення ст. 5(5) Директиви під час ухвалення відповідних імплементаційних актів.

- ✓ Згідно зі ст. 7(3) кіпрського Закону, суд може додатково до будь-якого покарання, накладеного на фізичну особу (якими є ув'язнення або штраф), накласти одне або одразу декілька з чотирьох каральних заходів, які за змістом відтворюють підпункти (b) – (e) ст. 5(5) Директиви. Штрафу в переліку немає з огляду на те, що він є альтернативним до ув'язнення основним покаранням.
- ✓ Відповідно до ст. 5(6) грецького законопроекту, суд може додатково до будь-якого покарання, призначеного фізичній особі, призначити додаткові покарання, передбачені статтями 60 «Позбавлення права обіймати посади», 65 «Заборона займатися певною діяльністю» і 67 «Публікація обвинувального вироку» Кримінального кодексу, незалежно від того, чи були дотримані умови тривалості та виду покарання, строку заборони займатися певною діяльністю або клопотання потерпілого про публікацію рішення. Штрафу в переліку немає з тих самих підстав (він є альтернативним основним покаранням разом з ув'язненням).
- ✓ Більш детальний перелік заходів міститься в п. 4 ст. 11 мальтійського законопроекту, згідно з яким без шкоди для будь-якого іншого покарання, яке може бути передбачено цим Законом, суд може за клопотанням сторони обвинувачення постановити: (a) призупинення або анулювання будь-якої ліцензії, дозволу чи іншого повноваження на здійснення будь-якої торговельної, підприємницької чи іншої комерційної діяльності; (b) вилучення дозволів та уповноважень на здійснення діяльності, яка призвела до вчинення правопорушення; (c) тимчасове або постійне закриття будь-якого закладу, який міг бути використаний для вчинення правопорушення;

- (d) примусову ліквідацію юридичної особи; (e) позбавлення права на отримання державних виплат або допомоги; (f) позбавлення доступу до державного фінансування, включно з тендерними процедурами, грантами та концесіями; (g) позбавлення права займатися підприємницькою діяльністю; (h) встановлення судового нагляду за юридичною особою шляхом призначення тимчасового адміністратора.
- ✓ Згідно зі ст. 604-9 проєкту змін до КК Іспанії, у разі винесення обвинувального вироку за будь-який із злочинів, передбачених у запропонованому розділі, за наявності інтересу суд може ухвалити рішення про його опублікування за рахунок засудженого.
 - ✓ Згідно зі ст. 27-1 румунського проєкту Надзвичайної постанови, злочинні порушення санкцій караються додатково до ув'язнення також заборонаю певних прав, що визначено в санкціях статті, яка передбачає визначення правопорушення.

v) обтяжуючі обставини

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 8. Обтяжуючі обставини

Тією мірою, якою наступні обставини не є частиною складових частин кримінальних правопорушень, зазначених у статтях 3 та 4, держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення того, щоб одна або декілька з наступних обставин, відповідно до національного законодавства, могли розглядатися як обтяжуючі обставини:

- (a) правопорушення було скоєно в межах злочинної організації, як це визначено в Рамковому рішенні 2008/841/ІНА;
- (b) правопорушення полягало у використанні правопорушником фальшивих або підроблених документів;
- (c) правопорушення було скоєно постачальником професійних послуг з порушенням професійних обов'язків такого постачальника професійних послуг;
- (d) правопорушення було скоєно державною службовою особою під час виконання своїх обов'язків або іншою особою, яка виконувала державну функцію;
- (e) правопорушення призвело або мало призвести до отримання суттєвих фінансових вигод або дозволило уникнути суттєвих витрат, прямо чи опосередковано, тією мірою, якою такі вигоди чи витрати можна визначити;
- (f) правопорушник знищив докази або залякав свідків чи заявників;
- (g) фізична або юридична особа раніше була засуджена остаточним вироком за злочини, що охоплюються статтями 3 та 4.

У п. 27 преамбули до Директиви ЄС 2024/1226 уточнено, що держави-члени повинні забезпечити, щоб принаймні одна з цих обтяжуючих обставин була передбачена як можлива обтяжуюча обставина відповідно до чинних правил їхньої правової системи щодо обтяжуючих обставин. У будь-якому разі, суддя або суд повинні мати право визначати, чи збільшувати покарання, враховуючи конкретні обставини в кожній окремій справі. Поняття «обтяжуючі обставини» слід розуміти або як факти, що дозволяють національному судді чи суду виносити суворіші покарання за те саме правопорушення, ніж покарання, яке зазвичай призначається без таких фактів, або як можливість розглядати кілька кримінальних правопорушень сукупно з метою збільшення рівня покарання.

З огляду на зміст першого речення ст. 8 Директиви, держави-члени можуть передбачити всі чи окремі з вказаних обтяжуючих обставин як складові частини (ознаки) визначеного в законі (чи іншому акті) кримінального правопорушення. У такому разі обтяжуючі обставини перетворюються на кваліфікуючі ознаки, забезпечують диференціацію відповідальності на рівні законодавця, а не суду. Додатково забезпечувати можливість їх врахування судом при призначенні винному покарання не потрібно, ба більше, це створюватиме загрозу принципу *non bis in idem* (заборона двічі притягувати до відповідальності за одне й те саме). Частина держав, для кримінального закону яких законодавча диференціація відповідальності є частиною законодавчої традиції, передбачили окремі кваліфікуючі ознаки безпосередньо в статтях, присвячених визначенню порушень обмежувальних заходів.

✓ У п. 4 ст. 84 КК Латвії обтяжуючою ознакою визначено вчинення порушення організованою групою (карається ув'язненням до 12 років). Пункт 2 § 93-1 КК Естонії передбачає підвищення строку ув'язнення до 6 років у разі неодноразового вчинення порушення. Учинення порушення санкцій у межах діяльності організованого злочинного угруповання обтяжує відповідальність згідно з § 3b розділу 46 КК Фінляндії. Згідно з §§ 417(a) – 417(d) КК Словаччини, порушення санкцій суттєво обтяжується у разі його вчинення державним службовцем, а в разі вчинення у складі небезпечної групи карається ув'язненням до 8 років. Так само до 8 років ув'язнення посилюється караність пунктом 4 § 410 КК Чехії у разі вчинення порушення організованою групою, що діє в кількох державах.

✓ В окремих випадках передбачено навіть такі кваліфікуючі ознаки порушень, які не згадано у ст. 8 Директиви. Наприклад, у п. 3 ст. 84 КК Латвії такими, що суттєво обтяжують відповідальність, названо вчинення порушення групою осіб за попередньою змовою або державною службовою особою чи відповідальним працівником підприємства (компанії) чи організації (карається ув'язненням до 10 років). Пункт 2 § 93-1 КК Естонії передбачає підвищення строку ув'язнення до 6 років у разі вчинення порушення групою осіб. До визнання порушення тяжким згідно з § 3b розділу 46 КК Фінляндії призводить встановлення того, що винний має на меті отримання значної економічної вигоди або порушення вчинено з особливим умислом. Відповідно до §§ 417(a) – 417(d) КК Словаччини, караність посилює вчинення порушення з певної причини або в кризовій ситуації (в останньому випадку строк ув'язнення сягає 8 років). До 8 років ув'язнення стає можливим посилення покарання згідно з § 410 КК Чехії в разі, якщо порушення створює серйозну загрозу міжнародному становищу Чеської Республіки або якщо таке діяння суттєво сприяє порушенню міжнародного миру та безпеки, заходів, спрямованих на захист прав і свобод людини, боротьбу з тероризмом, дотримання міжнародного права або сприяння демократії та верховенству права.

Частина держав-членів, зокрема ті, які обрали підхід близького до буквального відтворення положень Директиви, безпосередньо перенесли (чи планують перенести) положення ст. 8 Директиви під час ухвалення законодавчих актів.

✓ Кіпр забезпечив перенесення усіх обтяжуючих обставин, перелічених у ст. 8 Директиви, до ст. 10(1) нового Закону, яка передбачає перелік обтяжуючих та пом'якшувальних обставин. Так само буквальне відтворення цих положень Директиви демонструє і ст. 5(3) грецького законопроєкту.

- ✓ Згідно зі ст. 11(7) мальтійського законопроекту, покарання, встановлене за будь-яке з порушень обмежувальних заходів, підлягає збільшенню на один-два рівні, якщо виникає будь-яка з обтяжуючих обставин, перелік яких буквально відтворений зі ст. 8 Директиви.
- ✓ Відповідно до ст. 604-5 проєкту змін до КК Іспанії, порушення санкцій карається відповідно до покарання, передбаченого за їх учинення, однак у верхній межі, якщо наявна будь-яка з перерахованих обтяжуючих обставин, які хоча й не буквально, але за змістом повністю віддзеркалюють обставини, перераховані у ст. 8 Директиви.

Додаткові роз'яснення в преамбулі в сукупності з положеннями ст. 8 Директиви дають змогу державам-членам забезпечити відповідність свого національного законодавства ст. 8 Директиви шляхом, який зазвичай не передбачає внесення додаткових змін чи доповнень щодо цього. Аналіз прийнятих державами-членами нормативних актів та розроблених законопроєктів у зв'язку з транспозицією Директиви показує, що здебільшого спеціальні норми для забезпечення відповідності не були впроваджені або не планується впроваджувати. Це зумовлено двома основними причинами:

1) загальні положення кримінального права, присвячені правилам призначення покарання, які містяться в кримінальних кодексах чи інших актах законодавства держав-членів ЄС (з урахуванням доктрини та судової практики), вже передбачають можливість чи навіть обов'язок суду щодо врахування таких обставин при призначенні покарання в кожному конкретному кейсі. Тому того факту, що порушення обмежувальних заходів визнається кримінальним правопорушенням, зазвичай вже достатньо для автоматичного поширення загальних положень кримінального права і на випадки вчинення цих порушень. Наприклад, ст. 60 КК Литви та ст. 48 КК Латвії передбачають такі обтяжуючі обставини, як скоєння діяння певним угрупованням (групою осіб чи організованою групою) або шляхом зловживання службовим становищем, рецидив правопорушень чи тяжкі наслідки правопорушення.

2) положення Директиви вважаються дотриманими навіть у випадку, коли одна чи кілька обставин із перелічених у її ст. 8 самі собою можуть утворювати ознаки іншого кримінального правопорушення і, таким чином, призводити до призначення покарання за правилом про сукупність кримінальних правопорушень, яке дозволяє визначити суворіше остаточне покарання, ніж передбачене за окремі правопорушення, що входять до сукупності. Зокрема, участь у злочинній організації (п. (a) ст. 8) сама собою може утворювати ознаки злочину проти громадської безпеки (створення та участь у злочинних об'єднаннях). Використання правопорушником фальшивих або підроблених документів (п. (b) ст. 8) може кваліфікуватися як злочин проти суспільної довіри (підробка документів та інші злочинні дії з ними). Учinenня правопорушення постачальником професійних послуг із порушенням професійних обов'язків або державною службовою особою під час виконання своїх обов'язків або іншою особою, яка виконувала державну функцію (пункти (c) та (d) ст. 8), можуть охоплюватися посадовими (службовими) злочинами (наприклад, зловживання владою чи торгівля впливом). А знищення доказів або залякування свідків чи заявників (п. (f) ст. 8) саме собою може вважатися злочином проти правосуддя чи судової влади, або ж навіть проти особи (в частині погроз або примусу).

vi) пом'якшувальні обставини

Директива ЄС 2024/1226 (витяг)

Стаття 9. Пом'якшувальні обставини

Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення того, щоб стосовно відповідних кримінальних правопорушень, зазначених у статтях 3 та 4, одна або декілька з наступних обставин, відповідно до національного законодавства, могли розглядатися як пом'якшувальні обставини:

(а) правопорушник надає компетентним органам інформацію, яку вони інакше не змогли б отримати, допомагаючи їм ідентифікувати або притягнути до відповідальності інших правопорушників;

(б) правопорушник надає компетентним органам інформацію, яку вони інакше не змогли б отримати, допомагаючи їм знаходити докази.

У п. 28 преамбули до Директиви ЄС 2024/1226 зазначено, що під час оцінювання пом'якшувальних обставин суддя або суд повинні мати право визначати, чи пом'якшувати покарання, враховуючи конкретні обставини кожної окремої справи. Ці обставини можуть охоплювати характер, час та обсяг наданої інформації, а також рівень співпраці правопорушника. Положення Директиви вимагають обов'язкового перенесення до національного законодавства лише однієї з пом'якшувальних обставин, перелічених у ст. 9. Так само, як і з обтяжуючими обставинами, загальні положення кримінального права, присвячені правилам призначення покарання, які містяться в кримінальних кодексах чи інших актах законодавства держав-членів ЄС, здебільшого вже передбачають можливість чи обов'язок суду врахувати пом'якшувальні обставини при призначенні покарання, а тому сам факт криміналізації порушення обмежувальних заходів є достатнім для автоматичної активації цих правил щодо караних санкційних порушень. Зокрема, ст. 47 КК Латвії передбачає серед обставин, які суд ураховує як пом'якшувальні, активне сприяння розкриттю та розслідуванню свого або вчиненого іншою особою кримінального правопорушення. Своєю чергою ст. 59 КК Литви визнає пом'якшувальними обставинами те, що винний визнав вчинення діяння, передбаченого кримінальним законом, і щиро розкаюється у скоєному або допоміг встановити це діяння чи осіб, які брали участь у ньому; до того ж суд може також визнати пом'якшувальними інші обставини, не перелічені в цій статті.

У поясненнях до законопроекту про внесення змін до КК Фінляндії уряд зазначає про вже наявну відповідність положенням ст. 9 Директиви, обґрунтовуючи це тим, що хоча судова система Фінляндії не має власне системи т. зв. «королівських свідків» (тобто покарання не може бути пом'якшене лише за те, що особа допомогла притягнути інших осіб до кримінальної відповідальності), однак, відповідно до п. 3 ст. 6 глави 6 Кримінального кодексу та аналогічних положень Закону про судочинство в кримінальних справах і Закону про досудове розслідування, пом'якшувальною обставиною є намагання винного сприяти розкриттю кримінального правопорушення.

Водночас низка держав-членів ЄС обрала підхід, який забезпечує віддзеркалення положень ст. 9 Директиви, попри наявні загальні кримінальні положення.

- ✓ У ст. 11(8) мальтійського законопроекту йдеться про те, що покарання, призначуване за порушення обмежувального заходу, може бути зменшене максимум на два ступені, якщо правопорушник надає поліції Мальти інформацію, яку поліція інакше не могла б отримати, щоб допомогти ідентифікувати або притягнути до відповідальності інших осіб, які скоїли порушення, або допомогти знайти докази.
- ✓ Відповідно до ст. 604-6 проекту змін до КК Іспанії, суд за вчинення порушення санкцій може призначити покарання, яке на один або два ступені нижче від передбаченого за відповідне порушення, якщо особа добровільно припинила свою злочинну діяльність, звернулася до органів влади, зізнавшись у скоєних діях, та активно співпрацює з ними з метою запобігання вчиненню злочину, або ефективно сприяє отриманню вирішальних доказів для ідентифікації або затримання інших відповідальних осіб або для запобігання діяльності чи розвитку організацій чи об'єднань, до яких вона належала або з якими співпрацювала.
- ✓ Згідно зі ст. 5(5) грецького законопроекту, якщо буде доведено, що правопорушник надав компетентним органам інформацію, яку вони не могли отримати в інший спосіб, допомагаючи їм у виявленні та притягненні до відповідальності інших правопорушників або в отриманні доказів, йому призначається більш м'яке покарання відповідно до ст. 83 Кримінального кодексу про більш м'яке покарання.
- ✓ У ст. 10(2) нового кіпрського Закону та ст. 27-2 румунського проекту Надзвичайної постанови буквально відтворено положення ст. 9 Директиви.

РОЗДІЛ 4. Висновки та рекомендації для України

23 червня 2022 р. Україна отримала статус кандидата на вступ до Європейського Союзу. Відповідно до ст. 288 Договору про функціонування ЄС, Директива є обов'язковою для кожної держави-члена. З огляду на те, що формальний рівень наближення країни-кандидата до членства в ЄС значною мірою визначається ступенем адаптації її законодавства до *acquis* ЄС, національне законодавство України фактично підлягає гармонізації з Директивою, що є однією з головних умов вступу.

Попри те що офіційні партнери України прямо не вимагають криміналізації обходу санкцій, виникає очевидна колізія: з одного боку, Україна активно виступає за посилення санкційного режиму, запобігання його обходу та використання конфіскованих активів на власну користь; а з іншого – у вітчизняному правопорядку досі немає положень, що встановлюють юридичну відповідальність за такі порушення. Це створює враження, ніби дотримання санкційного законодавства має факультативний характер і розраховане лише на добросовісність підсанкційних суб'єктів та інших осіб, хоча питання санкцій безпосередньо стосуються фундаментальних національних інтересів.

Питання нормативного закріплення відповідальності за порушення санкційного законодавства виникло ще у 2014 р. з ухваленням Закону України «Про санкції». Останній встановлює обов'язковість виконання рішень про застосування санкцій після набрання ними чинності, але не передбачає жодної відповідальності за їх порушення. Акти, що кодифікують норми кримінального та адміністративного права – Кримінальний кодекс України та Кодекс України про адміністративні правопорушення, – також не містять положень щодо обходу санкцій.

Перший серйозний законодавчий крок був зроблений лише 14 січня 2025 р., коли глава держави вніс до парламенту Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України і Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про санкції» щодо встановлення відповідальності за порушення спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) (законопроект 12406). Законопроект пройшов перше читання (прийнято за основу) 3 червня 2025 р.

Законопроект 12406 є тимчасовим кроком, спрямованим на подолання кричущої прогалини, яка уможлиблює безкарність за посягання на основоположні національні інтереси України в умовах триваючої масштабної Війни за Незалежність України. Його прийняття з урахуванням поправок можна розглядати як своєрідний тест, який дасть змогу випробувати нові кримінально-правові норми, виявити недоліки та розробити шляхи їх виправлення.

Однак прийняття цього законопроекту та набрання ним чинності, навіть з урахуванням окремих поправок, на яких наполягають експерти, не буде вважатися виконанням Україною зобов'язання з транспозиції всіх директив ЄС, включно з Директивою 2024/1226, оскільки його положення не враховують усіх вимог, встановлених цією Директивою. Це зумовлено насамперед двома чинниками.

По-перше, законопроект 12406 спирається на чинне кримінальне та санкційне законодавство, яке зі зрозумілих причин є його основою, однак це законодавство потребує системних змін, без яких імплементувати повною мірою вимоги Директиви не видається можливим.

По-друге, як кандидату в члени ЄС Україні потрібно буде забезпечити повну транспозицію директив ЄС, включно з аналізованою, ще до набуття офіційного статусу члена ЄС. Оскільки в Директиві ЄС 2024/1226 йдеться про криміналізацію порушень обмежувальних заходів ЄС, виконання яких стане зобов'язанням України лише після набуття членства, то такий закон (такі закони) має (мають) набрати чинності лише з цього моменту. Проте самі ці акти мають бути ухвалені ще до цього (з відкладальною умовою щодо набрання чинності), а розробляти їх потрібно вже зараз. Законопроект 12406 стосується виключно криміналізації порушень національних санкцій України, оскільки допоки Україна не стала членом ЄС, то й криміналізація порушень санкцій Союзу наразі де-юре неможлива. Цей аргумент також підкреслює необхідність якнайскорішої криміналізації порушення саме національних санкцій.

У зв'язку з цим не випадково ця аналітика зосереджує увагу саме на дослідженні відповідних законодавчих актів чи законопроектів тих держав-членів ЄС, котрі після набрання чинності Директивою ухвалили зміни або розробили проекти змін з метою транспозиції, оскільки такий самий шлях доведеться пройти й Україні. Це дослідження прагне продемонструвати різні варіації набору інструментів для здійснення транспозиції, якими скористалися держави-члени ЄС задля виконання своїх зобов'язань та які будуть корисними Україні.

У процесі розроблення законодавчих змін з метою забезпечення транспозиції Директиви ЄС 2024/1226 варто врахувати досвід цих країн. В основу криміналізації та пеналізації порушення обмежувальних заходів потрібно покласти такі основні положення:

- для України строк транспозиції Директиви – день набуття юридичного статусу держави-члена ЄС;
- форми і засоби транспозиції Україна може обирати на власний розсуд, однак вони мають забезпечити реальну (неувадану) та ефективну дію того мінімального набору правил, який сформульований у Директиві;
- з огляду на принцип монізму джерел вітчизняного кримінального права відповідні кримінальні положення варто розмістити в Кримінальному кодексі України (в ідеалі – суттєво та системно оновленому) або ж у новоприйнятому кодексі. Водночас слід узяти до уваги, що більшість держав-членів ЄС мають кілька законодавчих актів, які містять кримінально-правові положення (багатоджерельність), і врегулювання питань кримінальної відповідальності в спеціальних законах, які діють узгоджено з положеннями кримінальних кодексів, демонструє свою ефективність;
- більшість країн ЄС, котрі передбачають відповідальність за порушення обмежувальних заходів у кримінальних кодексах, визначають це кримінальне правопорушення або як правопорушення проти миру, або як правопорушення проти держави;
- криміналізація та пеналізація порушень обмежувальних заходів безпосередньо пов'язана з низкою інших кримінальних та процесуальних положень (зокрема про розширену конфіскацію майна, про відповідальність юридичних осіб, про систему додаткових покарань, про захист викривачів тощо), які також потребують узгоджених паралельних або об'єднаних єдиним пакетом змін;

- системного оновлення потребує санкційне законодавство України з метою забезпечення його повної відповідності. Ідеться як про Закон «Про санкції», так і про інші закони, які визначають права, обов'язки та повноваження різних суб'єктів у сфері запровадження та фактичного застосування санкцій, а також про низку підзаконних нормативно-правових актів, що забезпечують деталізацію загальних положень законів. Серед основних пріоритетів: перегляд видів санкцій, їх формулювання у зрозумілий для правозастосувача та інших зацікавлених сторін спосіб; зокрема в частині того, кому вони адресовані і хто має забезпечити їх виконання, формулювання заборони порушення санкцій; встановлення доступних процедур оскарження санкцій; запровадження та врегулювання інституту дозволів (ліцензій) та розширення винятків щодо санкційних обмежень; запровадження та врегулювання інституту повідомлення / звітування про активи як підсанкційними особами, так і професійними суб'єктами у фінансовій, реєстраційній та інших сферах, без чого неможлива імплементація положень Директиви щодо криміналізації обходу санкцій; визначення координуючого органу у сфері санкційної політики (наприклад, таким може бути новий орган виконавчої влади – Бюро санкційної політики, певна Міжвідомча група чи РНБО) та налагодження ефективної співпраці між усіма органами влади, залученими до реалізації санкційної політики;

- обираючи спосіб формулювання діяння в диспозиції статті, Україна може спиратися на підходи, вже вироблені практикою держав-членів ЄС:

а) це може бути більш загальне формулювання «порушення / невиконання обмежувального заходу», яке потребуватиме окремого визначення в диспозиції також і обходу, оскільки окремі види останнього безпосередньо не є порушенням обмежувального заходу; законопроект 12406 більшою мірою відповідає саме цьому підходу, щоправда, пропоноване альтернативне діяння у формі «перешкоджання виконанню санкції» навряд чи узгоджується зі ст. 3 Директиви ЄС;

б) інший варіант – перенесення типізованих діянь, передбачених у ст. 3(1) Директиви, як у спосіб максимального наближення до формулювань Директиви, так і проектування їх на вітчизняну термінологію.

Буквальне чи близьке до буквального відтворення положень Директиви в цьому сенсі має свої переваги і недоліки.

Переваги: 1) юридична визначеність – чітке відтворення гарантує максимальну відповідність вимогам ЄС, зменшує ризик відхилення від змісту положень Директиви та сприяє доступності тексту закону; 2) швидкість транспозиції – мінімальні витрати на адаптацію, оскільки текст перекладається і переноситься до національного законодавства; 3) уніфікація практик: однакові формулювання в різних країнах полегшують співпрацю правоохоронних органів і судів.

Недоліки: 1) нижчий рівень національної адаптації – ризик того, що закон може не враховувати особливостей вітчизняної правової системи; 2) проблеми в правозастосуванні: запозичені конструкції можуть бути складними для тлумачення національними судами; 3) низька гнучкість або потенційна прогальність: у разі потреби врахування нових проявів порушень та обходу вичерпне перерахування діянь, характерне для ст. 3(1) Директиви, не дає достатнього простору для модифікації і створює потенційні прогалини та потребу в перманентних змінах закону.

Оптимальним видається збалансований підхід, який продемонструвала Фінляндія: перенесення видів порушень з одночасною частковою їх адаптацією та формулюванням відкритого переліку порушень.

- криміналізація потребує одночасного вирішення проблем колізійності приписів у самому КК (наприклад, щодо перетину державного кордону чи операцій з товарами військового призначення або подвійного використання) та з приписами інших законів, наприклад, тих, що передбачають безперешкодну гуманітарну допомогу чи захист адвокатської таємниці;
- склад кримінального правопорушення має бути визначений як формальний (настання майнової чи іншої шкоди не є обов'язковим). Водночас тяжка шкода може бути кваліфікуючою ознакою порушення;
- майбутній законопроект має враховувати наявність різних режимів санкцій – національний, європейський та міжнародний (на рівні резолюцій Радбезу ООН). Більш адекватним видається уніфікований підхід, коли порушення санкцій у межах різних санкційних режимів будуть передбачені одними й тими самими нормами з однаковою караністю;
- варто встановити вартісний поріг для криміналізації, близький до рекомендованого Директивою ЄС (10 000 євро в еквіваленті національної валюти). Водночас щодо порушень, які не досягають цього порогу, потрібно запровадити адміністративну відповідальність, як це зробила значна частина держав-членів ЄС (наприклад, Мальта). Однак цей поріг не повинен стосуватися товарів військового призначення та подвійного використання;
- обов'язковою є криміналізація необережного порушення санкції, щонайменше тієї, яка пов'язана з операціями з товарами військового призначення та подвійного використання;
- потрібно забезпечити повну відповідність Директиві в частині максимальних строків ув'язнення не нижче від меж, встановлених Директивою (законопроект 12406 у цьому аспекті відповідає ст. 5 Директиви);
- диференціація відповідальності залежно від вартісного порогу (вартість предмета порушення) та за іншими ознаками (форма співучасті, повторність, спеціальний суб'єкт) слугуватиме дотриманню принципів пеналізації, закріплених у п. 1 ст. 5 Директиви.

Таблиця змін у кримінальному законодавстві держав-членів ЄС у зв'язку з транспозицією Директиви 1226

№	Країна	Стан імплементації	Основні положення, що стосуються криміналізації та пеналізації	
			ДО імплементації	ПІСЛЯ імплементації
1.	Данія	Прийнято <u>Закон № 731</u> <u>від 20.06.2025</u>	<p><u>Кримінальний кодекс Данії</u></p> <p>§ 110 с. Той, хто порушує положення або заборони, що відповідно до закону можуть бути встановлені для захисту оборонних або нейтралітетних заходів держави, карається штрафом або позбавленням волі на строк до 4 місяців, а за особливо обтяжуючих обставин – позбавленням волі на строк до 3 років.</p> <p>Ч. 2. Штрафом або позбавленням волі на строк до 4 місяців, а за особливо обтяжуючих обставин – позбавленням волі на строк до 4 років, карається той, хто порушує положення або заборони, що відповідно до закону можуть бути встановлені для виконання зобов'язань держави як члена Організації Об'єднаних Націй.</p> <p>Ч. 3. Таким же покаранням, як у ч. 2, карається той, хто порушує положення, що містяться в регламентах або видані на підставі регламентів, прийнятих з посиланням на статті 60, 301 або 308 Договору про заснування Європейської Спільноти або статей 215 або 352 Договору про функціонування Європейського Союзу,</p>	<p><u>Закон № 731 від 20.06.2025</u></p> <p>§ 110 с. Той, хто порушує положення або заборони, що відповідно до закону можуть бути встановлені для захисту оборонних або нейтралітетних заходів держави, карається штрафом або позбавленням волі на строк до 4 місяців, а за особливо обтяжуючих обставин – позбавленням волі на строк до 3 років.</p> <p>Ч. 2. Штрафом або позбавленням волі на строк до 5 років, а за особливо обтяжуючих обставин – позбавленням волі на строк до 8 років, карається той, хто порушує положення або заборони, що відповідно до закону можуть бути встановлені для виконання зобов'язань держави як члена Організації Об'єднаних Націй.</p> <p>Ч. 3. Таким же покаранням, як у ч. 2, карається той, хто порушує заходи Ради, що містяться в регламентах або видані на підставі регламентів, прийнятих з посиланням на статті 60, 301 або 308 Договору про заснування Європейської Спільноти або статей 215 або 352 Договору про функціонування Європейського Союзу,</p>

1. Переклад законодавчих положень держав-членів ЄС був здійснений аналітиками Інституту законодавчих ідей і не є офіційним або професійним юридичним перекладом.

			<p>та які спрямовані на повне або часткове припинення чи обмеження фінансових або економічних зв'язків з однією або кількома країнами поза межами Європейського Союзу або на застосування відповідних санкцій щодо окремих осіб, груп осіб або юридичних осіб.</p> <p>Ч. 4. Якщо злочин, зазначений у ч. 1, 2 або 3, вчинено з необережності, покаранням є штраф або позбавлення волі на строк до 2 років.</p>	<p>та які спрямовані на повне або часткове припинення чи обмеження фінансових або економічних зв'язків з однією або кількома країнами поза межами Європейського Союзу або на застосування обмежувальних заходів щодо окремих осіб, груп осіб або юридичних осіб.</p> <p>Ч. 4. Таким же покаранням, як у ч. 2, карається той, хто порушує законодавство про зброю та вибухові речовини, якщо порушення стосується обмежувальних заходів.</p> <p>Ч. 5. Таким же покаранням, як у ч. 2, карається також той, хто, якщо діяння не охоплюється ч. 4, торгує, імпортує, експортує, продає, купує, передає, здійснює транзит або транспортує зброю чи інші товари зі спільного військового списку Європейського Союзу або надає посередницькі послуги чи технічну допомогу або інші послуги у зв'язку із зазначеною зброєю та іншими товарами, якщо така поведінка охоплюється обмежувальними заходами ЄС.</p> <p>Ч. 6. Якщо злочин, зазначений у ч. 1, вчинено з необережності, покаранням є штраф або позбавлення волі на строк до 2 років. Якщо злочин, зазначений у ч. 2-5, вчинено з необережності, покаранням є штраф або позбавлення волі на строк до 3 років.</p>
2.	Литва	<p>Прийнято Закони № XV-203 від 22.05.2025, № XV-204 від 15.05.2025,</p>	<p><u>Кримінальний кодекс Литви</u></p> <p>Стаття 123-1. Порушення міжнародних санкцій або обмежувальних заходів, встановлених законами Литовської Республіки</p> <p>1. Той, хто порушив міжнародні санкції, запроваджені в Литовській Республіці, або обмежувальні заходи,</p>	<p><u>Закон № XV-204 від 15.05.2025</u></p> <p>Стаття 123-1. Порушення міжнародних санкцій або обмежувальних заходів, встановлених законами Литовської Республіки</p> <p>1. Той, хто порушив міжнародні санкції, запроваджені в Литовській Республіці, або обмежувальні заходи,</p>

		<p><u>№ XV-205 від 15.05.2025, XV-206 від 15.05.2025, № XV-207 від 15.05.2025</u></p>	<p>встановлені законами Литовської Республіки, і тим самим завдав значної шкоди інтересам Литовської Республіки, карається штрафом або арештом, або позбавленням волі на строк до п'яти років.</p> <p>2. Юридична особа також несе відповідальність за діяння, передбачене цією статтею.</p>	<p>встановлені законами Литовської Республіки, і тим самим завдав значної шкоди, а також той, хто, порушуючи встановлену міжнародною санкцією або обмежувальним заходом заборону особі перебувати на територію держави-члена або здійснювати транзит через територію держави-члена, створив умови для прибуття цієї особи до Литовської Республіки або здійснення транзиту через її територію, карається штрафом або обмеженням волі, або арештом, або позбавленням волі на строк до п'яти років.</p> <p>2. Діяння, передбачені частиною 1 цієї статті, є злочинними і в тих випадках, коли вони вчинені з необережності.</p> <p>3. Юридична особа також несе відповідальність за діяння, передбачені цією статтею.</p>
			<p><u>Кодекс про адміністративні правопорушення Литовської Республіки</u></p> <p>Стаття 515. Порушення міжнародних санкцій або обмежувальних заходів, встановлених законами Литовської Республіки</p> <p>1. Порушення міжнародних санкцій, запроваджених у Литовській Республіці, або обмежувальних заходів, встановлених законами Литовської Республіки карається штрафом для фізичних осіб від двохсот до шести тисяч євро, а для керівників або інших відповідальних осіб юридичних осіб – від шестисот до шести тисяч євро.</p> <p>2. Адміністративне правопорушення, передбачене частиною 1 цієї статті,</p>	<p><u>Закон № XV-205 від 15.05.2025</u></p> <p>Положення не зазнало змін</p>

			<p>вчинене повторно, карається штрафом для фізичних осіб від двох тисяч до шести тисяч євро, а для керівників або інших відповідальних осіб юридичних осіб – від чотирьох тисяч до шести тисяч євро.</p> <p>3. За адміністративні правопорушення, передбачені частинами 1, 2 цієї статті, може бути призначено конфіскацію знаряддя або засобів вчинення адміністративного правопорушення, а також товарів чи коштів, що були предметом правопорушення або результатом діяльності.</p>	
			<p>Відсутні спеціальні положення</p>	<p><u>Закон № XV-203 від 15.05.2025</u></p> <p>Стаття 13-1. Порушення міжнародних санкцій Порушенням міжнародних санкцій є:</p> <p>1) пряме або опосередковане забезпечення умов для використання коштів або економічних ресурсів суб'єктом, щодо якого застосовано санкції, або на його користь, з порушенням заборони, встановленої у Литовській Республіці при застосуванні міжнародних санкцій;</p> <p>2) нездійснення заморожування коштів або економічних ресурсів, що належать на праві власності, контролюються або управляються суб'єктом, до якого застосовуються санкції, порушуючи обов'язок, встановлений при застосуванні міжнародних санкцій у Литовській Республіці;</p> <p>3) укладання або продовження угод з третьою державою, установами третьої держави або суб'єктами та установами, що належать прямо або опосередковано на праві власності третій державі або її установам або контролюються ними,</p>

				<p>включаючи укладання публічного договору або концесійного договору або їх подальше виконання, коли така поведінка заборонена або обмежена при застосуванні міжнародних санкцій у Литовській Республіці;</p> <p>4) імпорт, експорт, продаж, купівля, передача, транзитне перевезення або перевезення товарів, а також надання посередницьких послуг, технічної допомоги або інших послуг, пов'язаних з цими товарами, коли при застосуванні міжнародних санкцій у Литовській Республіці встановлено заборону або обмеження такої поведінки;</p> <p>5) надання фінансових або інших послуг або здійснення фінансової діяльності, якщо при застосуванні міжнародних санкцій у Литовській Республіці встановлено заборону або обмеження такої поведінки;</p> <p>6) порушення умов або їх недотримання щодо дозволів, виданих компетентними установами для здійснення діяльності, яка за відсутності такого дозволу вважається порушенням заборони або обмеження, встановленого при застосуванні міжнародних санкцій у Литовській Республіці;</p> <p>7) використання або передача третій стороні коштів або економічних ресурсів, що належать прямо або опосередковано на праві власності, контролюються або управляються суб'єктом, до якого застосовуються санкції, які мають бути заморожені при застосуванні міжнародних санкцій у Литовській Республіці, або інше розпорядження цими коштами або економічними ресурсами</p>
--	--	--	--	---

				<p>з метою приховування цих коштів або економічних ресурсів;</p> <p>8) надання неправдивої або оманливої інформації з метою приховування факту того, що суб'єкт, до якого застосовуються санкції, є кінцевим власником або отримувачем коштів або економічних ресурсів, які мають бути заморожені при застосуванні міжнародних санкцій у Литовській Республіці;</p> <p>9) невиконання суб'єктом, до якого застосовуються санкції, або його представником обов'язку, встановленого при застосуванні міжнародних санкцій у Литовській Республіці, повідомляти компетентні установи про кошти або економічні ресурси, що належать йому на праві власності, контролюються або управляються ним у Литовській Республіці;</p> <p>10) невиконання обов'язку, встановленого при застосуванні міжнародних санкцій у Литовській Республіці, надавати компетентним установам інформацію про заморожені кошти або економічні ресурси, що належать на праві власності, контролюються або управляються суб'єктом, до якого застосовуються санкції, або про наявну інформацію щодо коштів або економічних ресурсів, що знаходяться в Литовській Республіці і не були заморожені, якщо ця інформація була отримана при виконанні професійного обов'язку.</p>
3.	Латвія	Прийнято Закони № <u>2025/102.2</u> від <u>15.05.2025,</u>	<u>Кримінальний кодекс Латвії</u>	<u>Закон № 2025/102.2 від 15.05.2025</u>

№ 2025/102.3
від 15.05.2025,
№ 2025/106.4
від 22.05.2025

(1) За порушення санкцій, запроваджених Організацією Об'єднаних Націй, Європейським Союзом та іншими міжнародними організаціями, або національних санкцій, запроваджених Латвійською Республікою, – карається позбавленням волі на строк до чотирьох років або короткостроковим позбавленням волі, або пробаційним наглядом, або громадськими роботами, або штрафом.

(2) За ті самі діяння, якщо ними завдано істотної шкоди, – карається позбавленням волі на строк до п'яти років або короткостроковим позбавленням волі, або пробаційним наглядом, або громадськими роботами, або штрафом.

(3) За злочин, передбачений частиною другою цієї статті, якщо його вчинено групою осіб за попередньою змовою або його вчинено державною службовою особою чи відповідальним працівником підприємства (компанії) чи організації, – карається позбавленням волі на строк до восьми років.

Стаття 84. Порушення санкцій, запроваджених міжнародними організаціями та Латвійською Республікою

(1) За порушення санкцій, запроваджених Організацією Об'єднаних Націй, Європейським Союзом, іншими міжнародними організаціями або Латвійською Республікою, **шляхом придбання, реалізації, переміщення через державний кордон Латвійської Республіки товарів, що підпадають під санкції, або надання посередницьких послуг, технічної допомоги чи інших послуг, пов'язаних із зазначеними товарами, або здійснення будь-яких інших заборонених дій з цими товарами, якщо це вчинено у значному розмірі, або за інше порушення санкцій, встановлених Організацією Об'єднаних Націй, Європейським Союзом, іншими міжнародними організаціями або Латвійською Республікою, – карається позбавленням волі на строк до п'яти років** або короткостроковим позбавленням волі, або пробаційним наглядом, або громадськими роботами, або штрафом.

(2) **За порушення санкцій, встановлених Організацією Об'єднаних Націй, Європейським Союзом, іншими міжнародними організаціями або Латвійською Республікою, шляхом придбання, реалізації, переміщення через державний кордон Латвійської Республіки товарів стратегічного значення, що підпадають під санкції, вогнепальної зброї, основних компонентів вогнепальної зброї, боєприпасів до вогнепальної зброї або товарів чи технологій, призначених для військових цілей,**

				<p>або надання посередницьких послуг, технічної допомоги чи інших послуг, пов'язаних із зазначеними товарами, або здійснення будь-яких інших заборонених дій з цими товарами, – карається позбавленням волі на строк до восьми років.</p> <p>(3) За злочин, передбачений частинами першою або другою цієї статті, якщо його вчинено групою осіб за попередньою змовою або якщо його вчинено державною службовою особою чи відповідальним працівником підприємства (компанії) чи організації, – карається позбавленням волі на строк до десяти років.</p> <p>(4) За злочин, передбачений частинами першою або другою цієї статті, якщо його вчинено у великому розмірі або якщо його вчинила організована група, – карається позбавленням волі на строк до дванадцяти років.</p>
4.	Естонія	<p>Прийнято Закони від <u>15.05.2024</u>, від <u>26.03.2025</u>, від <u>05.05.2025</u></p>	<p><u>Кримінальний кодекс Естонії</u></p> <p>§ 93-1. Порушення міжнародних санкцій та санкцій Уряду Республіки</p> <p>(1) Невиконання зобов'язання або порушення заборони, встановлених у правовому акті, що застосовує міжнародні санкції або встановлює санкції Уряду Республіки, – карається штрафом або позбавленням волі на строк до п'яти років.</p> <p>(2) За те саме діяння, якщо воно вчинене юридичною особою, – карається штрафом.</p> <p>(3) Суд може застосувати конфіскацію речовини або предмета,</p>	<p><u>Закон від 26.03.2025</u></p> <p>§ 93-1. Порушення міжнародних санкцій та санкцій Уряду Республіки</p> <p>(1) Невиконання зобов'язання або порушення заборони, встановлених у правовому акті, що застосовує міжнародні санкції або встановлює санкції Уряду Республіки, за винятком випадків, передбачених у § 421-2 цього Кодексу, щодо забороненого перевезення стратегічних товарів та надання послуг, пов'язаних із забороненими стратегічними товарами, – карається штрафом або позбавленням волі на строк до п'яти років.</p> <p>(2) За те саме діяння, якщо:</p>

			<p>що були безпосереднім об'єктом вчинення злочину, передбаченого цим параграфом, відповідно до § 83 цього Кодексу.</p> <p>(4) Суд може застосувати розширену конфіскацію майна, отриманого злочином, за злочин, передбачений у цьому параграфі, відповідно до § 83-2 цього Кодексу.</p>	<p>1) воно вчинене групою осіб; 2) воно вчинене неодноразово, – карається штрафом або позбавленням волі на строк до шести років. (3) За вчинення діяння, передбаченого частинами 1 або 2 цього параграфа, якщо воно вчинене юридичною особою, – карається штрафом. (4) Суд може застосувати конфіскацію речовини або предмета, що були безпосереднім об'єктом вчинення злочину, передбаченого цим параграфом, відповідно до § 83 цього Кодексу. (5) Суд може застосувати розширену конфіскацію майна, отриманого злочином, за злочин, передбачений у цьому параграфі, відповідно до § 83-2 цього Кодексу. § 93-2. Порушення міжнародних санкцій та санкцій Уряду Республіки з необережності (1) За невиконання зобов'язання або порушення заборони, встановлених у правовому акті, що застосовує міжнародні санкції або встановлює санкції Уряду Республіки, з необережності, якщо відсутній склад злочину, передбачений § 421-4 цього Кодексу, – карається штрафом або позбавленням волі на строк до трьох років. (2) За те саме діяння, якщо воно вчинене юридичною особою, – карається штрафом.</p>
			<p>§ 421-2. Заборонене перевезення стратегічних товарів та надання послуг, пов'язаних із забороненими стратегічними товарами (1) За заборонене перевезення стратегічних товарів або надання послуг,</p>	<p>Положення не зазнало змін</p>

			<p>пов'язаних із забороненими стратегічними товарами, – карається позбавленням волі на строк від трьох до дванадцяти років. (2) За те саме діяння: 1) вчинене групою осіб або 2) вчинене повторно, – карається позбавленням волі на строк від п'яти до двадцяти років. (3) За діяння, передбачене частинами 1 або 2 цього параграфу, якщо воно вчинене юридичною особою, – карається штрафом. (4) Суд конфіскує речовину або предмет, що були безпосереднім об'єктом вчинення злочину, передбаченого цим параграфом. (5) Суд може застосувати розширену конфіскацію майна, отриманого злочином, за злочин, передбачений цим параграфом, відповідно до § 83-2 цього Кодексу.</p>	
			<p>Відсутні спеціальні положення</p>	<p>§ 421-4. Заборонене перевезення стратегічних товарів та надання послуг, пов'язаних із забороненими стратегічними товарами, з необережності (1) За заборонене перевезення стратегічних товарів або надання послуг, пов'язаних із забороненими стратегічними товарами, з необережності, – карається штрафом або позбавленням волі на строк до трьох років. (2) За те саме діяння, якщо воно вчинене юридичною особою, – карається штрафом.</p>

			<p>(3) Суд конфіскує речовину або предмет, що були безпосереднім об'єктом або засобом вчинення злочину, передбаченого цим параграфом.</p>
		<p>Відсутні спеціальні положення</p>	<p><u>Закон від 26.03.2025</u></p> <p>§ 36-1. Незначне порушення міжнародних санкцій та санкцій Уряду Республіки</p> <p>(1) За порушення заборони на імпорту та експорт товарів, встановленої міжнародними санкціями або санкціями Уряду Республіки, за винятком заборонених стратегічних товарів, передбачених § 421-2 Кримінального кодексу, або готівкових коштів, якщо вартість товарів або готівкових коштів не перевищує 10 000 євро і діяння не вчинене групою та не є повторним, – карається штрафом до 300 штрафних одиниць або арештом.</p> <p>(2) За те саме діяння, якщо воно вчинене юридичною особою, – карається штрафом до 400 000 євро.</p> <p>(3) Суд або позасудовий орган може застосувати конфіскацію речовини або предмета, що були безпосереднім об'єктом правопорушення, передбаченого цим параграфом, відповідно до § 83 Кримінального кодексу.</p> <p>(4) Замах на вчинення правопорушення, передбаченого частинами 1 та 2 цього параграфа, є караним.</p> <p>(5) Строк давності для правопорушень, передбачених частинами 1 та 2 цього параграфа, становить три роки.</p>

5.	Швеція	<p>Прийнято Закон № 2025:327 від 08.05.2025</p>	<p><u>Закон (1996:95) про деякі міжнародні санкції</u></p> <p>8 § Той, хто умисно порушує заборону, встановлену згідно з 4 § або рішення, прийняте згідно з 5a §, карається штрафом або позбавленням волі на строк до двох років або, якщо злочин є тяжким, позбавленням волі на строк до чотирьох років. Той, хто вчинив діяння з грубої необережності, карається штрафом або позбавленням волі на строк до шести місяців. Перший абзац також застосовується до того, хто порушує заборони стосовно держави або території за межами Європейського Союзу або заборони стосовно фізичних або юридичних осіб, груп або організацій, передбачені в регламенті про економічні санкції, який:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. був прийнятий Європейським Союзом на підставі статті 215 Договору про функціонування Європейського Союзу, або 2. був прийнятий Європейським співтовариством або до 1 листопада 1993 року на підставі такого рішення або такої рекомендації, як зазначено в § 1 пункту 1, або до 1 грудня 2009 року на підставі статті 60 або статті 301, або будь-якої з цих статей у поєднанні зі статтею 308, Договору про заснування Європейського співтовариства. <p>Відповідальність за цим параграфом не настає, якщо злочин є незначним. Відповідальність також не настає за підбурювання до вчинення або пособництво у вчиненні діяння, зазначеного в цьому параграфі.</p>	<p><u>Закон № 2025:327 від 08.05.2025</u></p> <p>3 § За порушення санкцій карається позбавленням волі на строк до трьох років той, хто умисно або з грубої необережності, всупереч забороні, обов'язку або обмеженню, передбачені одним із регламентів Ради про міжнародні санкції або приписами чи рішеннями, що були прийняті на підставі цього закону:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. прямо або опосередковано надає доступ до майна для підсанкційних осіб, організацій або органів або на їхню користь, 2. не заморожує майно, що належить, є власністю, утримується або контролюється підсанкційними особами, організаціями або органами, або 3. надає можливість підсанкційним особам в'їжджати на територію держави-члена або здійснювати транзит через неї. <p>Те саме стосується того, хто всупереч такій забороні або такому обов'язку чи обмеженню:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. розпочинає або продовжує здійснювати операції з <ol style="list-style-type: none"> a) третьою державою, b) організаціями або органами третьої держави, або c) організаціями або органами, що прямо або опосередковано належать або контролюються третьою державою або організаціями чи органами третьої держави, 2. імпортує, експортує, продає, купує, передає або іншим чином торгує товарами, здійснює транзит або транспортує товари чи надає посередницькі послуги,
----	--------	--	---	--

				<p>3. надає фінансові послуги або провадить фінансову діяльність, або</p> <p>4. надає інші послуги, ніж ті, що зазначені в пункті 3.</p> <p>За порушення санкцій також карається той, хто умисно або з грубої необережності в інших випадках, ніж зазначено в першому та другому абзацах, порушує заборону, обов'язок або обмеження, передбачені одним із регламентів Ради щодо міжнародних санкцій або приписами чи рішеннями, що були прийняті на підставі цього закону.</p> <p>4 § За порушення санкцій, передбачені 3 §, також карається той, хто умисно або з грубої необережності порушує або не виконує умови, передбачені дозволом, виданим компетентними органами для здійснення діяльності, яка без такого дозволу становила б порушення заборони або обмеження, передбачені одним із регламентів Ради про міжнародні санкції або приписами чи рішеннями, що були прийняті на підставі цього закону.</p> <p>5 § За порушення санкцій, передбачені 3 §, також карається той, хто умисно або з грубої необережності обходить заборону, обов'язок або обмеження, передбачені одним із регламентів Ради про міжнародні санкції або приписами чи рішеннями, що були прийняті на підставі цього закону, шляхом:</p> <p>1. використання, передачі третій стороні або іншого розпорядження майном, що прямо або опосередковано належить, утримується або контролюється підсанкційними особами, організаціями</p>
--	--	--	--	--

				<p>або органами і має бути заморожене відповідно до рішення про міжнародні санкції, з метою приховування майна,</p> <p>2. надання неправдивих або оманливих відомостей для приховування того, що підсанкційна особа, організація або орган є власником або кінцевим отримувачем майна, яке має бути заморожене відповідно до рішення про міжнародні санкції, або</p> <p>3. невиконання обов'язку згідно з рішенням про міжнародні санкції надати компетентним органам інформацію про майно, яке було заморожене, або інформацію про майно на території держав-членів, що належить, є власністю, утримується або контролюється підсанкційними особами, організаціями або органами і не було заморожене, якщо така інформація була отримана під час виконання професійного обов'язку.</p> <p>За порушення санкцій, передбачені 3 § також карається підсанкційна фізична особа або представник підсанкційної особи, організації або органу, який не виконує обов'язок згідно з рішенням про міжнародні санкції повідомляти компетентним органам про майно, що належить, є власністю, утримується або контролюється особою, організацією або органом.</p> <p>6 § Діяння згідно з 3, 4 або 5 § не є порушенням (злочином), якщо воно стосується гуманітарної допомоги, діяльності на підтримку основних людських потреб або іншої такої підтримки.</p> <p>Положення 3, 4 та 5 § не означають обов'язку для адвокатів та інших незалежних юристів надавати відомості про те,</p>
--	--	--	--	--

				<p>що їм було довірено під час захисту або представництва клієнта в судовому процесі, включаючи консультації щодо можливості звернення до суду або уникнення судового розгляду. 7 § Якщо порушення, зазначене в 3, 4 або 5 §, з урахуванням вартості майна або інших обставин порушення, вважається незначним, карається штрафом або позбавленням волі на строк до шести місяців.</p> <p>8 § Якщо порушення, зазначене в 3, 4 або 5 §, вчинене умисно і є тяжким, карається позбавленням волі на строк від двох до шести років.</p> <p>При оцінці того, чи є порушення тяжким, слід особливо враховувати, чи діяння:</p> <ol style="list-style-type: none">1. стосувалося майна дуже значної вартості,2. стосувалося такого обладнання, що становить військові матеріали, або продукції, яка може використовуватися як для цивільних, так і для військових цілей, або3. іншим чином було особливо небезпечного характеру. <p>9 § За повторне порушення санкцій до позбавлення волі на строк від двох до шести років карається той, хто умисно вчиняє два або більше порушень санкцій згідно з 3, 4 або 5 §, якщо між порушеннями існує зв'язок і вони в сукупності стосуються дуже значної вартості.</p> <p>10 § За замах на порушення санкцій, незначне порушення санкцій або тяжке порушення санкцій карається згідно з главою 23 Кримінального кодексу.</p>
--	--	--	--	--

6.	Фінляндія	<p>Прийнято Закони № <u>179/2025 від</u> <u>25.04.2025, №</u> <u>180/2025 від</u> <u>25.04.2025, №</u> <u>181/2025 від</u> <u>25.04.2025, №</u> <u>182/2025 від</u> <u>25.04.2025</u></p>	<p><u>Кримінальний кодекс Фінляндії</u></p> <p>Розділ 46. Злочини, пов'язані з імпортом та експортом</p> <p>1 § Порушення регуляторних норм</p> <p>Той, хто порушує або намагається порушити:</p> <p>1) Закон про виконання певних зобов'язань Фінляндії як члена Організації Об'єднаних Націй та Європейського Союзу,</p> <p>2) Закон про валюту,</p> <p>3) Закон про утримання цін,</p> <p>4) Закон про надзвичайні ситуації,</p> <p>5) Закон про затвердження окремих положень Угоди про міжнародну енергетичну програму та застосування угод,</p> <p>6) Закон про управління зовнішньою торгівлею та заходи моніторингу і захисту в окремих випадках,</p> <p>7) Регламенти Європейського Союзу щодо імпорту та експорту,</p> <p>8) Закон про контроль за експортом товарів подвійного призначення:</p> <p>а) пункт 1 § 6 про надання посередницьких послуг,</p> <p>б) пункт 2 § 6 про заборону транзиту,</p> <p>с) пункт 3 § 6 про переміщення товарів подвійного призначення з Фінляндії до іншої держави-члена Європейського Союзу,</p> <p>д) пункт 4 § 6 про експорт товарів подвійного призначення, не включених до контрольного списку Союзу,</p> <p>е) § 7 про товари подвійного призначення, зазначені в додатку до закону; або</p> <p>ф) пункт 2 § 10 про умови використання дозволу.</p> <p>8а) Регламент Європейського парламенту та Ради (ЄС) 2021/821 про створення системи</p>	<p><u>Закон № 179/2025 від 25.04.2025</u></p> <p>Розділ 46. Злочини, пов'язані з імпортом та експортом</p> <p>1 § Порушення регуляторних норм</p> <p>Той, хто порушує або намагається порушити:</p> <p>1) Закон про виконання певних зобов'язань Фінляндії як члена Організації Об'єднаних Націй та Європейського Союзу,</p> <p>2) Закон про валюту,</p> <p>3) Закон про утримання цін,</p> <p>4) Закон про надзвичайні ситуації,</p> <p>5) Закон про затвердження окремих положень Угоди про міжнародну енергетичну програму та застосування угод,</p> <p>6) Закон про управління зовнішньою торгівлею та заходи моніторингу і захисту в окремих випадках,</p> <p>7) Регламенти Європейського Союзу щодо імпорту та експорту,</p> <p>8) Закон про контроль за експортом товарів подвійного призначення:</p> <p>а) пункт 1 § 6 про надання посередницьких послуг,</p> <p>б) пункт 2 § 6 про заборону транзиту,</p> <p>с) пункт 3 § 6 про переміщення товарів подвійного призначення з Фінляндії до іншої держави-члена Європейського Союзу,</p> <p>д) пункт 4 § 6 про експорт товарів подвійного призначення, не включених до контрольного списку Союзу,</p> <p>е) § 7 про товари подвійного призначення, зазначені в додатку до закону; або</p> <p>ф) пункт 2 § 10 про умови використання дозволу.</p> <p>8а) Регламент Європейського парламенту та Ради (ЄС) 2021/821 про створення системи</p>
----	-----------	---	--	--

		<p>контролю Союзу за експортом, посередництвом, технічною допомогою, транзитом та передачею товарів подвійного призначення (далі – Регламент про експортний контроль):</p> <p>(a) пункт 1 статті 3 або пункт 1 статті 4 про експорт товарів подвійного призначення, включених або не включених до Додатку I Регламенту,</p> <p>b) пункт 1 статті 5 про експорт продуктів мережевого спостереження, не включених до Додатку I Регламенту,</p> <p>c) пункт 1 статті 6 або пункт 1 статті 8 про посередницькі послуги або надання технічної допомоги, що стосуються товарів подвійного призначення, включених до Додатку I Регламенту,</p> <p>d) пункти 1 або 2 статті 7 про заборону транзиту або спеціального транзиту товарів подвійного призначення, включених до Додатку I Регламенту,</p> <p>e) пункт 1 статті 10 про товари подвійного призначення, включені до національного контрольного списку іншої держави-члена,</p> <p>f) пункт 1 статті 11 про передачу товарів подвійного призначення в межах Союзу, включених до Додатку IV Регламенту,</p> <p>g) пункт 7 статті 12 про заборону використання загального дозволу Союзу, а також</p> <p>9) економічні та фінансові відносини з третьою країною, що підпадають під сферу застосування спільної зовнішньої та безпекової політики Європейського Союзу, відповідно до статті 215 Договору про функціонування Європейського Союзу та фінансові відносини з третьою країною або введення обмежувальних заходів</p>	<p>контролю Союзу за експортом, посередництвом, технічною допомогою, транзитом та передачею товарів подвійного призначення (далі – Регламент про експортний контроль):</p> <p>(a) пункт 1 статті 3 або пункт 1 статті 4 про експорт товарів подвійного призначення, включених або не включених до Додатку I Регламенту,</p> <p>b) пункт 1 статті 5 про експорт продуктів мережевого спостереження, не включених до Додатку I Регламенту,</p> <p>c) пункт 1 статті 6 або пункт 1 статті 8 про посередницькі послуги або надання технічної допомоги, що стосуються товарів подвійного призначення, включених до Додатку I Регламенту,</p> <p>d) пункти 1 або 2 статті 7 про заборону транзиту або спеціального транзиту товарів подвійного призначення, включених до Додатку I Регламенту,</p> <p>e) пункт 1 статті 10 про товари подвійного призначення, включені до національного контрольного списку іншої держави-члена,</p> <p>f) пункт 1 статті 11 про передачу товарів подвійного призначення в межах Союзу, включених до Додатку IV Регламенту, а також</p> <p>g) пункт 7 статті 12 про заборону використання загального дозволу Союзу, – караються штрафом або позбавленням волі на строк до двох років за порушення регуляторних норм.</p> <p>За порушення регуляторних норм також карається той, хто порушує заборону, встановлену в § 6 Закону про заморожування коштів для боротьби з тероризмом, на переказ</p>
--	--	--	--

			<p>щодо фізичних або юридичних осіб, груп або недержавних суб'єктів, як передбачено в нормативних актах, або відповідно до положень вищезазначених нормативних актів, –</p> <p>караються штрафом або позбавленням волі на строк до двох років за порушення регуляторних норм.</p> <p>За порушення регуляторних норм також карається той, хто порушує заборону, встановлену в § 6 Закону про заморожування коштів для боротьби з тероризмом, на переказ або перетворення коштів, а також заборону, встановлену в § 7, на передачу коштів.</p>	<p>або перетворення коштів, а також заборону, встановлену в § 7, на передачу коштів.</p>
			<p>2 § Тяжке порушення регуляторних норм</p> <p>Якщо при порушенні регуляторних норм:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) вчинено з метою отримання значної фінансової вигоди, 2) може спричинити значну небезпеку для життєдіяльності населення, економічної діяльності суспільства або економічної обороноздатності країни в певній місцевості або по всій країні, або 3) вчинено особливо планомірно, – <p>і порушення регуляторних норм є також тяжким при оцінці в цілому, правопорушник карається за тяжке порушення регуляторних норм до позбавлення волі на строк від чотирьох місяців до чотирьох років</p>	
			<p>§ 3 Незначне порушення регуляторних норм</p> <p>Якщо порушення регуляторних норм, з урахуванням розміру переслідуваної вигоди або інших обставин, пов'язаних зі злочином,</p>	

			<p>є незначним при оцінці в цілому, правопорушник, – карається за незначне порушення регуляторних норм до штрафу.</p>	
			<p>Відсутні спеціальні положення</p>	<p>§ За Санкційний злочин Той, хто порушує або намагається порушити обмежувальний захід, встановлений у регламенті, що належить до сфери спільної зовнішньої та безпекової політики Європейського Союзу, прийнятому відповідно до статті 215 Договору про функціонування Європейського Союзу, щодо переривання економічних та фінансових відносин з третьою країною або застосування обмежувальних заходів щодо фізичних або юридичних осіб, груп або недержавних утворень, або встановлений відповідно до статті 29 Договору про Європейський Союз, чи санкцію, встановлену на підставі резолюції Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) надаючи кошти або економічні ресурси в розпорядження підсанкційної фізичної або юридичної особи або для її використання, чи не заморожуючи такі, 2) надаючи можливість підсанкційній фізичній особі в'їхати на територію держави або здійснити транзит через територію держави, 3) здійснюючи господарську діяльність або іншим чином укладаючи договір чи здійснюючи інший правочин або продовжуючи їх виконання, 4) продаючи, купуючи, отримуючи, передаючи, надсилаючи, ввозячи до країни,

				<p>вивозячи з країни, перевозячи, транспортуючи або переправляючи товари чи інше майно;</p> <p>5) пропонуючи або надаючи послуги чи технічну допомогу,</p> <p>6) пропонуючи або надаючи фінансування чи фінансову допомогу,</p> <p>7) експлуатуючи транспортний засіб чи надаючи можливість транспортному засобу в'їхати на територію або в місце чи виїхати звідти,</p> <p>8) діючи в юридичній особі,</p> <p>9) порушуючи умови дозволу, або</p> <p>10) діючи іншим способом всупереч забороні, встановленій обмежувальним заходом або санкцією, або обов'язку повідомляти чи іншого функціонального обов'язку еквівалентного значення, –</p> <p>карається за санкційний злочин штрафом або позбавленням волі на строк до двох років.</p> <p>За санкційний злочин також карається той, хто використовує, передає третій стороні або іншим чином розпоряджається коштами або економічними ресурсами, що знаходяться у власності, володінні або під контролем підсанкційної фізичної або юридичної особи та підлягають заморожуванню відповідно до обмежувального заходу або санкції, зазначених у частині 1, з метою їх приховування, чи надає неправдиві або оманливі відомості, з метою приховування того, що підсанкційна фізична або юридична особа є кінцевим власником або бенефіціаром майна, що підлягає заморожуванню відповідно до обмежувального заходу або санкції.</p> <p>Замах на злочин, зазначений у частині 2, карається.</p>
--	--	--	--	---

				<p>§ 3b Тяжкий санкційний злочин Якщо санкційний злочин:</p> <ol style="list-style-type: none">1) має на меті отримання значної економічної вигоди,2) вартість коштів, економічних ресурсів, послуг або угод, що є предметом злочину, була значною,3) злочин є діянням, зазначеним у пунктах 4 або 5 частини 1 § 3а, предметом якого є оборонне обладнання або товари подвійного призначення, зазначених в Додатку I Регламенту про експортний контроль,4) злочин вчинено особливо сплановано, або5) злочин вчинено в рамках діяльності організованої злочинної групи, зазначеної в частині 2 § 5 розділу 6, – <p>і санкційний злочин є також тяжким при оцінці в цілому, правопорушник карається за тяжкий санкційний злочин до позбавлення волі на строк від чотирьох місяців до п'яти років.</p> <p>§ 3с Необережний санкційний злочин Той, хто з грубої необережності вчиняє діяння, зазначене в пунктах 4 або 5 частини 1 § 3а, предметом якого є оборонне обладнання або товари подвійного призначення, зазначені в Додатку I регламенту про експортний контроль, карається за необережний санкційний злочин штрафом або позбавленням волі на строк до одного року шести місяців.</p> <p>§ 3d Санкційний проступок Якщо санкційний злочин, з урахуванням розміру вигоди, яку мав на меті порушник, вартості коштів або економічних ресурсів, що є предметом злочину, або інших обставин, пов'язаних зі злочином,</p>
--	--	--	--	---

				<p>є незначним при оцінці в цілому, порушник за санкційний проступок карається штрафом.</p> <p>Той, хто порушує зобов'язання щодо повідомлення, розкриття інформації, звітування або інший подібний обов'язок, встановлений в обмежувальному заході або санкції, зазначених у § 3а, також карається за санкційний проступок, якщо тільки це діяння не карається відповідно до §§ 3а–3с.</p>
7.	Словацьчина	<p>Прийнято Закон № 157/2025 від 03.06.2025</p>	Відсутні спеціальні положення	<p><u>Закон № 157/2025 від 03.06.2025</u></p> <p>Порушення обмежувального заходу § 417а</p> <p>(1) Той, хто порушує обмежувальний захід на суму щонайменше 10 000 євро шляхом:</p> <p>а) надання фінансових коштів або економічних ресурсів прямо або опосередковано підсанкційній особі або на її користь,</p> <p>б) не здійснення блокування фінансових коштів або економічних ресурсів, які належать підсанкційній особі та які перебувають у її власності, володінні або під її контролем,</p> <p>с) укладення або продовження угод з державою, яка не є членом Європейського Союзу, з її органами, із суб'єктами або органами, які прямо або опосередковано перебувають у її власності або під її контролем чи під контролем її органів, включаючи укладення або продовження виконання публічних контрактів або концесійних договорів,</p> <p>д) імпорту, експорту, продажу, купівлі, передачі, перевезення товарів, забезпечення транзиту або торгівлі товарами, або надання посередницьких послуг,</p>

				<p>технічної допомоги чи інших послуг, пов'язаних з цими товарами,</p> <p>е) надання фінансових послуг або здійснення фінансової діяльності,</p> <p>ф) надання інших послуг, крім послуг, зазначених у пункті е),</p> <p>г) використання або передача третій стороні фінансових коштів або економічних ресурсів, які прямо або опосередковано належать, перебувають у володінні або під контролем підсанкційної особи і які мають бути заблоковані згідно з обмежувальним заходом, або іншим чином розпоряджання ними з метою приховування цих фінансових коштів або економічних ресурсів,</p> <p>h) надання неправдивої або оманливої інформації з метою приховування факту, що кінцевим власником або отримувачем фінансових коштів або економічних ресурсів, які мають бути заблоковані згідно з обмежувальним заходом, є підсанкційна особа,</p> <p>і) порушення або невиконання умов, визначених в дозволах, наданих компетентними органами на здійснення діяльності, – карається позбавленням волі до трьох років.</p> <p>(2) Позбавленням волі на строк від шести місяців до п'яти років карається той, хто вчинив діяння, зазначене в частині 1:</p> <p>а) на суму не менше 100 000 євро,</p> <p>б) в особливо тяжкій формі,</p> <p>с) з особливим мотивом, або</p> <p>д) як посадова особа.</p> <p>(3) Позбавленням волі на строк від трьох до восьми років карається той, хто вчинив діяння, зазначене в частині 1:</p>
--	--	--	--	---

				<p>a) у складі небезпечного угруповання, або b) в умовах надзвичайної ситуації.</p> <p>§ 417b</p> <p>(1) Той, хто навіть з грубої необережності порушує обмежувальний захід на суму щонайменше 10 000 євро, що стосується торгівлі, імпорту, експорту, продажу, купівлі, передачі, транзиту, перевезення, а також надання посередницьких послуг, технічної допомоги або інших послуг, пов'язаних з товарами, зазначеними в Спільному переліку військових матеріалів Європейського Союзу, або з товарами подвійного призначення, зазначеними в спеціальному регламенті, – карається позбавленням волі до п'яти років.</p> <p>(2) Позбавленням волі на строк від трьох до восьми років карається той, хто вчиняє діяння, зазначене в частині 1:</p> <p>a) на суму не менше 100 000 євро, b) в особливо тяжкій формі, c) у складі небезпечного угруповання, або d) в умовах надзвичайної ситуації.</p> <p>§ 417c</p> <p>(1) Той, хто порушує обмежувальний захід на суму не менше 10 000 євро тим, що не виконує зобов'язання щодо надання компетентним органам інформації щодо заблокованих фінансових коштів або економічних ресурсів, або інформації про фінансові кошти або економічні ресурси на території держав-членів Європейського Союзу, які належать підсанкційній особі, перебувають у її власності, володінні або під її контролем і які не були заблоковані, якщо така інформація була отримана при виконанні</p>
--	--	--	--	---

				<p>професійного обов'язку, карається позбавленням волі до шести місяців.</p> <p>(2) Як і в частині 1, карається підсанкційна особа, яка порушує обмежувальний захід на суму не менше 10 000 євро за невиконання зобов'язання повідомити компетентним органам про фінансові кошти або економічні ресурси, що знаходяться в юрисдикції держави-члена Європейського Союзу, які цій підсанкційній особі належать, перебувають у її власності, володінні або під її контролем.</p> <p>(3) Позбавленням волі до одного року карається той, хто вчиняє діяння, зазначене в частині 1 або частині 2:</p> <ul style="list-style-type: none">a) на суму не менше 100 000 євро,b) в особливо тяжкій формі,c) з особливим мотивом, абоd) як посадова особа. <p>(4) Позбавленням волі на строк від трьох до восьми років карається той, хто вчиняє діяння, зазначене в частині 1 або частині 2:</p> <ul style="list-style-type: none">a) у складі небезпечного угруповання, абоb) в умовах надзвичайної ситуації. <p>§ 417e</p> <p>Діяння, зазначене в §§ 417a–417d, не є караним, якщо той, хто його вчинив, діяв відповідно до винятку, який впливає з обмежувального заходу або положення про виконання міжнародних санкцій, або який був виданий на підставі обмежувального заходу або положення про виконання міжнародних санкцій.</p>
--	--	--	--	--

8.	Кіпр	<p>Прийнято Закони № <u>148(I)/202</u> від <u>25.07.2025</u>, № <u>149(I)/2025</u> від <u>25.07.2025</u>, № <u>150(I)/2025</u> від <u>25.07.2025</u></p>	<p><u>Закон Про застосування положень Резолюцій або Рішень Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй (Санкції) та Рішень і Регламентів Ради Європейського Союзу (Обмежувальні заходи) 2016 року (58(I)/2016)</u></p> <p>Порушення</p> <p>4. (1) Будь-яка особа, яка порушує будь-які з положень Резолюцій або Рішень Ради Безпеки (Санкції) та/або Рішень і Регламентів Ради Європейського Союзу (Обмежувальні заходи), винна у вчиненні правопорушення і, без шкоди для будь-якого іншого положення закону, що передбачає більше покарання, у разі засудження підлягає:</p> <p>(а) якщо це фізична особа – покаранню у вигляді позбавлення волі на строк, що не перевищує два (2) роки, або грошовому штрафу, що не перевищує ста тисяч євро (€100.000), або обом цим покаранням,</p> <p>(б) якщо це юридична особа – грошовому штрафу, що не перевищує триста тисяч євро (€300.000).</p> <p>(2) Кримінальне переслідування будь-якої особи за порушення цієї статті здійснюється лише за згодою Генерального прокурора Республіки.</p>	<p><u>Закон № 149(I)/2025 від 25.07.2025</u></p> <p>5. Порушення обмежувального заходу Союзу</p> <p>(1) Особа, яка навмисно вчиняє будь-яку дію або бездіяльність, що має наслідком:</p> <p>(а) пряме або опосередковане надання коштів або економічних ресурсів підсанкційній особі, організації або органу чи на їхню користь, з порушенням заборони, що становить обмежувальний захід Союзу;</p> <p>(б) незаморожування коштів або економічних ресурсів, що перебувають у власності, володінні або під контролем підсанкційної особи, організації або органу, з порушенням обов'язку, що становить обмежувальний захід Союзу;</p> <p>(с) сприяння в'їзду підсанкційних фізичних осіб на територію держави-члена або їх транзиту через неї, з порушенням заборони, що становить обмежувальний захід Союзу;</p> <p>(d) здійснення або продовження операцій з третьою державою, органами третьої держави або організаціями чи органами, що належать або контролюються прямо або опосередковано третьою державою або органами третьої держави, включаючи укладення або продовження виконання державних контрактів або концесійних договорів, коли заборона або обмеження такої поведінки становить обмежувальний захід Союзу;</p> <p>(е) здійснення торговельних операцій, імпорт, експорт, продаж, купівлю, передача, транзит або перевезення товарів, а також надання посередницьких послуг, технічної допомоги або інших послуг, пов'язаних з цими товарами,</p>
----	------	--	--	---

				<p>а також надання посередницьких послуг, технічної допомоги або інших послуг, пов'язаних з цими товарами, коли заборона або обмеження такої дії становить обмежувальний захід Союзу;</p> <p>(f) надання фінансових послуг або здійснення фінансової діяльності, коли заборона або обмеження такої дії становить обмежувальний захід Союзу;</p> <p>(g) надання послуг, окрім тих, що зазначені в пункті (f), коли заборона або обмеження такої дії становить обмежувальний захід Союзу;</p> <p>(h) обхід обмежувального заходу Союзу шляхом:</p> <p>(i) використання, передачі третій стороні або іншим чином розпорядження коштами або економічними ресурсами, що перебувають прямо або опосередковано у власності, володінні або під контролем підсанкційної особи, організації або органу і які повинні бути заморожені згідно з обмежувальним заходом Союзу, з метою приховування цих коштів або економічних ресурсів;</p> <p>(ii) надання неправдивої або оманливої інформації для приховування факту того, що підсанкційна особа, організація або орган є кінцевим власником або бенефіціаром коштів або економічних ресурсів, які повинні бути заморожені згідно з обмежувальним заходом Союзу;</p> <p>(iii) недотримання підсанкційною фізичною особою або представником підсанкційної організації чи органу обов'язку,</p>
--	--	--	--	---

				<p>згідно з обмежувальним заходом Союзу, повідомляти компетентним органам про кошти або економічні ресурси, що знаходяться в межах юрисдикції держави-члена, що перебувають у її власності, володінні або під її контролем;</p> <p>(iv) недотримання обов'язку, згідно з обмежувальним заходом Союзу, надавати компетентним органам інформацію про заморожені кошти або економічні ресурси або інформацію про кошти або економічні ресурси, що знаходяться на території держав-членів і перебувають у власності, володінні або під контролем підсанкційних осіб, організацій або органів і які не були заморожені, коли така інформація була отримана при виконанні професійних обов'язків;</p> <p>(i) порушення або невиконання умов дозволів, що надаються компетентними органами для здійснення діяльності, яка за відсутності відповідного дозволу становить заборону або обмеження, що є обмежувальним заходом Союзу, –</p> <p>вчиняє кримінальне правопорушення і у разі засудження карається покараннями, визначеними в статті 7 або статті 8, залежно від обставин.</p> <p>(2) Діяння, передбачене згідно з положеннями пункту (e) частини (1), становить кримінальне правопорушення навіть у випадку, коли воно вчиняється з грубої необережності, якщо ця дія стосується товарів, які включені до Спільного військового списку Європейського Союзу, або товарів подвійного призначення, що перелічені в Додатках I та IV Регламенту (ЄС) 2021/821.</p>
--	--	--	--	--

				<p>(3) Положення частини (1) не вважаються такими, що накладають на осіб, які надають юридичні послуги відповідно до положень Закону про адвокатів, обов'язок повідомляти інформацію, яку вони отримують або здобувають від свого клієнта або про нього, яка підпадає під дію адвокатської таємниці відповідно до закону.</p> <p>(4) Положення частин (1) та (2) жодним чином не вважаються такими, що криміналізують гуманітарну допомогу особам, які її потребують, або діяльність для підтримки основних людських потреб, що надається відповідно до принципів неупередженості, гуманізму, нейтралітету та незалежності та, у відповідних випадках, згідно з міжнародним гуманітарним правом.</p> <p>6. Виконання, співучасть та замах</p> <p>(1)(a) Особа, яка підбурює іншу особу до участі у вчиненні правопорушень, передбачених статтею 5, винна у вчиненні кримінального правопорушення того самого виду, підлягає такому ж покаранню і може бути притягнута до відповідальності ніби вона сама вчинила таке діяння.</p> <p>(b) У випадку, коли дві або більше осіб мають спільний намір для спільного досягнення протиправної мети і під час досягнення цієї мети вчиняють правопорушення, передбачені статтею 5, кожна особа вважається винною у вчиненні кримінального правопорушення того самого виду і підлягає такому ж покаранню, так ніби вона сама вчинила таке діяння.</p> <p>(2)(a) Особа, яка намагається вчинити правопорушення, передбачені пунктами (a), (c),</p>
--	--	--	--	---

				<p>(d), (e), (f), (g), (h)(i) та (h)(ii) частини (1) статті 5, визнається винною у вчиненні кримінального правопорушення і у разі засудження підлягає такому ж покаранню і може бути притягнута до відповідальності так, ніби вона сама вчинила таке діяння.</p> <p>(b) Для цілей цього Закону особа, яка має намір вчинити кримінальне правопорушення, починає втілювати свій намір засобами, що є придатними для його здійснення, і явно виявляє такий намір, але зрештою не реалізує свій намір до такого ступеня, щоб вчинити кримінальне правопорушення, вважається такою, що намагається його вчинити.</p> <p>7. Покарання за порушення обмежувального заходу Союзу фізичними особами</p> <p>(1) Фізична особа, засуджена за кримінальне правопорушення відповідно до положень статті 5, підлягає таким покаранням:</p> <p>(a) За порушення, передбачене підпунктами (iii) та (iv) пункту (h) частини (1) статті 5, карається:</p> <p>(i) позбавленням волі на строк до одного року або штрафом, що не перевищує десяти тисяч євро (€10.000), або обома цими покараннями, коли такі правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів на суму не менше ста тисяч євро (€100.000) на дату вчинення правопорушення;</p> <p>(ii) позбавленням волі на строк до шести (6) місяців або штрафом, що не перевищує п'ять тисяч євро (€5.000), або обома цими покараннями, коли такі правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів на суму менше ста тисяч євро (€100.000) на дату вчинення правопорушення;</p>
--	--	--	--	---

				<p>(b) За порушення, передбачене пунктами (a) та (b) і підпунктами (i) та (ii) пункту (h) частини (1) статті 5, карається:</p> <p>(i) позбавленням волі на строк до п'яти (5) років або штрафом, що не перевищує ста тисяч євро (€100.000), або обома цими покараннями, коли такі правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів на суму не менше ста тисяч євро (€100.000) на дату вчинення правопорушення;</p> <p>(ii) позбавленням волі на строк до трьох (3) років або штрафом, що не перевищує п'ятдесяти тисяч євро (€50.000), або обома цими покараннями, коли такі правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів на суму менше ста тисяч євро (€100.000) на дату вчинення правопорушення;</p> <p>(c) За порушення, передбачене пунктом (c) частини (1) статті 5, карається покаранням у вигляді позбавлення волі на строк три (3) роки або штрафом, що не перевищує п'ятдесяти тисяч євро (€50.000), або обома цими покараннями;</p> <p>(d) За порушення, передбачене пунктами (d)-(g) та (i) частини (1) статті 5, карається:</p> <p>(i) позбавленням волі на строк п'ять (5) років або штрафом, що не перевищує ста тисяч євро (€100.000), або обома цими покараннями, коли такі правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів на суму не менше ста тисяч євро (€100.000) на дату вчинення правопорушення;</p> <p>(ii) позбавленням волі до трьох (3) років або штрафом, що не перевищує п'ятдесяти тисяч євро (€50.000), або обома цими покараннями,</p>
--	--	--	--	---

				<p>коли такі правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів на суму менше ста тисяч євро (€100.000) на дату вчинення правопорушення;</p> <p>(e) Коли порушення, передбачене пунктом (e) частини (1) статті 5, стосується товарів, що включені до Спільного військового списку Європейського Союзу, або товарів подвійного призначення, що перелічені в Додатках I та IV Регламенту (ЄС) 2021/821, карається позбавленням волі строком на п'ять (5) років або штрафом, що не перевищує ста тисяч євро (€100.000), або обома цими покараннями, незалежно від вартості відповідних товарів.</p> <p>(2) Ліміт у розмірі ста тисяч євро (€100.000), зазначений в частині (1), охоплює повторні кримінальні правопорушення, передбачені пунктами (a), (b) та (d)-(i) частини (1) статті 5, які є пов'язаними та однорідними, коли такі правопорушення вчиняються тим самим виконавцем.</p> <p>(3) Суд може додатково до будь-якого покарання, що накладається на фізичну особу згідно з положеннями частини (1), застосувати один або кілька з таких каральних заходів:</p> <p>(a) відкликання ліцензії та/або дозволу на здійснення діяльності, що призвела до відповідного кримінального правопорушення;</p> <p>(b) заборона займати в юридичній особі керівну посаду того самого виду, яка використовувалася для вчинення кримінального правопорушення;</p> <p>(c) тимчасова заборона балотуватися на державні посади;</p> <p>(d) коли постає питання публічного інтересу,</p>
--	--	--	--	--

				<p>після відповідного оцінювання в кожному випадку, оприлюднення повністю або частково судового рішення щодо вчиненого кримінального правопорушення та санкцій або заходів, що були застосовані, яке може включати персональні дані засуджених з дотриманням положень Регламенту (ЄС) 2016/679 та Закону про захист фізичних осіб щодо обробки персональних даних та вільного обігу таких даних, лише у належно обґрунтованих виняткових випадках.</p> <p>8. Покарання за порушення обмежувального заходу Союзу юридичними особами</p> <p>(1) Юридична особа, засуджена за кримінальне правопорушення відповідно до положень статті 5, підлягає таким покаранням:</p> <p>(a) за порушення, передбачене підпунктами (iii) та (iv) пункту (h) частини (1) статті 5, карається штрафом у розмірі до одного відсотка (1%) від загального світового обороту юридичної особи за фінансовий рік, що передує фінансовому року, в якому було вчинено правопорушення;</p> <p>(b) за порушення, передбачене пунктами (a)-(g), підпунктами (i) та (ii) пункту (h) та пунктом (i) частини (1) статті 5, карається штрафом у розмірі до п'яти відсотків (5%) від загального світового обороту юридичної особи за фінансовий рік, що передує фінансовому року, в якому було вчинено правопорушення.</p> <p>(2) У випадку, коли неможливо визначити розмір штрафу на основі загального світового обороту юридичної особи за фінансовий рік, що передує фінансовому року, в якому було вчинено правопорушення, як зазначено в частині (1),</p>
--	--	--	--	--

				<p>враховується загальний світовий оборот юридичної особи відповідно до останніх доступних звітів, затверджених радою директорів або іншим компетентним адміністративним органом юридичної особи.</p> <p>(3) У випадку, коли неможливо визначити розмір штрафу навіть на основі загального світового обороту юридичної особи згідно з останніми доступними звітами, затвердженими радою директорів або іншим компетентним адміністративним органом юридичної особи, як зазначено в частині (2), кожна юридична особа, засуджена за кримінальне правопорушення відповідно до статті 5, підлягає таким покаранням:</p> <p>(a) за порушення, передбачене підпунктами (iii) та (iv) пункту (h) частини (1) статті 5, карається штрафом у розмірі не більше восьми мільйонів євро (€8.000.000);</p> <p>(b) за порушення, передбачене пунктами (a)-(g), підпунктами (i) та (ii) пункту (h) та пунктом (i) частини (1) статті 5, карається штрафом у розмірі не більше сорока мільйонів євро (€40.000.000).</p> <p>(4) Суд може додатково до будь-якого покарання, що накладається на юридичну особу згідно з положеннями частин (1), (2) або (3), застосувати один або кілька з таких каральних заходів:</p> <p>(a) виключення від державних пільг або допомоги;</p> <p>(b) тимчасове або остаточне виключення від доступу до державного фінансування, включаючи тендери, гранти та концесійні договори;</p>
--	--	--	--	--

				<p>(c) тимчасова або остаточна заборона здійснення підприємницької діяльності;</p> <p>(d) відкликання ліцензій та дозволів на здійснення діяльності, що призвела до відповідного кримінального правопорушення;</p> <p>(e) ліквідація судом;</p> <p>(f) тимчасове або остаточне припинення експлуатації об'єктів, що використовувалися для вчинення кримінального правопорушення;</p> <p>(g) коли постає питання публічного інтересу, оприлюднення повністю або частково судового рішення щодо вчиненого кримінального правопорушення та каральних заходів, що були застосовані, з дотриманням правил конфіденційності та захисту персональних даних на основі Регламенту (ЄС) 2016/679 та положень Закону про захист фізичних осіб щодо обробки персональних даних та вільного обігу таких даних.</p> <p>9. Відповідальність юридичних осіб</p> <p>(1) Юридична особа може нести відповідальність за вчинення будь-якого з правопорушень, передбачених статтею 5, що вчиняється на її користь будь-якою особою, яка діє або індивідуально, або як член органу цієї юридичної особи і займає керівну посаду в ній, на підставі:</p> <p>(a) повноважень представляти юридичну особу; або</p> <p>(b) повноважень приймати рішення від імені юридичної особи; або</p> <p>(c) повноважень здійснювати контроль в юридичній особі.</p>
--	--	--	--	---

				<p>(2) Юридична особа несе відповідальність за вчинення будь-якого з правопорушень, передбачених статтею 5, у випадку, коли відсутність нагляду або контролю з боку особи, визначеної в частині (1), зробила можливим вчинення правопорушення на користь цієї юридичної особи особою, яка перебуває під її владою.</p> <p>(3) Відповідальність юридичної особи згідно з положеннями частин (1) та (2) не виключає кримінального переслідування фізичної особи, яка є виконавцем, підбурювачем або співучасником у вчиненні будь-якого з правопорушень, передбачених статтею 5.</p> <p>10. Обтяжуючі та пом'якшуючі чинники</p> <p>(1) У разі засудження за правопорушення, передбачене статтею 5, наступні обставини можуть вважатися обтяжуючими, якщо вони не є складовими елементами відповідного кримінального правопорушення:</p> <p>(a) правопорушення було вчинено в рамках злочинної організації, як визначено в Рамковому рішенні 2008/841/ЈНА;</p> <p>(b) правопорушення включало використання порушником підроблених або фальсифікованих документів;</p> <p>(c) правопорушення було вчинено професійним надавачем послуг з порушенням професійних обов'язків цього професійного надавача послуг;</p> <p>(d) правопорушення було вчинено державним службовцем під час виконання його обов'язків або іншою особою під час здійснення публічної функції;</p> <p>(e) правопорушення принесло або очікувалося, що принесе значні економічні вигоди,</p>
--	--	--	--	--

				<p>або завдяки йому уникнуто значних витрат, прямо або опосередковано, тією мірою, в якій такі вигоди або такі витрати можуть бути визначені;</p> <p>(f) порушник знищив доказові матеріали або вдався до залякування свідків або заявників;</p> <p>(g) фізична або юридична особа була раніше засуджена за правопорушення, передбачені статтею 5.</p> <p>(2) У разі засудження за правопорушення, передбачене статтею 5, наступні обставини можуть вважатися пом'якшувачими:</p> <p>(a) порушник надає компетентним органам інформацію, яку вони не змогли б отримати іншим чином, допомагаючи їм в ідентифікації та притягненні до відповідальності інших порушників;</p> <p>(b) порушник надає компетентним органам інформацію, яку вони не змогли б отримати іншим чином, допомагаючи їм у пошуку доказів.</p>
9.	Чехія	<p>Прийнято Закон №270/2025 від 02.07.2025</p>	<p>Кримінальний кодекс Чеської Республіки</p> <p>§ 410 Порушення міжнародних санкцій</p> <p>(1) Той, хто у значному обсязі порушує наказ, заборону або обмеження, встановлені з метою збереження або відновлення міжнародного миру та безпеки, захисту прав людини та свобод, боротьби з тероризмом, дотримання міжнародного права, підтримки демократії та верховенства права, дотримання яких є обов'язковим для Чеської Республіки на підставі її членства в Організації Об'єднаних Націй або в Європейському Союзі, або які запровадила Чеська Республіка відповідно до Закону</p>	<p>Закон №270/2025 від 02.07.2025</p> <p>§ 410 Порушення міжнародних санкцій</p> <p>(1) Той, хто у значному обсязі порушує міжнародні санкції, – карається позбавленням волі на строк до трьох років або забороною діяльності.</p> <p>(2) Так само карається той, хто порушує міжнародні санкції шляхом надання можливості в'їзду на територію або проїзду через територію Чеської Республіки фізичній особі, на яку поширюються міжнародні санкції.</p> <p>(3) Позбавленням волі на строк від шести місяців до п'яти років карається порушник, якщо:</p>

про санкції, – карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом.

(2) Позбавленням волі на строк від шести місяців до п'яти років карається порушник, якщо:

а) діянням, зазначеним у частині 1, завдає значної шкоди, або

б) діяння вчинене з метою отримання значної вигоди для себе або іншої особи.

(3) Позбавленням волі на строк від трьох до восьми років карається порушник, якщо:

а) вчиняє діяння, зазначене в частині 1, у зв'язку з організованою групою, що діє в декількох державах,

б) вчиняє таке діяння з наміром отримати вигоду у великому розмірі для себе або для іншої особи,

с) таким діянням завдає шкоди великого розміру,

д) таким діянням завдає серйозної загрози міжнародному становищу Чеської Республіки, або

е) таким діянням суттєво сприяє порушенню міжнародного миру та безпеки, заходів, спрямованих на захист прав людини та свобод, боротьби з тероризмом, дотримання міжнародного права або підтримки демократії та верховенства права.

а) вчиняє діяння, зазначене в частині 1, порушуючи міжнародні санкції, предметом яких є товари або технології подвійного призначення чи військові матеріали, або

б) вчиняє діяння, зазначене в частині 1 або 2, у значному розмірі.

(4) Позбавленням волі на строк від трьох до восьми років карається порушник, якщо:

а) вчиняє діяння, зазначене в частині 1 **або 2**, у зв'язку з організованою групою, що діє в декількох державах,

б) вчиняє таке діяння у великому розмірі,

с) таким діянням завдає серйозної загрози міжнародному становищу Чеської Республіки, або

д) таким діянням суттєво сприяє порушенню міжнародного миру та безпеки, заходів, спрямованих на захист прав людини та свобод, боротьби з тероризмом, дотримання міжнародного права або підтримки демократії та верховенства права.

§ 410а Порушення міжнародних санкцій з необережності

(1) Той, хто з грубої необережності порушує міжнародні санкції, предметом яких є товари або технології подвійного призначення чи військові матеріали, –

карається позбавленням волі на строк до одного року або заборонаю діяльності.

(2) Позбавленням волі на строк до трьох років або заборонаю діяльності карається порушник, якщо:

а) вчиняє діяння, зазначене в частині 1, через те, що порушив важливий обов'язок,

				<p>що впливає з його роботи, професії, становища або посади, або встановленого законом,</p> <p>b) вчиняє таке діяння у великому розмірі,</p> <p>c) таким діянням завдає серйозної загрози міжнародному становищу Чеської Республіки, або</p> <p>d) таким діянням суттєво сприяє порушенню міжнародного миру та безпеки, заходів, спрямованих на захист прав людини та свобод, боротьби з тероризмом, дотримання міжнародного права або підтримки демократії та верховенства права.</p> <p>§ 410b Спеціальні положення про граничні межі</p> <p>(1) Кримінальне правопорушення порушення міжнародних санкцій (§ 410) вчинене у значному розмірі також тоді, якщо:</p> <p>a) ним порушник завдає більшої шкоди,</p> <p>b) його порушник вчиняє з наміром отримати для себе або для іншого більшу вигоду, або</p> <p>c) предмет міжнародних санкцій або послуга, включаючи фінансову та іншу діяльність, чи торгівля, на які поширюються міжнародні санкції, мають більшу вартість.</p> <p>(2) При оцінці вчинення кримінального правопорушення порушення міжнародних санкцій (§ 410) у значному розмірі або вчинення кримінального правопорушення порушення міжнародних санкцій (§ 410) та порушення міжнародних санкцій з необережності (§ 410a) у великому розмірі частина 1 застосовується аналогічно.</p>
--	--	--	--	--

10.	Угорщина	<p>Прийнято Закон XLIX від 2025 року</p>	<p align="center"><u>Кримінальний кодекс Угорщини</u></p> <p>Порушення міжнародних економічних заборон § 327</p> <p>(1) Той, хто порушує:</p> <p>а) обов'язок щодо заморожування грошових коштів або економічних ресурсів, або</p> <p>б) економічну, торговельну або фінансову заборону,</p> <p>встановлені у регламентах, прийнятих на підставі міжнародно-правових зобов'язань Угорщини або на основі статей 75 та 215 Договору про функціонування Європейського Союзу, чи у регламентах або рішеннях, прийнятих на підставі цих регламентів, а також у рішеннях Ради, прийнятих на основі статті 29 Договору про Європейський Союз, –</p> <p>карається позбавленням волі на строк від одного до п'яти років.</p> <p>(2) Покаранням є позбавлення волі на строк від двох до восьми років, якщо порушення міжнародної економічної заборони вчиняють:</p> <p>а) у зв'язку з торгівлею товарами, що можуть використовуватися для виконання смертної кари, тортур або інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження або покарання,</p> <p>б) із застосуванням насильства, або</p> <p>с) як посадова особа.</p> <p>(3) Покаранням є позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років, якщо порушення міжнародної економічної заборони вчиняють:</p> <p>а) у зв'язку з торгівлею вогнепальною зброєю, боєприпасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями,</p>	<p align="center"><u>Закон XLIX від 2025 року</u></p> <p>Порушення міжнародних економічних заборон § 327</p> <p>(1) Той, хто порушуючи заборону, встановлену міжнародним обмежувальним заходом, або з метою порушення такої заборони:</p> <p>а) укладає заборонену угоду, провадить економічну діяльність, надає фінансові, економічні або інші послуги, або</p> <p>б) надає фінансові, економічні або інші послуги, надає у розпорядження майно або укладає угоду, провадить економічну діяльність з особою, суб'єктом господарювання, іноземним суб'єктом господарювання, на яких поширюється заборона, або з іншою особою, суб'єктом господарювання, іноземним суб'єктом господарювання, з огляду на це, –</p> <p>карається позбавленням волі на строк до трьох років.</p> <p>(2) Згідно з частиною 1 карається той, хто здійснює посередницьку діяльність, пов'язану з діяльністю, визначеною в цій частині, або іншим чином сприяє здійсненню діяльності, визначеної в цій частині.</p> <p>(3) Згідно з частиною 1 карається той, хто з порушенням заборони, встановленої міжнародним обмежувальним заходом, або з метою порушення такої заборони перевищує межі дозволу, виданого у зв'язку з заборною, встановленою міжнародним обмежувальним заходом, або не виконує зобов'язання, визначені в дозволі.</p> <p>(4) Згідно з частиною 1 карається той, хто з метою обходу заборони,</p>
-----	----------	---	--	---

		<p>приладами для їх використання або іншими продуктами, призначеними для військового використання,</p> <p>b) із використанням зброї, або</p> <p>c) у складі злочинної організації.</p> <p>(4) Той, хто вчиняє підготовку до порушення міжнародної економічної заборони, – карається позбавленням волі на строк до трьох років.</p> <p>(5) При застосуванні цієї статті – якщо правовий акт, що проголошує обов’язок або заборону на основі міжнародно-правового зобов’язання, не передбачає інше:</p> <p>a) під грошовими коштами розуміють засоби, визначені в пункті l) статті 1 Регламенту Ради 267/2012/ЄС від 23 березня 2012 року про обмежувальні заходи щодо Ірану та скасування Регламенту 961/2010/ЄС (далі у цій частині: Регламент 267/2012/ЄС),</p> <p>b) під заморожуванням грошових коштів розуміють заходи, визначені в пункті k) статті 1 Регламенту 267/2012/ЄС,</p> <p>c) під економічними ресурсами розуміють засоби, визначені в пункті h) статті 1 Регламенту 267/2012/ЄС,</p> <p>d) під заморожуванням економічних ресурсів розуміють засоби, визначені в пункті j) статті 1 Регламенту 267/2012/ЄС,</p> <p>e) під товарами, що можуть використовуватися при виконанні смертної кари, катуванні або іншому жорстокому, нелюдському чи принизливому поводженні або покаранні, розуміють товари, визначені в Додатку II Регламенту Європейського парламенту та</p>	<p>встановленої міжнародним обмежувальним заходом:</p> <p>a) приховує або маскує походження майна, на яке поширюється обов’язок заморожування, право на майно, місцезнаходження майна, їх зміни, включаючи надання неправдивих або оманливих відомостей про фактичного власника майна, на яке поширюється обов’язок заморожування,</p> <p>b) отримує, приховує, перетворює, передає, сприяє відчуженню, використовує майно, на яке поширюється обов’язок заморожування, провадить у зв’язку з ним фінансову діяльність, користується фінансовими послугами або розпоряджається ним, або</p> <p>c) здійснює посередницьку діяльність, пов’язану з діяльністю, визначеною в пунктах a) або b), або іншим чином сприяє здійсненню такої діяльності.</p> <p>(5) Кримінальне правопорушення, передбачене частинами 1-4, карається позбавленням волі на строк від одного до п’яти років, якщо його вчиняють:</p> <p>a) як посадова особа або особа, що виконує публічні функції,</p> <p>b) щодо майна значної вартості,</p> <p>c) систематично з метою отримання прибутку,</p> <p>d) у складі злочинної організації,</p> <p>e) щодо товарів, що можуть використовуватися під час виконання смертної кари, катувань або інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження чи покарання,</p> <p>f) щодо вогнепальної зброї, боєприпасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв,</p>
--	--	---	--

та Ради (ЄС) 2019/125 від 16 січня 2019 року щодо торгівлі товарами, призначеними для використання у виконанні смертної кари, катуваннях або інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видах поведження та покарання.

приладів для їх використання або інших продуктів, призначених для військового використання,

g) щодо продукції, що міститься в спільному військовому списку Європейського Союзу, або товарів подвійного призначення

(6) Кримінальне правопорушення, передбачене частинами 1-4, карається позбавленням волі на строк від двох до восьми років, якщо:

а) діяння, вчинене посадовою особою або особою, що виконує публічні функції, також кваліфікується згідно з пунктами b)-g) частини 5,

б) діяння, вчинене щодо майна значної вартості, також кваліфікується згідно з пунктами c)-g) частини 5,

с) кримінальне правопорушення вчинене щодо майна, що має особливо значну вартість.

(7) Той, хто з необережності вчиняє кримінальне правопорушення, зазначене у частині 1 і яке кваліфікується згідно з пунктами e), f) або g) частини 5, карається позбавленням волі на строк до трьох років.

§ 327/A

(1) Той, хто порушує обов'язок заморожування майна, встановлений міжнародним обмежувальним заходом та визначений законодавством, –

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

(2) Покарання становить позбавлення волі на строк від одного до п'яти років, якщо кримінальне правопорушення вчиняють:

а) як посадова особа або особа, що виконує публічні функції,

б) щодо майна значної вартості,

**с) систематично з метою отримання прибутку,
d) у складі злочинної організації.**

(3) Покарання становить позбавлення волі на строк від двох до восьми років, якщо:

а) діяння, вчинене посадовою особою або особою, що виконує публічні функції, також кваліфікується згідно з пунктами b), c) або d) частини 2,

b) діяння, вчинене щодо майна значної вартості, також кваліфікується згідно з пунктами c) або d) частини 2, або

с) вчиняють щодо майна, що має особливо значну вартість.

§ 327/B

(1) Той, хто, порушуючи заборону, встановлену міжнародним обмежувальним заходом, або з метою порушення такої заборони, допомагає особі, на яку поширюється заборона, у в'їзді до країни, виїзді з країни або транзиті через територію країни, – карається позбавленням волі на строк до трьох років.

(2) Покарання становить позбавлення волі на строк від одного до п'яти років, якщо кримінальне правопорушення згідно з частиною 1, вчинено посадовою особою або особою, що виконує публічні функції.

§ 327/C

(1) Власник майна, на яке поширюється обов'язок заморожування згідно з міжнародним обмежувальним заходом, або інша особа, уповноважена розпоряджатися ним, яка з метою обходу заборони, встановленої міжнародним обмежувальним заходом, порушує визначений у законодавстві обов'язок повідомлення або надання інформації,

				<p>якщо не скоєно більш тяжкого кримінального правопорушення, – карається позбавленням волі на строк до одного року.</p> <p>(2) Особа, зобов'язана в силу своєї професійної діяльності здійснювати повідомлення, яка з метою обходу заборони, встановленої міжнародним обмежувальним заходом, порушує визначений у законодавстві обов'язок повідомлення або надання інформації щодо замороженого майна або майна, на яке поширюється обов'язок заморожування, якщо не скоєно більш тяжкого кримінального правопорушення, – карається позбавленням волі на строк до одного року.</p> <p>(3) Покарання становить позбавлення волі на строк до трьох років, якщо кримінальне правопорушення згідно з частиною 2, вчинено посадовою особою або особою, що виконує публічні функції.</p> <p>§ 327/D</p> <p>При застосуванні §§ 327–327/C:</p> <p>а) міжнародний обмежувальний захід: регламент, прийнятий на основі статей 75 або 215 Договору про функціонування Європейського Союзу, регламент або рішення, прийняті відповідно до повноважень цього регламенту, рішення Ради, прийняте на основі статті 29 Договору про Європейський Союз, національне законодавство, що їх імплементує, а також аналогічне за метою правило, що створює міжнародно-правове зобов'язання для Угорщини,</p> <p>б) фактичний власник: фактичний власник,</p>
--	--	--	--	--

				<p>визначений у Законі про запобігання та протидію відмиванню грошей і фінансуванню тероризму,</p> <p>с) товари, що можуть використовуватися при виконанні смертної кари, катуванні або іншому жорстокому, нелюдському чи принизливому поводженні або покаранні: товари, визначені в Додатку II Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) 2019/125, якщо інше не передбачено законодавством, що встановлює зобов'язання або заборону на основі міжнародно-правового зобов'язання.</p>
			<p>Неповідомлення про порушення міжнародних економічних заборон § 328 (1) Той, хто отримує достовірні відомості про те, що готується порушення міжнародних економічних заборон або було вчинено таке ще не розкрито кримінальне правопорушення, і не повідомляє про це органу влади, як тільки це стає можливим, – карається позбавленням волі на строк до одного року. (2) За неповідомлення про порушення міжнародних економічних заборон не може каратися близька особа винного.</p>	<p>Неповідомлення про порушення міжнародних економічних заборон § 328 (1) Той, хто отримує достовірні відомості про те, що готується порушення міжнародних економічних заборон, визначених у §§ 327–327/В, або було вчинено таке ще не розкрито кримінальне правопорушення, і не повідомляє про це органу влади, як тільки це стає можливим, – карається позбавленням волі на строк до одного року. (2) За неповідомлення про порушення міжнародних економічних заборон не може каратися близька особа винного.</p>
11.	Греція	<p>Розроблено законопроект від 08.08.2025</p>	<p>Кримінальний кодекс Греції Стаття 142А Порушення регламентів Європейського Союзу Той, хто умисно порушує санкції або обмежувальні заходи, які накладені на держави,</p>	<p>Закон від 26.03.2025 Стаття 4 Кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням обмежувальних заходів Європейського Союзу (статті 3, 4 та 11 Директиви (ЄС) 2024/1226)</p>

бо установи, або організації, або фізичних чи юридичних осіб регламентами Європейського Союзу, –

карається позбавленням волі до двох років, якщо іншим положенням не передбачено суворіше покарання. Положення попереднього речення застосовуються також тоді, коли передбачені в ньому діяння не є караними згідно із законами країни, в якій вони були вчинені.

Закон про запобігання та припинення відмивання грошей та фінансування тероризму

Стаття 43 Виконання санкцій, накладених міжнародними організаціями

1. Коли для боротьби з фінансуванням тероризму рішеннями Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй або рішеннями та регламентами Європейського Союзу застосовується заморожування активів конкретних осіб та заборона надання їм фінансових послуг, після включення зазначених рішень або регламентів до грецького правопорядку відповідно до чинних положень та там, де це потрібно, дотримується наступна процедура:

(...)

h) Будь-яка зобов'язана фізична особа або керівник чи співробітник зобов'язаної особи, що приховує особу або ідентифікаційні дані, або наявність ділових відносин, або всі чи частину активів осіб, які ідентифікуються особами, які включені у вищезазначені рішення та регламенти, або відмовляється заморозити їхні активи, –

1. Кожна особа, яка умисно і з порушенням заборони або обов'язку, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або визначається в національному положенні для застосування обмежувального заходу Європейського Союзу, коли це потрібно, вчиняє будь-якою дією або бездіяльністю, шляхом:

а) прямого або непрямого надання коштів або економічних ресурсів підсанкційній особі, організації або установі чи на їх користь, з порушенням заборони, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу,

б) незаморожування коштів або економічних ресурсів, що знаходяться у власності, володінні або під контролем підсанкційної особи, організації або установи з порушенням обов'язку, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу,

с) сприяння в'їзду підсанкційних фізичних осіб на територію держави-члена або їхньому проїзду через неї з порушенням заборони, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу,

д) здійснення або продовження операцій з третьою державою, органами третьої держави або організаціями чи органами, що належать або контролюються прямо чи опосередковано третьою державою або органами третьої держави, включаючи укладення або продовження виконання державних контрактів або концесійних договорів, коли заборона або обмеження такої поведінки становить обмежувальний захід Європейського Союзу,

карається позбавленням волі на строк до десяти (10) років та штрафом від десяти тисяч (10.000) євро до п'ятисот тисяч (500.000) євро. Якщо з необережності не виявить їхні активи або не встановить ділові відносини з ними, – карається позбавленням волі на строк до двох (2) років та штрафом від п'яти тисяч (5.000) євро до двохсот тисяч (200.000) євро.
(...)

е) здійснення торговельних операцій, імпорту, експорту, продажу, купівлі, передачі, транзиту або транспортування товарів, а також надання посередницьких послуг, технічної допомоги або інших послуг, пов'язаних із зазначеними товарами, коли заборона або обмеження такої дії становить обмежувальний захід Європейського Союзу,
ф) надання фінансових послуг або здійснення фінансової діяльності, коли заборона або обмеження такої дії становить обмежувальний захід Європейського Союзу,
г) надання інших послуг, ніж ті, що зазначені в п. ф), коли заборона або обмеження такої дії становить обмежувальний захід Європейського Союзу,
h) обходу обмежувального заходу Європейського Союзу шляхом:
і) використання, передачі третій стороні або іншого розпорядження коштами або економічними ресурсами, що знаходяться прямо або опосередковано у власності, володінні або під контролем підсанкційної особи, організації або установи, і які мали б бути заморожені згідно з обмежувальним заходом Європейського Союзу, з метою приховування зазначених коштів або економічних ресурсів,
ii) надання неправдивої або оманливої інформації з метою приховування того факту, що підсанкційна особа, організація або установа є кінцевим власником або бенефіціаром коштів або економічних ресурсів, що мають бути заморожені згідно з обмежувальним заходом Європейського Союзу,

				<p>iii) недотримання підсанкційною фізичною особою або представником підсанкційної організації чи установи обов'язку, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу, повідомляти компетентним органам про кошти або економічні ресурси в межах юрисдикції держави-члена, що знаходяться у їх власності, володінні або під їх контролем,</p> <p>iv) недотримання обов'язку, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу, щодо надання компетентним органам інформації стосовно заморожених коштів або економічних ресурсів, або інформації стосовно коштів або економічних ресурсів, що знаходяться на території держав-членів Європейського Союзу і перебувають у власності, володінні або під контролем підсанкційних осіб, організацій або установ і не були заморожені, коли така інформація отримана під час виконання професійних обов'язків,</p> <p>i) порушення або невиконання умов дозволів, наданих компетентними органами для провадження діяльності, яка за відсутності відповідного дозволу суперечить забороні або обмеженню, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу, – карається покараннями, визначеними у статті 5 цього Закону, залежно від обставин. Щодо питань замаху, співучасті та строку давності кримінальних правопорушень і покарань застосовуються статті 42-49, 111-113 та 118-120 Загальної частини Кримінального кодексу (Закон 4619/2019, А' 95).</p>
--	--	--	--	---

				<p>2. Частина 1 не створює жодного обов'язку для адвокатів і нотаріусів щодо повідомлення інформації, яку вони отримують або дізнаються від свого клієнта або щодо нього під час з'ясування його правової позиції, або під час виконання обов'язку захисту, або під час представництва в судовому провадженні або щодо них, включаючи надання консультацій щодо ініціювання або уникнення такого провадження, на які поширюється конфіденційність відповідно до статей 371 Кримінального кодексу про порушення професійної таємниці, 212 Кримінального процесуального кодексу (Закон 4620/2019, А' 96) про професійну таємницю свідків та 38 Кодексу адвокатів (Закон 4194/2013, А' 208) про таємницю та конфіденційність адвоката.</p> <p>3. Частина 1 жодним чином не вважається такою, що встановлює кримінальну відповідальність у разі надання гуманітарної допомоги особам, які її потребують, або здійснення діяльності для підтримки основних людських потреб, що надається відповідно до принципів неупередженості, гуманності, нейтральності та незалежності, згідно з міжнародним гуманітарним правом.</p> <p>Стаття 5 Покарання за порушення обмежувального заходу Союзу фізичними особами (статті 5, 8 та 9 Директиви (ЄС) 2024/1226)</p> <p>1. Кожна фізична особа, засуджена за кримінальні правопорушення, передбачені в статті 4, карається:</p> <p>а) за порушення, передбачене підпунктами h)(iii) та h)(iv) пункту h) частини 1 статті 4,</p>
--	--	--	--	---

				<p>позбавленням волі на строк не менше двох (2) років та штрафом у розмірі від десяти тисяч (10 000) до ста тисяч (100 000) євро, коли зазначені правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів вартістю не менше ста тисяч (100.000) євро на дату вчинення кримінального правопорушення,</p> <p>b) за порушення, передбачене пунктом c) частини 1 статті 4, позбавленням волі на строк не менше трьох (3) років та штрафом у розмірі від десяти тисяч (10 000) до ста п'ятдесяти тисяч (150 000) євро,</p> <p>c) за порушення, передбачене пунктами a) та b) і підпунктами h)(i) та h)(ii) частини 1 статті 4, позбавленням волі на строк до десяти (10) років та штрафом у розмірі від десяти тисяч (10 000) до двохсот тисяч (200 000) євро, коли зазначені кримінальні правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів вартістю не менше ста тисяч (100.000) євро на дату вчинення кримінального правопорушення,</p> <p>d) за порушення, передбачене пунктами d)-g) та і) частини 1 статті 4, позбавленням волі на строк до десяти (10) років та штрафом у розмірі від десяти тисяч (10 000) до двохсот тисяч (200 000) євро, коли зазначені кримінальні правопорушення стосуються товарів, послуг, операцій або діяльності вартістю не менше ста тисяч (100 000) євро на дату вчинення кримінального правопорушення,</p> <p>e) за порушення, передбачене пунктом e) частини 1 статті 4, коли воно стосується товарів, що включені до Спільного військового списку Європейського Союзу, або товарів подвійного призначення,</p>
--	--	--	--	--

				<p>перелічених у Додатках I та IV Регламенту (ЄС) 2021/821 Європейського парламенту та Ради від 20 травня 2021 року, що встановлює режим Союзу щодо контролю за експортом, посередницькою діяльністю, технічною допомогою, транзитом та передачами товарів подвійного використання (нова редакція) (L 206), позбавленням волі на строк до десяти (10) років та штрафом у розмірі від десяти тисяч (10 000) до трьохсот тисяч (300 000) євро, незалежно від вартості відповідних товарів. У цьому випадку діяння є караним навіть якщо вчинене з необережності, і тоді карається позбавленням волі на строк не менше одного (1) року та штрафом у розмірі від десяти тисяч (10 000) до п'ятдесяти тисяч (50 000) євро.</p> <p>2. Якщо порушення пунктів а), с) та d) частини 1 цієї статті стосуються коштів або економічних ресурсів чи товарів, послуг, операцій або діяльності вартістю від десяти тисяч (10.000) євро до ста тисяч (100.000) євро, застосовується покарання у виді позбавлення волі на строк не менше одного (1) року та штраф у розмірі не менше двох тисяч (2 000) євро.</p> <p>3. Якщо порушення статті 4, були вчинені:</p> <p>а) в рамках злочинної організації, як визначено в Рамковому рішенні Ради 2008/841/JHA від 24 жовтня 2008 року про боротьбу з організованою злочинністю (L 300),</p> <p>б) з використанням підроблених або фальсифікованих документів,</p> <p>с) професійним надавачем послуг з порушенням професійних обов'язків такого професійного надавача послуг,</p>
--	--	--	--	---

				<p>d) державним службовцем під час виконання його обов'язків або іншою особою під час здійснення публічної функції,</p> <p>e) за обставин, які призвели або могли призвести до отримання значної економічної вигоди, або за допомогою кримінального правопорушення вдалося уникнути значних витрат, прямо чи опосередковано, в тій мірі, в якій такі вигоди або витрати можуть бути визначені,</p> <p>f) порушником, який знищив докази або залякував свідків чи заявників,</p> <p>g) фізичною або юридичною особою, яка раніше була засуджена за кримінальні правопорушення, що передбачені частиною 1 цієї статті або статтею 142А Кримінального кодексу (Закон 4619/2019, А' 95) про порушення нормативних актів Європейського Союзу, вважається обтяжуючою обставиною, і мінімальний строк позбавлення волі збільшується на один (1) рік.</p> <p>4. Мінімальний розмір в десять тисяч (10.000) та максимальний розмір в сто тисяч (100.000) євро, зазначені в частинах 1 та 2 цієї статті, охоплює повторні кримінальні правопорушення, передбачені пунктами а), б) та d)-і) частини 1 статті 4, які є пов'язаними та однорідними, коли зазначені кримінальні правопорушення вчиняються тим самим виконавцем.</p> <p>5. Якщо буде доведено, що порушник надав компетентним органам інформацію, яку вони не могли отримати в інший спосіб, допомагаючи їм у виявленні та притягненні до відповідальності інших порушників або в отриманні доказів,</p>
--	--	--	--	---

				<p>йому призначається більш м'яке покарання відповідно до статті 83 Кримінального кодексу про більш м'яке покарання.</p> <p>6. Суд може додатково до будь-якого покарання, призначеного фізичній особі, призначити додаткові покарання, передбачені статтями 60 "Позбавлення звань та права обіймати посади", 65 "Заборона займатися певною діяльністю" і 67 "Публікація обвинувального вироку" Кримінального кодексу, незалежно від того, чи були дотримані умови тривалості та виду покарання, строку заборони займатися певною діяльністю або клопотання потерпілого про публікацію рішення, передбаченого частиною 1 статті 60, частиною 1 статті 65 та частиною 2 статті 67 того ж Кодексу.</p> <p>Стаття 6 Юрисдикція (Стаття 12 Директиви (ЄС) 2024/1226)</p> <p>1. Кримінальні положення цього закону застосовуються, коли:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) кримінальне правопорушення було вчинено повністю або частково на території Греції,(b) кримінальне правопорушення було вчинено на борту морського або повітряного судна, зареєстрованого в грецькому судновому реєстрі або під грецьким прапором,(c) порушник є громадянином Греції. <p>2. Міністерство юстиції інформує Європейську Комісію щодо рішення про поширення внутрішньої юрисдикції на одне або кілька кримінальних правопорушень, зазначених у цьому законі та вчинених поза межами території Греції, коли:</p>
--	--	--	--	--

				<p>a) правопорушник зазвичай проживає на території Греції, (b) порушник є службовою особою в розумінні пункту а) статті 13 Кримінального кодексу (Закон 4619/2019, А' 95) і діє як службова особа, (c) правопорушення вчиняється на користь юридичної особи, зареєстрованої в країні, (d) правопорушення вчиняється на користь юридичної особи для будь-якої господарської діяльності, що здійснюється повністю або частково на території Греції.</p> <p>3. Коли кримінальне правопорушення, зазначене в цьому законі, підпадає під юрисдикцію більш ніж однієї держави-члена, компетентний прокурор співпрацює з відповідними органами інших зацікавлених держав-членів для визначення того, яка держава-член має здійснювати кримінальне переслідування. За необхідності та відповідно до частини 2 статті 12 Рамкового рішення Ради 2009/948/JHA від 30 листопада 2009 року про запобігання та врегулювання конфліктів юрисдикції у кримінальних справах (L 328), питання передається до Агентства Європейського Союзу з кримінально-правового співробітництва (Єврюст).</p> <p>4. У випадках, зазначених у пункті с) частини 1, внутрішня юрисдикція встановлюється в будь-якому випадку відповідно до статті 6 Кримінального кодексу про злочини громадян за кордоном, при цьому частина 3 тієї ж статті не застосовується.</p> <p>Стаття 7 Відповідальність юридичних осіб та інших суб'єктів</p> <p>1. Юридичні особи та інші суб'єкти</p>
--	--	--	--	---

				<p>несуть відповідальність за кримінальні правопорушення, зазначені в статті 4, якщо такі правопорушення були вчинені на користь цих юридичних осіб та інших суб'єктів будь-якою особою, яка займає керівну посаду в них і діє індивідуально або як член їх органів на основі:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) повноважень представляти юридичну особу або інший суб'єкт,(b) повноважень приймати рішення від імені юридичної особи або іншого суб'єкта, або(c) повноважень здійснювати контроль в межах юридичної особи або іншого суб'єкта. <p>(aa) повноважень представляти юридичну особу або інший суб'єкт,</p> <p>(ab) повноважень приймати рішення від імені юридичної особи або іншого суб'єкта, або</p> <p>(ac) повноважень здійснювати контроль в межах юридичної особи або іншого суб'єкта.</p> <p>2. Юридичні особи та інші суб'єкти несуть відповідальність, коли відсутність нагляду або контролю з боку особи, зазначеної в частині 1, уможливила вчинення кримінального правопорушення, зазначеного у статті 4, на користь цієї юридичної особи або іншого суб'єкта особою, яка перебуває під контролем особи, зазначеної в частині 1.</p> <p>3. Відповідальність юридичних осіб та інших суб'єктів відповідно до частини 1 не виключає здійснення кримінального переслідування проти фізичних осіб, які є виконавцями, підбурювачами або співучасниками кримінальних правопорушень, зазначених у статті 4.</p> <p>Стаття 8 Санкції проти юридичних осіб та інших суб'єктів (Стаття 7 Директиви (ЄС) 2024/1226)</p>
--	--	--	--	---

				<p>1. Щодо умов відповідальності юридичних осіб та інших суб'єктів, санкцій і критеріїв їх застосування та процедури встановлення факту вчинення правопорушень, зазначених у статті 4, застосовуються статті 134 та 135 Закону № 5090/2024 (А'30) про відповідальність юридичних осіб та інших суб'єктів у випадках правопорушень, пов'язаних з хабарництвом. Максимальний розмір штрафів, що накладаються, не може бути меншим:</p> <p>а) для кримінальних правопорушень підпунктів h)(iii) та h)(iv) частини 1 статті 4:</p> <p>aa) одного відсотка (1%) від загального світового обороту юридичної особи або іншого суб'єкта за фінансовий рік, що передує фінансовому року, в якому було вчинено кримінальне правопорушення, або за фінансовий рік, що передує прийняттю рішення про накладення штрафу, або</p> <p>ab) суми, що відповідає восьми мільйонам (8.000.000) євро, якщо ця сума перевищує суму, зазначену в підпункті aa).</p> <p>b) для кримінальних правопорушень пунктів а)-g) та і) і підпунктів h)(i) та h)(ii) частини 1 статті 4:</p> <p>ba) п'яти відсотків (5%) від загального світового обороту юридичної особи або іншого суб'єкта за фінансовий рік, що передує фінансовому року, в якому було вчинено кримінальне правопорушення, або за фінансовий рік, що передує прийняттю рішення про накладення штрафу, або</p> <p>bb) суми, що відповідає сорока мільйонам (40.000.000) євро, якщо ця сума перевищує суму, зазначену в підпункті ba).</p>
--	--	--	--	--

				<p>Якщо неможливо визначити розмір штрафу на основі загального світового обороту юридичної особи або іншого суб'єкта за фінансовий рік, що передує фінансовому року, в якому було вчинено кримінальне правопорушення, або за фінансовий рік, що передує прийняттю рішення про накладення штрафу, застосовуються частини 1 та 2 статті 134 Закону № 5090/2024 про відповідальність юридичних осіб та інших суб'єктів за правопорушення, пов'язані з хабарництвом.</p> <p>2. Кримінальна відповідальність юридичних осіб та інших суб'єктів за правопорушення частини 4 не виключає застосування санкцій, передбачених статтею 45 Закону № 4557/2018 (А' 139).</p>
12.	Мальта	Розроблено законопроект №145 від 11.07.2025	<p><u>Закон про повноваження приймати нормативні акти в національних інтересах</u></p> <p>6.(1) Кожна особа, яка діє таким чином, що порушує нормативні акти, прийняті згідно з цим Законом, або Регламент Ради Європейського Союзу, або Резолюцію Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, вчиняє кримінальне правопорушення і підлягає, у разі визнання винною, позбавленню волі на строк від дванадцяти місяців до дванадцяти років або штрафу у розмірі не менше двадцяти п'яти тисяч євро (€25,000) і не більше п'яти мільйонів євро (€5,000,000), або одночасному позбавленню волі та штрафу.</p> <p>(2) Положення статті 121D Кримінального кодексу застосовуються, з необхідними змінами, до кримінальних правопорушень,</p>	<p><u>Законопроект №145 від 11.07.2025</u></p> <p>9. Кримінальні правопорушення</p> <p>(1) У разі умисного порушення заборони обмежувальних заходів Європейського Союзу або обмежувальних заходів, прийнятих Резолюцією Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, або внутрішніх обмежувальних заходів, наступне вважається кримінальним правопорушенням згідно з цим Законом:</p> <p>(а) надання коштів або економічних ресурсів прямо або опосередковано підсанкційній особі, організації або органу чи на їхню користь;</p> <p>(б) невиконання вимоги про заморожування коштів або економічних ресурсів, що належать, перебувають у власності, у володінні або під контролем підсанкційної особи,</p>

		<p>передбачених цим Законом, за умови, що покарання, якому підлягає юридична особа згідно з цією частиною, становить штраф у розмірі не менше вісімдесяти тисяч євро (€80,000) і не більше десяти мільйонів євро (€10,000,000).</p> <p>(3) Юридична особа також визнається винною у кримінальному правопорушенні згідно з цим Законом, коли відсутність нагляду або контролю з боку особи, зазначеної в статті 121D Кримінального кодексу, уможливила вчинення кримінального правопорушення на користь юридичної особи, і у разі визнання винною підлягає покаранню, встановленому в частині 2.</p> <p>(4) Без шкоди для будь-якого іншого покарання, якому правопорушення може підлягати згідно з цим Законом або будь-яким іншим законом, коли особа, що вчиняє правопорушення, є юридичною особою, яка підлягає покаранню згідно з положеннями частин 2 і 3, Суд може, на заяву обвинувачення, наказати:</p> <p>(a) призупинення або відкликання будь-якої ліцензії, дозволу або іншого повноваження на ведення будь-якої торгівлі, бізнесу або іншої комерційної діяльності;</p> <p>(b) тимчасове або постійне закриття будь-якого підприємства, яке може використовуватися для вчинення правопорушення;</p> <p>(c) обов'язкове припинення діяльності юридичної особи;</p> <p>(d) виключення з права на отримання публічних пільг або допомоги.</p>	<p>організації або органу;</p> <p>(c) надання можливості підсанкційним фізичним особам в'їжджати або проїжджати транзитом через територію Мальти;</p> <p>(d) укладення або продовження операцій з третьою державою, органами третьої держави або організаціями чи органами, що прямо або опосередковано належать або контролюються третьою державою або органами третьої держави, включаючи укладення або продовження виконання публічних або концесійних договорів;</p> <p>(e) торгівля, імпорт, експорт, продаж, купівля, передача, транзит або транспортування товарів, а також надання посередницьких послуг, технічної допомоги або інших послуг, пов'язаних із цими товарами: за умови, що це становить правопорушення навіть якщо вчинено з грубою необережністю;</p> <p>(f) надання фінансових послуг або здійснення фінансової діяльності;</p> <p>(g) надання послуг, інших ніж зазначені в пункті (f);</p> <p>(h) обхід обмежувальних заходів Європейського Союзу або обмежувальних заходів, прийнятих Резолюціями Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, або внутрішніх обмежувальних заходів шляхом:</p> <p>(i) використання, передачі третій стороні або іншого розпорядження коштами або економічними ресурсами, що прямо або опосередковано належать підсанкційній особі, організації або органу, перебувають у їхньому володінні або під їх контролем, які мають бути заморожені відповідно до обмежувальних</p>
--	--	---	---

				<p>заходів, прийнятих Резолюціями Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, або внутрішніх обмежувальних заходів, з метою приховування цих коштів або економічних ресурсів;</p> <p>(ii) надання неправдивої або оманливої інформації з метою приховування факту того, що підсанкційна особа, організація або орган є кінцевим бенефіціарним власником або бенефіціаром коштів або економічних ресурсів чи має контроль над зазначеними коштами або економічними ресурсами, які мають бути заморожені відповідно до обмежувальних заходів Європейського Союзу або обмежувальних заходів, прийнятих Резолюціями Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, або внутрішніх обмежувальних заходів;</p> <p>(iii) невиконання підсанкційною фізичною особою або представником підсанкційної організації чи органу обов'язку, що становить обмежувальні заходи Європейського Союзу або обмежувальні заходи, прийняті Резолюціями Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, або внутрішні обмежувальні заходи щодо повідомлення Раді про кошти або економічні ресурси, що знаходяться в юрисдикції Мальти, які належать їм, перебувають у їхній власності, у їхньому володінні або під їхнім контролем;</p> <p>(iv) невиконання обов'язку, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або обмежувальний захід, прийнятий Резолюцією Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, або внутрішні обмежувальні заходи щодо надання Раді інформації про кошти або економічні ресурси або інформації про кошти або</p>
--	--	--	--	---

економічні ресурси, що зберігаються на території Мальти, що належать, перебувають у власності, у володінні або під контролем підсанкційних осіб, організацій чи органів, і які не були заморожені, коли така інформація була отримана під час виконання професійного обов'язку;

(v) порушення або невиконання умов дозволів, наданих Радою для провадження діяльності, яка за відсутності такого дозволу становить порушення заборони або обмеження, що становить обмежувальні заходи Європейського Союзу або обмежувальні заходи, прийняті резолюцією Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, або внутрішні обмежувальні заходи.

(2) Наступна поведінка не становить кримінального правопорушення і вважається адміністративним порушенням, що підлягає процедурі, встановленій відповідно до статті 13:

(a) поведінка, зазначена в частині (1)(a), (b) та (h), коли така поведінка стосується коштів або економічних ресурсів вартістю менше десяти тисяч євро (€10,000);

(b) поведінка, зазначена в частині (1)(d), (e), (f), (g) та (i), коли така поведінка стосується товарів, послуг, операцій або діяльності вартістю менше десяти тисяч євро (€10,000):

За умови, що при визначенні того, чи досягається поріг у десять тисяч євро (€10,000), щодо дій, зазначених в пунктах (a), (b) та (d)-(i), береться до уваги будь-яка серія пов'язаних між собою дій одного і того ж виду, вчинених одним і тим же правопорушником.

(3) Жодне з положень частини 1 не може тлумачитися як таке, що накладає на юристів обов'язок повідомляти інформацію, яку вони отримують від одного зі своїх клієнтів або про нього в процесі з'ясування правової позиції такого клієнта або виконання завдання щодо захисту чи представництва цього клієнта в судових провадженнях або щодо них, включаючи надання консультацій щодо порушення або уникнення таких проваджень.

(4) Жодне з положень частин 1 та 2 не може тлумачитися як криміналізація гуманітарної допомоги особам, які її потребують, або діяльності з підтримки основних людських потреб, що здійснюється відповідно до принципів неупередженості, гуманності, нейтральності та незалежності і, де це застосовно, відповідно до міжнародного гуманітарного права.

10. Підбурювання, допомога та пособництво.

(1) Кожна особа, яка підбурює, допомагає або сприяє будь-якому правопорушенню, передбаченому статтею 8, визнається винною у правопорушенні і підлягає, у разі засудження, покаранням, встановленим у статті 11 за правопорушення, до якого підбурювала, допомагала або сприяла.

(2) Кожна особа, яка з наміром вчинити правопорушення, зазначене у статті 8(1), проявила такий намір відкритими діями, за якими послідував початок вчинення правопорушення, у разі засудження підлягає:

(а) якщо правопорушення не було завершено внаслідок випадкової причини, незалежної від волі правопорушника, покаранню,

				<p>встановленому за завершене правопорушення, зі зменшенням на один або два ступені;</p> <p>(b) якщо правопорушення не було завершено внаслідок добровільного рішення правопорушника не завершувати правопорушення, покаранню, встановленому за вчинені діяння.</p> <p>11. Покарання.</p> <p>(1) Будь-яка фізична особа, яка діє з порушенням статті 9(1), – визнається винною у правопорушенні і підлягає, у разі засудження, штрафу у розмірі не менше двадцяти п'яти тисяч євро (25 000 євро) і не більше п'яти мільйонів євро (€5,000,000), або позбавленню волі на строк не більше дванадцяти (12) років, або одночасно такому штрафу та позбавленню волі:</p> <p>За умови, що:</p> <p>(a) за порушення статті 9(1)(h)(iii) та (iv), коли ці кримінальні правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів вартістю щонайменше сто тисяч євро (€100,000) на дату вчинення правопорушення, – строк позбавлення волі становить від дванадцяти (12) місяців до дванадцяти (12) років;</p> <p>(b) за порушення статті 9(1)(a), (b), (h)(i) та (ii), коли ці кримінальні правопорушення стосуються коштів або економічних ресурсів вартістю щонайменше сто тисяч євро (€100,000) на дату вчинення правопорушення, – строк позбавлення волі становить від п'яти (5) років до дванадцяти (12) років;</p> <p>(c) за порушення статті 9(1)(c), – строк позбавлення волі становить від трьох (3) років до дванадцяти (12) років;</p>
--	--	--	--	--

				<p>(d) за порушення статті 9(1)(d), (e), (f), (g), та (i), коли ці кримінальні правопорушення стосуються товарів, послуг, операцій або діяльності вартістю щонайменше сто тисяч євро (€100,000) на дату вчинення правопорушення, – строк позбавлення волі становить від п'яти (5) років до дванадцяти (12) років;</p> <p>(e) за порушення статті 8(1)(e), незалежно від вартості предметів, що стосуються правопорушення, – строк позбавлення волі становить від п'яти (5) років до дванадцяти (12) років:</p> <p>За додаткової умови, що поріг у сто тисяч євро (€100,000) або більше може бути досягнутий через серію правопорушень, охоплених статтею 9(1)(a), (b), (d), (e), (f), (g), (h) та (i), які є пов'язаними та однакового характеру, коли ці правопорушення вчинені тим самим правопорушником.</p> <p>(2) Положення статті 121D Кримінального кодексу застосовуються, з необхідними змінами, до правопорушень згідно з цим Законом, однак покарання, яке покладається на юридичну особу, організацію або орган відповідно до цієї підстави, полягає у сплаті штрафу у розмірі:</p> <p>(a) один відсоток (1%) від загального світового обороту юридичної особи, організації або органу за фінансовий рік, що передує фінансовому року, в якому було вчинено правопорушення, або за фінансовий рік, що передує рішенню про накладення штрафу за кримінальне правопорушення, зазначене в статті 9(1)(h)(iii) та (iv);</p>
--	--	--	--	---

				<p>(b) п'ять відсотків (5%) від загального світового обороту юридичної особи, організації або органу за фінансовий рік, що передує фінансовому року, в якому було вчинено правопорушення, або за фінансовий рік, що передує рішенню про накладення штрафу за кримінальне правопорушення, зазначене в статті 9(1)(a), (b), (c), (d), (e), (f), (g), (h)(iii) та (iv), та (i):</p> <p>За умови, що коли неможливо визначити розмір штрафу на основі загального світового обороту юридичної особи, організації або органу за фінансовий рік, що передує фінансовому року, в якому було вчинено правопорушення, або за фінансовий рік, що передує рішенню про накладення штрафу, покарання, якому підлягає юридична особа, організація або орган, становить сплату штрафу у розмірі не менше вісімдесяти тисяч євро (80 000 євро) і не більше десяти мільйонів євро (10 000 000 євро).</p> <p>(3) Юридична особа також несе відповідальність за правопорушення згідно з цим Законом, коли відсутність нагляду або контролю з боку фізичної особи або юридичної особи, зазначеної в статті 121D Кримінального кодексу, уможливила вчинення правопорушення на користь юридичної особи, яка після визнання її винною підлягає покаранню, встановленому в частині 2.</p> <p>(4) Без шкоди для будь-якого іншого покарання, яке може бути застосоване за правопорушення відповідно до цього Закону або будь-якого іншого закону, коли правопорушник є юридичною особою, що підлягає покаранню згідно з положеннями частин 2 і 3,</p>
--	--	--	--	---

				<p>Суд може, на вимогу сторони обвинувачення, постановити:</p> <p>(a) призупинення або анулювання будь-якої ліцензії, дозволу або іншого повноваження на здійснення будь-якої торговельної, підприємницької чи іншої комерційної діяльності;</p> <p>(b) відкликання дозволів та повноважень на провадження діяльності, яка призвела до вчинення правопорушення;</p> <p>(c) тимчасове або постійне закриття будь-якого підприємства, яке могло використовуватися для вчинення правопорушення;</p> <p>(d) примусове судове припинення діяльності юридичної особи;</p> <p>(e) позбавлення права на отримання державних виплат або допомоги;</p> <p>(f) позбавлення доступу до державного фінансування, включаючи тендерні процедури, гранти та концесії;</p> <p>(g) позбавлення права здійснювати підприємницьку діяльність;</p> <p>(h) встановлення судового нагляду за юридичною особою шляхом призначення тимчасового адміністратора.</p> <p>(5) У разі вчинення правопорушення, передбаченого цим Законом, юридичною особою, кожна фізична особа, яка на момент вчинення правопорушення була директором, менеджером, секретарем, законним представником, тимчасовим адміністратором або іншим подібним посадовцем або особою, яка здійснювала контроль над такою юридичною особою, вважається винною у вчиненні правопорушення,</p>
--	--	--	--	--

				<p>якщо вона не доведе, що правопорушення було вчинено без її відома і що вона вжила всіх необхідних заходів для запобігання вчиненню правопорушення.</p> <p>(6) Фізичні особи, зазначені в частині 5, підлягають покаранню, передбаченому в статті 11(1).</p> <p>(7) Покарання, передбачене за будь-який із злочинів, зазначених у статті 9, посилюється на один-два ступені, якщо має місце одна або декілька з наступних обставин:</p> <p>(a) правопорушення було вчинено в рамках злочинної організації, як визначено в Рамковому рішенні Ради 2008/841/УНА;</p> <p>(b) правопорушення пов'язане з використанням правопорушником підроблених або фальшивих документів;</p> <p>(c) правопорушення було вчинено професійним надавачем послуг з порушенням професійних обов'язків такого професійного надавача послуг;</p> <p>(d) правопорушення було вчинено державним службовцем під час виконання своїх обов'язків або іншою особою, яка виконує публічні функції;</p> <p>(e) правопорушення принесло або мало принести значні фінансові вигоди, або дозволило уникнути значних витрат, прямо чи опосередковано, в тій мірі, в якій такі вигоди або витрати можуть бути визначені;</p> <p>(f) правопорушник знищив докази або залякував свідків чи заявників;</p> <p>(g) фізична або юридична особа раніше була засуджена остаточним рішенням за правопорушення, передбачені статтями 9 та 10.</p>
--	--	--	--	---

				<p>(8) Покарання, призначене згідно з цією статтею, може бути зменшено на два ступені, якщо правопорушник:</p> <p>(a) надає поліції Мальти інформацію, яку вони інакше не змогли б отримати, допомагаючи їм ідентифікувати або притягнути до відповідальності інших правопорушників;</p> <p>(b) надає поліції Мальти інформацію, яку вони інакше не змогли б отримати, допомагаючи їм знайти докази.</p> <p>(9) Положення статей 21 і 28А Кримінального кодексу та положення Закону про пробацію не застосовуються до фізичних осіб, засуджених за правопорушення, передбачені цим Законом.</p> <p>(10) Без шкоди для положень статті 5 Кримінального кодексу, мальтійські суди також мають юрисдикцію щодо правопорушень, зазначених у цьому Законі, коли:</p> <p>(a) лише частина дій, що призвели до вчинення правопорушення, відбулася на Мальті;</p> <p>(b) правопорушник є громадянином Мальти або особою, яка постійно проживає на Мальті, або правопорушення було вчинено на користь юридичної особи, зареєстрованої на Мальті;</p> <p>(c) прибуток або вигода від вчинення правопорушення були отримані на Мальті; або</p> <p>(d) особа на Мальті свідомо підбурює, допомагає або сприяє іншій особі у вчиненні правопорушення.</p> <p>12. Адміністративні покарання.</p> <p>(1) Без шкоди для будь-якої іншої відповідальності, кримінальної чи цивільної, та будь-яких пов'язаних з цим проваджень відповідно до будь-якого іншого закону, якщо Рада має достатні підстави вважати, що:</p>
--	--	--	--	---

				<p>(a) правопорушення проти цього Закону було вчинено будь-якою особою, організацією або органом; та</p> <p>(b) з урахуванням конкретних обставин, доцільно накласти адміністративне покарання відповідно до цієї статті; та</p> <p>(c) це стосується особи, організації або органу, які раніше не були засуджені за порушення обмежувальних заходів або які раніше не скористалися положеннями цієї статті упродовж останніх восьми (8) років, –</p> <p>як альтернатива кримінальному провадженню, Рада може запропонувати вирішити питання іншими засобами, ніж провадження відповідно до статті 9, про що має бути повідомлено у письмовій формі та вручено такій особі, організації або органу.</p> <p>(...)</p>
13.	Іспанія	<p>Схвалено <u>Попередній проект Органічного закону про внесення змін до Кримінального кодексу з метою транспонування Директиви 2024/1226 ЄС</u></p>	Відсутні спеціальні положення	<p><u>Попередній проект Органічного закону про внесення змін до Кримінального кодексу з метою транспонування Директиви 2024/1226 ЄС</u></p> <p>Стаття 604 bis.</p> <p>1. Караються позбавленням волі від двох до шести років та штрафом у розмірі від однократної до шестикратної вартості коштів, економічних ресурсів, товарів, послуг, операцій або діяльності, пов'язаних з їх виконанням, особи, які порушують заборону або обов'язок, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або встановлений іспанським законодавством для його виконання, шляхом здійснення будь-якої з наступних дій, за умови, що вартість коштів,</p>

				<p>економічних ресурсів, товарів, послуг, операцій або діяльності дорівнює або перевищує 100 000 євро:</p> <p>a) Надання коштів або економічних ресурсів, прямо або опосередковано, підсанкційній особі, організації або органу, або на їх користь;</p> <p>b) Незаморожування коштів або економічних ресурсів, власність, володіння або контроль над якими належить підсанкційній особі, організації або органу;</p> <p>c) Здійснення або підтримання операцій з третьою державою, а також з її органами або організаціями, що прямо або опосередковано належать їй або перебувають під її контролем, включаючи укладання або безперервне виконання державних контрактів;</p> <p>d) Торгівля, імпорт, експорт, продаж, купівля, передача, транзит або транспортування товарів, а також надання посередницьких послуг, технічної допомоги або інших послуг, пов'язаних із зазначеними товарами;</p> <p>e) Надання послуг або здійснення фінансової діяльності;</p> <p>f) Надання послуг будь-якого іншого характеру;</p> <p>g) Обхід обмежувальних заходів Європейського Союзу шляхом здійснення будь-якої з таких дій:</p> <p>a. Використання або передача третій стороні, або інше розпорядження коштами або економічними ресурсами, що прямо або опосередковано є власністю або перебувають у володінні чи під контролем підсанкційної особи, організації або органу і які мають бути заморожені відповідно до обмежувального заходу з метою приховування зазначених коштів або економічних ресурсів;</p>
--	--	--	--	---

				<p>b. Надання недостовірної або недостатньої інформації з метою приховування факту того, що підсанкційна особа, організація або орган є власником або кінцевим бенефіціаром коштів або економічних ресурсів, які мають бути заморожені відповідно до обмежувального заходу Європейського Союзу.</p> <p>h) Порушення або невиконання умов, встановлених у дозволах, наданих компетентними органами для здійснення діяльності, яка за відсутності такого дозволу становить порушення заборони або обмеження, що є обмежувальним заходом Європейського Союзу.</p> <p>2. Дії, зазначені в попередньому пункті, караються покараннями нижчими на один ступінь, якщо вартість коштів, економічних ресурсів, товарів, послуг, операцій або діяльності, пов'язаних з їх здійсненням, дорівнює або перевищує 10 000 євро і є меншою за 100 000 євро.</p> <p>3. Для визначення сум, зазначених у двох попередніх пунктах, враховується загальна сума дій, вчинених тим самим суб'єктом, за умови, що вони є пов'язаними та мають однаковий характер.</p> <p>4. Якщо дія, кваліфікована пунктом d) частини 1 цієї статті, стосується товарів, включених до Спільного військового списку Європейського Союзу, або товарів подвійного призначення, перелічених у додатках I та IV Регламенту (ЄС) 2021/821 Європейського парламенту та Ради від 20 травня 2021 року, яким встановлюється режим Європейського Союзу з контролю за експортом, посередництвом,</p>
--	--	--	--	---

				<p>технічною допомогою, транзитом і передачею товарів подвійного призначення, – карається покаранням, передбаченим у тому ж пункті, незалежно від вартості відповідних товарів.</p> <p>Якщо вищезазначені дії вчинені з грубої необережності, карається позбавленням волі на строк від шести місяців до двох років та штрафом у розмірі від однократної до трикратної суми.</p> <p>5. За злочини, передбачені пунктом г) частини 1, крім покарань, що мають бути призначені за вчинений злочин, підлягають конфіскації кошти або економічні ресурси, які були заморожені або мали бути заморожені відповідно до обмежувального заходу Європейського Союзу, а також майно, засоби, інструменти та прибутки відповідно до положень статей 127-128.</p> <p>Стаття 604 ter.</p> <p>Караються позбавленням волі від одного до чотирьох років особи, які з метою порушення заборони або обов'язку, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або встановлений іспанським законодавством для його виконання, дозволяють підсанкційним фізичним особам в'їжджати на територію держави-члена або проїжджати транзитом через територію держави-члена.</p> <p>Стаття 604 quater.</p> <p>Караються позбавленням волі від одного до двох років та штрафом у розмірі від однократної до трикратної вартості коштів, економічних ресурсів, товарів, послуг, операцій або діяльності, пов'язаних з їх виконанням, особи, які обходять обмежувальні заходи Європейського Союзу</p>
--	--	--	--	--

				<p>шляхом здійснення будь-якої з наступних дій:</p> <p>а) Невиконання підсанкційною фізичною особою або представником підсанкційної організації чи органу обов'язку повідомляти компетентні адміністративні органи про кошти або економічні ресурси на території держави-члена, які належать їм або перебувають у їх володінні чи під їх контролем; або</p> <p>б) Невиконання обов'язку надавати компетентним адміністративним органам інформацію про заморожені кошти або економічні ресурси чи інформацію, що є в наявності, про кошти або економічні ресурси, що знаходяться на території держав-членів і які належать, перебувають у володінні або під контролем підсанкційної особи, організації або органу і які не були заморожені, коли така інформація була отримана під час виконання професійних обов'язків.</p> <p>Стаття 604 <i>quinquies</i>.</p> <p>Дії, встановлені в попередніх статтях, караються покараннями, передбаченими у них, у верхній половині, якщо наявна будь-яка з наступних обставин:</p> <p>а) Коли злочин було вчинено в рамках організації або злочинного угруповання, яке займається здійсненням таких дій;</p> <p>б) Коли злочин було вчинено шляхом зловживання підписом іншої особи, або викрадення, приховування або знищення, повністю або частково, будь-якого процесу, справи, протоколу або державного чи офіційного документа будь-якого виду;</p> <p>с) Коли злочин було вчинено надавачем професійних послуг з порушенням обов'язків,</p>
--	--	--	--	---

				<p>властивих його професії;</p> <p>d) Коли злочин було вчинено посадовою особою або державним службовцем під час виконання своїх посадових обов'язків, професійної діяльності або службового обов'язку;</p> <p>e) Коли отримана або передбачувана вигода або неправомірна перевага має особливо високу вартість;</p> <p>f) Коли винний знищив докази або залякав свідків чи заявників;</p> <p>g) Коли при вчиненні злочину винний був засуджений за один із злочинів, зазначених у статтях 604 bis, 604 ter та 604 quater Кримінального кодексу.</p> <p>Стаття 604 sexties.</p> <p>У випадках злочинів, передбачених у попередньому розділі, судді та суди, обґрунтовуючи це в судовому рішенні, можуть призначити покарання на один або два ступені нижче передбаченого за відповідний злочин, коли особа добровільно припинила свою злочинну діяльність, звернулася до органів влади, зізнавшись у скоєних нею діях, і активно співпрацює з ними з метою запобігання вчиненню злочину або ефективно сприяє отриманню вирішальних доказів для ідентифікації або затримання інших відповідальних осіб або для запобігання діяльності або розвитку організацій чи об'єднань, до яких вона належала або з якими співпрацювала.</p> <p>Стаття 604 septies.</p> <p>Дії, описані в попередньому розділі, не підлягають переслідуванню,</p>
--	--	--	--	---

				<p>коли вони мають на меті надання гуманітарної допомоги особам, які її потребують, або якщо це діяльність, спрямована на задоволення основних людських потреб, що здійснюється відповідно до принципів неупередженості, гуманності, нейтральності та незалежності і, у відповідних випадках, відповідно до міжнародного гуманітарного права.</p> <p>Стаття 604 octies.</p> <p>Коли відповідно до статті 31 bis юридична особа несе відповідальність за злочини, передбачені в цьому розділі, на неї накладаються такі покарання:</p> <ol style="list-style-type: none">1. У випадку злочинів, передбачених у статтях 604 bis, пункти 1 та 2, і 604 ter, штраф у розмірі 5% від її загального світового обороту за фінансовий рік, що передував року, в якому було вчинено злочин;2. У випадку злочинів, передбачених у статті 604 quater, пункти а) та б), штраф у розмірі 1% від її загального світового обороту за фінансовий рік, що передував року, в якому було вчинено злочин. <p>З урахуванням правил, встановлених у статті 66 bis, судді та суди можуть також призначити покарання, передбачені пунктами б)-г) частини 7 статті 33 цього Кодексу.</p> <p>Стаття 604 nonies.</p> <p>У випадку винесення обвинувального вироку за будь-який із злочинів, передбачених у цьому розділі, якщо існує суспільний інтерес, суддя або суд може постановити про його опублікування за рахунок засудженого.</p>
--	--	--	--	--

14.	Польща	Розроблено законопроект від 26.06.2025	<p style="text-align: center;"><u>Закон</u> <u>про особливі заходи щодо протидії підтримці агресії проти України та захисту національної безпеки</u></p> <p>Стаття 15. [Кримінальна відповідальність за порушення заборон]</p> <p>1. Хто порушує заборони, зазначені в:</p> <p>1) ст. 1а п. 1 літ. а, ст. 1b п. 1 літ. а-с, ст. 1ba, ст. 1bb п. 1-3, ст. 1с п. 1, ст. 1d п. 1, ст. 1е п. 1-2, ст. 1f п. 1-2, ст. 1fd п. 1 або 2, ст. 1g п. 1 або 1а, ст. 1ga п. 1 або 2, ст. 1gb п. 1, ст. 1gc п. 1 або 2, ст. 1h п. 1 або 2, ст. 1i, ст. 1j, ст. 1ja п. 1, ст. 1jb, ст. 1jc п. 1-5, ст. 1k п. 1, ст. 1l п. 1, ст. 1o п. 1, ст. 1p п. 1, ст. 1q п. 1, ст. 1r п. 1, ст. 1ra п. 1 або 2, ст. 1rb п. 1-4, ст. 1rc п. 1-3, ст. 1s п. 1 або 1а, ст. 1sa п. 1-4, ст. 1t п. 1, ст. 1u п. 1, ст. 1x п. 1, ст. 1y п. 1, ст. 1za п. 1, ст. 1zb п. 1, ст. 1zc п. 1, 1а або 1с, або ст. 8b п. 1 Регламенту 765/2006 або</p> <p>2) ст. 2 п. 1-2, ст. 2а п. 1-2, ст. 2aa, ст. 2е п. 1 або 3, ст. 2f п. 1 або 3, ст. 3 п. 1 або 2, ст. 3а п. 1 або 2, ст. 3b п. 1 або 2, ст. 3с п. 1-4, ст. 3d п. 1, ст. 3ea п. 1 або 1а, ст. 3eb п. 1, ст. 3ec п. 1, ст. 3f п. 1 або 2, ст. 3g п. 1, ст. 3h п. 1 або 2, ст. 3i п. 1 або 2, ст. 3k п. 1-2, ст. 3l п. 1, 1а або 1с, ст. 3m п. 1, 2 або 8, ст. 3n п. 1 або 4, ст. 3o п. 1-4, ст. 3p п. 1-5, ст. 3q п. 1, ст. 3r п. 1 або 2, ст. 3s п. 1, ст. 3t п. 1 або 2, ст. 3u п. 1 або 2, ст. 3v п. 1 або 2, ст. 4 п. 1, ст. 5 п. 1-6, ст. 5а п. 1 або 2, ст. 5aa п. 1-1b, ст. 5ab п. 1, ст. 5ac п. 1 або 2, ст. 5ad п. 1, ст. 5b п. 1-2а, ст. 5e п. 1, ст. 5k п. 1, ст. 5l п. 1, ст. 5m п. 1 або 2, ст. 5n п. 1-2b або 3а, ст. 5o п. 1, ст. 5p п. 1, або ст. 5t п. 1 Регламенту Ради (ЄС) № 833/2014 від 31 липня 2014 року щодо обмежувальних заходів у зв'язку з діями Росії, які дестабілізують ситуацію в Україні (OJ EU L 229, 31.07.2014, с. 1, зі змінами), далі – «Регламент 833/2014», або</p>	<p style="text-align: center;"><u>Законопроект від 26.06.2025</u></p> <p>Стаття 22. Особа або суб'єкт, які з порушенням заборони або невиконанням обов'язку, що впливають з обмежувальних заходів:</p> <p>1) прямо або опосередковано надають фінансові кошти та фонди або економічні ресурси підсанкційній особі, суб'єкту або органу чи на їх користь, або особам чи суб'єктам, внесеним до списку, про який йдеться в ст. 3 п. 1;</p> <p>2) не заморожують фінансові кошти та фонди або економічні ресурси, що є власністю, у володінні або під контролем, прямо або опосередковано, підсанкційної особи, суб'єкта або органу, або осіб чи суб'єктів, внесених до списку, про який йдеться в ст. 3 п. 1, а також вигоди, отримані від цих коштів;</p> <p>3) укладають договори або здійснюють операції з третьою державою, органами третьої держави або суб'єктом, що є власністю, прямо або опосередковано, третьої держави або органів третьої держави, або контролюється третьою державою чи органами третьої держави, або продовжують такі операції, у тому числі укладають або виконують угоди про державні закупівлі або концесії;</p> <p>4) здійснюють обіг товарів, їх імпорт, експорт, продаж, придбання, відчуження, передачу, транзит або транспортування, або надають посередницькі послуги, технічну допомогу або інші послуги, пов'язані з цими товарами;</p> <p>5) надають фінансові послуги або здійснюють фінансову діяльність;</p> <p>6) надають послуги, інші ніж фінансові послуги;</p>
-----	--------	--	---	--

		<p>3) ст. 2 п. 1, ст. 4 п. 1 або 2, ст. 5 п. 1, або ст. 6 п. 1 Регламенту Ради (ЄС) № 2022/263 від 23 лютого 2022 року щодо обмежувальних заходів у відповідь на визнання неконтрольованих урядом територій Донецької та Луганської областей України та наказу про розміщення російських збройних сил у цих областях (ОJ EU L 421, 23.02.2022, с. 77, зі змінами), далі – «Регламент 2022/263», або</p> <p>4) ст. 8 – у випадку вугілля, що походить з території Російської Федерації або Білорусі, – карається позбавленням волі на строк не менше 3 років.</p> <p>2. Такому ж покаранню підлягає особа, яка бере участь у діях, метою або наслідком яких є обхід заборон, зазначених у:</p> <p>1) ст. 1a п. 1 літ. а, ст. 1b п. 1 літ. а-с, ст. 1ba, ст. 1bb п. 1-3, ст. 1c п. 1, ст. 1d п. 1, ст. 1e п. 1-2, ст. 1f п. 1-2, ст. 1fd п. 1 або 2, ст. 1g п. 1 або 1a, ст. 1ga п. 1 або 2, ст. 1gb п. 1, ст. 1gc п. 1 або 2, ст. 1h п. 1 або 2, ст. 1i, ст. 1j, ст. 1ja п. 1, ст. 1jb, ст. 1jc п. 1-5, ст. 1k п. 1, ст. 1l п. 1, ст. 1o п. 1, ст. 1p п. 1, ст. 1q п. 1, ст. 1r п. 1, ст. 1ra п. 1 або 2, ст. 1rb п. 1-4, ст. 1rc п. 1-3, ст. 1s п. 1 або 1a, ст. 1sa п. 1-4, ст. 1t п. 1, ст. 1u п. 1, ст. 1x п. 1, ст. 1y п. 1, ст. 1za п. 1, ст. 1zb п. 1, ст. 1zc п. 1, 1a або 1c, або ст. 8b п. 1 Регламенту 765/2006 або</p> <p>2) ст. 2 п. 1-2, ст. 2a п. 1-2, ст. 2aa, ст. 2e п. 1 або 3, ст. 2f п. 1 або 3, ст. 3 п. 1 або 2, ст. 3a п. 1 або 2, ст. 3b п. 1 або 2, ст. 3c п. 1-4, ст. 3d п. 1, ст. 3ea п. 1 або 1a, ст. 3eb п. 1, ст. 3ec п. 1, ст. 3f п. 1 або 2, ст. 3g п. 1, ст. 3h п. 1 або 2, ст. 3i п. 1 або 2, ст. 3k п. 1-2, ст. 3l п. 1, 1a або 1c, ст. 3m п. 1, 2 або 8, ст. 3n п. 1 або 4, ст. 3o п. 1-4, ст. 3p п. 1-5, ст. 3q п. 1, ст. 3r п. 1 або 2, ст. 3s п. 1, ст. 3t п. 1 або 2, ст. 3u п. 1 або 2,</p>	<p>7) здійснюють без дозволу або з порушенням його умов певну діяльність, що за відсутності такого дозволу або його порушення становить порушення заборони або обмеження, які є обмежувальним заходом ЄС;</p> <p>8) надають можливість підсанкційній фізичній особі в'їжджати на територію держави-члена Європейського Союзу або здійснювати транзит через цю територію, – карається штрафом.</p> <p>Стаття 23. Особа або суб'єкт, які обходять обмежувальний захід шляхом:</p> <p>1) використання, передачі третій особі або іншим чином відчуження фінансових коштів і фондів або економічних ресурсів, що прямо або опосередковано належать, перебувають у володінні або під контролем підсанкційної особи, суб'єкта або органу, з метою приховування фінансових коштів і фондів або економічних ресурсів, які мають бути заморожені відповідно до обмежувального заходу;</p> <p>2) передачі неправдивої або оманливої інформації з метою приховування факту, що підсанкційна особа, суб'єкт або орган є власником або кінцевим бенефіціаром фінансових коштів та фондів або економічних ресурсів, які мають бути заморожені відповідно до обмежувального заходу;</p> <p>3) невиконання підсанкційною фізичною особою або представником підсанкційного суб'єкта або органу обов'язку, що становить обмежувальний захід, який полягає у повідомленні відповідним адміністративним органам про фінансові кошти та фонди або економічні ресурси,</p>
--	--	---	--

ст. 3v п. 1 або 2, ст. 4 п. 1, ст. 5 п. 1-6, ст. 5a п. 1 або 2, ст. 5aa п. 1-1b, ст. 5ab п. 1, ст. 5ac п. 1 або 2, ст. 5ad п. 1, ст. 5b п. 1-2a, ст. 5e п. 1, ст. 5k п. 1, ст. 5l п. 1, ст. 5m п. 1 або 2, ст. 5n п. 1-2b або 3a, ст. 5o п. 1, ст. 5p п. 1, або ст. 5t п. 1 Регламенту 833/2014,
3) ст. 2 п. 1, ст. 4 п. 1 або 2, ст. 5 п. 1, або ст. 6 п. 1 Регламенту 2022/263.

2a. У випадку меншої тяжкості, особа, яка вчинила діяння, зазначене в п. 1 або 2, підлягає позбавленню волі на строк від 3 місяців до 5 років.

3. Якщо діяння, визначене в п. 1 або 2, було вчинене в межах діяльності підприємця, винним у вчиненні забороненого діяння вважається особа, відповідальна за укладення комерційної угоди.

4. У разі вчинення діяння, визначеного в п. 1 або 2, суд може постановити конфіскацію товарів, що є предметом забороненого діяння, навіть якщо вони не є власністю винного.

5. Якщо діяння, зазначене в п. 1 пп. 1-3 або п. 2, було протиправним згідно з положеннями Регламенту 765/2006, Регламенту 833/2014 або Регламенту 2022/263 на момент його вчинення, а в період після вчинення діяння внаслідок зміни або скасування цих регламентів перестало бути протиправним, до цього діяння застосовується чинне на момент його вчинення законодавство, не виключаючи положень про погашення судимості.

що підпадають під юрисдикцію держави-члена Європейського Союзу, які належать їм, є їх власністю, перебувають у їх володінні або під їх контролем;

4) невиконання обов'язку, що становить обмежувальний захід, який полягає у передачі відповідним органам інформації, отриманої у зв'язку з виконуваною роботою або господарською діяльністю, про заморожені фінансові кошти або економічні ресурси, що є власністю, перебувають у володінні або під контролем підсанкційної особи, суб'єкта або органу, або осіб чи суб'єктів, внесених до списку, зазначеного в ст. 3 п. 1, що знаходяться на території держав-членів Європейського Союзу, –

карається штрафом.

Стаття 25. Положення цього розділу не застосовуються до фізичної особи, якщо діяння, зазначене в ст. 22–24, містить ознаки злочину, зазначеного в розділі 7.

Стаття 26. 1. Штраф накладається в порядку адміністративного рішення у розмірі до 20 000 000 злотих.

(...)

Стаття 30. 1. Той, хто всупереч забороні, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, прямо або опосередковано надає засоби платежу, фінансові інструменти, цінні папери, валютні цінності, майнові права, інше рухоме або нерухоме майно підсанкційній особі, суб'єкту або органу чи на її користь, – карається позбавленням волі

				<p>на строк від 1 року до 10 років.</p> <p>Стаття 31. 1. Той, хто всупереч обов'язку, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, не заморожує фінансові кошти або економічні ресурси, що є власністю, у володінні або під контролем, прямо або опосередковано, підсанкційної особи, суб'єкта або органу, а також вигоди, отримані від цих коштів, – карається позбавленням волі на строк від 6 місяців до 8 років.</p> <p>2. Якщо діяння, визначене в п. 1, стосується майна значної вартості, – карається позбавленням волі на строк від 1 року до 10 років.</p> <p>Стаття 32. Той, хто всупереч забороні, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, надає можливість підсанкційній особі в'їжджати або здійснювати транзит через територію держави-члена Європейського Союзу, – карається позбавленням волі на строк від 3 місяців до 5 років.</p> <p>Стаття 33. Той, хто всупереч забороні або обмеженню, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, укладає договір або здійснює операцію з третьою державою, органом третьої держави або суб'єктом, що є власністю, прямо або опосередковано контролюється підсанкційною особою, суб'єктом або органом, – карається позбавленням волі на строк від 6 місяців до 8 років.</p>
--	--	--	--	--

				<p>Стаття 34. 1. Той, хто всупереч забороні або обмеженню, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, пов'язаному з певним товаром, здійснює обіг, імпорт, експорт, продаж, придбання, відчуження, передачу, транзит, транспортування цього товару або надає посередницькі послуги, технічної допомоги або інші послуги, пов'язані з цим товаром, – карається позбавленням волі на строк від 1 року до 10 років.</p> <p>2. Якщо діяння, визначене в п. 1, стосується майна значної вартості, – карається позбавленням волі на строк від 2 років до 12 років.</p> <p>3. У випадку меншої тяжкості, особа, яка вчинила діяння, зазначене в п. 1 або 2, – карається позбавленням волі на строк від 3 місяців до 5 років.</p> <p>4. Той, хто, ненавмисно порушуючи заборону або обмеження, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу, стосовно товару, зазначеного у Спільному військовому списку Європейського Союзу, або товару подвійного призначення, зазначеними в Додатку I до Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) 2021/821 від 20 травня 2021 року, що встановлює систему Союзу з контролю за експортом, посередництвом, технічною допомогою, транзитом і передачею товарів подвійного призначення (Офіц. вісн. ЄС L 2021 року № 206, с. 1 з подальш. змін.), здійснює обіг, імпорт, експорт, продаж, придбання, відчуження, передачу, транзит,</p>
--	--	--	--	--

				<p>транспортування цього товару або надає посередницькі послуги, технічної допомоги або інші послуги, пов'язані з цим товаром, – карається позбавленням волі на строк від 3 місяців до 5 років.</p> <p>5. Суд може винести рішення про конфіскацію товару, що є предметом забороненого діяння, зазначеного в пунктах 1–4, навіть якщо він не є власністю винного.</p> <p>Стаття 35. 1. Той, хто всупереч забороні або обмеженню, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, здійснює фінансову діяльність або надає фінансові послуги, – карається позбавленням волі на строк від 6 місяців до 8 років.</p> <p>2. Той, хто всупереч забороні або обмеженню, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, надає послуги, інші ніж фінансові, – карається позбавленням волі на строк від 3 місяців до 5 років.</p> <p>3. Той, хто всупереч забороні або обмеженню, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, здійснює певну діяльність без дозволу або з порушенням його умов, – карається позбавленням волі на строк від 3 місяців до 5 років.</p> <p>Стаття 36. 1. Той, хто з метою приховування використовує, передає третій особі або відчужує фінансові кошти або</p>
--	--	--	--	---

				<p>економічні ресурси, які підлягають замороженню відповідно до обмежувального заходу Європейського Союзу або такого, що впливає з рішень міжнародних організацій, які прямо або опосередковано є власністю або перебувають під контролем підсанкційної особи, суб'єкта або органу, карається позбавленням волі на строк від 6 місяців до 8 років.</p> <p>2. Покаранню, визначеному в п. 1, підлягає той, хто з метою приховування надає неправдиву або оманливу інформацію про те, що підсанкційна особа, суб'єкт чи орган є власником або кінцевим бенефіціаром фінансових коштів або економічних ресурсів, які підлягають заморожуванню відповідно до обмежувального заходу Європейського Союзу або такого, що впливає з рішень міжнародних організацій.</p> <p>3. Той, хто всупереч обов'язку, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, не повідомляє компетентний орган про фінансові кошти або економічні ресурси, що є власністю, у володінні або під контролем підсанкційної особи, суб'єкта або органу, – карається позбавленням волі на строк від 3 місяців до 5 років.</p> <p>4. Той, хто всупереч обов'язку, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, не надає компетентному органу інформацію, яку отримав у зв'язку з виконуваною роботою або господарською діяльністю, про заморожені</p>
--	--	--	--	--

				<p>фінансові кошти або економічні ресурси, що є власністю, у володінні або під контролем підсанкційної особи, суб'єкта або органу, – карається позбавленням волі на строк від 3 місяців до 5 років.</p> <p>5. Тому ж покаранню підлягає той, хто всупереч обов'язку, що становить обмежувальний захід Європейського Союзу або впливає з рішень міжнародних організацій, не надає компетентному органу інформацію, отриману у зв'язку з виконуваною роботою або господарською діяльністю, про фінансові кошти або економічні ресурси, що є власністю, у володінні або під контролем підсанкційної особи, суб'єкта або органу, які не були заморожені.</p>
15.	Німеччина	<p><u>Розроблено проєкт Закону про адаптацію кримінальних правопорушень та санкцій за порушення обмежувальних заходів Європейського Союзу</u></p>	<p><u>Закон про зовнішню торгівлю та платежі</u></p> <p>§ 18 Кримінальні положення</p> <p>(1) Покаранням позбавленням волі на строк від трьох місяців до п'яти років карається той, хто</p> <p>1. порушує</p> <p>а) заборону на експорт, імпорту, транзит, переміщення, продаж, придбання, поставку, надання, передачу або інвестиції, або</p> <p>б) заборону на відправлення, передачу, поширення або надання інших послуг, або</p> <p>с) заборону на розпорядження замороженими коштами та економічними ресурсами акта, безпосередньо застосовного, опублікованого в Офіційному віснику Європейських Співтовариств або Європейського Союзу, який служить для виконання економічного санкційного заходу,</p>	<p><u>Проект Закону про адаптацію кримінальних правопорушень та санкцій за порушення обмежувальних заходів Європейського Союзу</u></p> <p>§ 18 Кримінальні положення</p> <p>(1) Покаранням позбавленням волі на строк від трьох місяців до п'яти років карається той, хто порушує безпосередньо застосовне положення в правовому акті Європейського Співтовариства або Європейського Союзу, який служить для виконання економічного санкційного заходу, прийнятого Радою Європейського Союзу в галузі Спільної зовнішньої та безпекової політики, а саме:</p> <p>1. порушує заборону, зазначену в ньому:</p> <p>а) торгівлі товарами, імпорту, експорту, переміщення, поставки, транзиту, передачі або перевезення товарів,</p>

			<p>прийнятого Радою Європейського Союзу в галузі Спільної зовнішньої та безпекової політики, або</p> <p>2. порушує вимогу дозволу на</p> <p>а) експорт, імпорт, транзит, переміщення, продаж, придбання, поставку, надання, передачу або інвестиції,</p> <p>б) відправлення, передачу, поширення або надання інших послуг, або</p> <p>с) розпорядження замороженими коштами або економічними ресурсами акта, безпосередньо застосовного, опублікованого в Офіційному віснику Європейських Співтовариств або Єврорейського Союзу, який служить для виконання економічного санкційного заходу, прийнятого Радою Європейського Союзу в галузі Спільної зовнішньої та безпекової політики.</p> <p>(1a) Так само карається той, хто порушує виконавче розпорядження згідно з § 6 абзацом 1 реченням 2.</p> <p>(1b) Покаранням позбавленням волі до п'яти років або штрафом карається той, хто</p> <p>1. всупереч § 15 абзацу 4 реченню 1 пункту 1 здійснює право голосу,</p> <p>2. всупереч § 15 абзацу 4 реченню 1 пунктам 3 або 4 передає або розкриває зазначену там інформацію, або</p> <p>3. порушує постанову згідно з § 15 абзацом 5 реченням 1 пунктом 2 або реченням 2 пунктами 1 або 2, або виконавче розпорядження на підставі такої постанови, якщо постанова для певного складу злочину посилається на це кримінальне положення.</p>	<p>або продажу чи купівлі товарів,</p> <p>б) надання технічної допомоги, посередницьких послуг, страхування або інших послуг для дій, зазначених у пункті а), або товарів, зазначених у цьому пункті,</p> <p>с) надання фінансових засобів, фінансової допомоги або криптогаманця, надання рейтингових послуг, інвестиційних послуг, торгівлі цінними паперами, торгівлі інструментами грошового ринку або інших послуг з цінними паперами чи фінансових послуг, здійснення транзакцій з центральним банком або юридичною особою, організацією чи установою, що діє від імені або за вказівкою центрального банку, або здійснення іншої фінансової діяльності,</p> <p>д) надання юридичних консультацій, консультацій з питань зв'язків з громадськістю, аудиту, бухгалтерського обліку, податкового консультування, консультацій з питань підприємництва або менеджменту, консультацій з питань інформаційних технологій, довірчих послуг, послуг з передачі, трансляції, розповсюдження або інших послуг з радіомовлення, архітектурних або інженерних послуг або аналогічних послуг,</p> <p>е) укладення або продовження договору оренди або найму чи іншої угоди з третьою державою, з установою третьої держави або з організацією чи установою, що перебуває в прямій або опосередкованій власності або під прямим чи опосередкованим контролем третьої держави або установи третьої держави,</p>
--	--	--	--	--

		<p>(2) Так само карається той, хто порушує Постанову про зовнішню торгівлю, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. без дозволу згідно з § 8 абзацом 1, § 9 абзацом 1 або § 78 експортує зазначені там товари, 2. всупереч § 9 абзацу 2 реченню 3 експортує зазначені там товари, 3. без дозволу згідно з § 11 абзацом 1 реченням 1 переміщує зазначені там товари, 4. без дозволу згідно з § 46 абзацом 1, також у поєднанні з § 47 абзацом 1, або без дозволу згідно з § 47 абзацом 2 здійснює торговельну або посередницьку операцію, 5. всупереч § 47 абзацу 3 реченню 3 здійснює торговельну або посередницьку операцію, 6. без дозволу згідно з § 49 абзацом 1, § 50 абзацом 1, § 51 абзацом 1 або абзацом 2, або § 52 абзацом 1 надає технічну допомогу, 7. всупереч § 49 абзацу 2 реченню 3, § 50 абзацу 2 реченню 3, § 51 абзацу 3 реченню 3 або § 52 абзацу 2 реченню 3 надає технічну допомогу, або 8. порушує виконавче розпорядження згідно з § 59 абзацом 1 реченням 1 або абзацом 3 номер 1, або § 62 абзацом 1. <p>(3) Так само карається той, хто порушує Регламент (ЄС) № 2368/2002 Ради від 20 грудня 2002 року про впровадження системи сертифікації Кімберлійського процесу для міжнародної торгівлі необробленими алмазами (OJ L 358, 31.12.2002, с. 28), з останніми змінами, внесеними Імплементативним регламентом (ЄС) 2020/2149 від 9 грудня 2020 року (OJ L 428, 18.12.2020, с. 38), а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. всупереч статті 3 імпортує необроблені алмази, або 	<p>f) надання державного замовлення або концесії третій державі, установі третьої держави або організації чи установі, що перебуває в прямій або опосередкованій власності або під прямим чи опосередкованим контролем третьої держави або установи третьої держави, або продовження такого замовлення чи концесії,</p> <p>g) створення спільного підприємства або здійснення іншої інвестиції, або</p> <p>h) надання коштів або економічних ресурсів,</p> <p>2. порушує, зазначений в ньому, обов'язок щодо запобігання</p> <p>a) переміщенню, переказу, зміні або використанню коштів,</p> <p>b) доступу до коштів,</p> <p>c) використання коштів таким чином, що</p> <p>aa) змінює розмір, місцезнаходження, власність, володіння, властивість або цільове призначення коштів, або</p> <p>bb) спричиняє зміну, яка уможлиблює використання коштів, або</p> <p>d) використання економічних ресурсів для придбання коштів, товарів або послуг,</p> <p>3. порушує заборону обходу обов'язку, зазначеного в пункті 2, а саме:</p> <p>a) використовує або передає третій стороні кошти або економічні ресурси, на які поширюється обов'язок, зазначений у пункті 2, або в інший спосіб розпоряджається такими коштами або економічними ресурсами з метою приховування цих коштів або економічних ресурсів, або</p> <p>b) надає неправдиву або оманливу інформацію для приховування власника</p>
--	--	--	--

		<p>2. всупереч статті 11 експортує необроблені алмази.</p> <p>(4) Так само карається той, хто порушує Регламент (ЄС) 2019/125 Європейського парламенту та Ради від 16 січня 2019 року про торгівлю певними товарами, які можуть використовуватися для виконання смертної кари, катувань або іншого жорстокого, нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (ОJ L 30, 31.1.2019, с. 1), з останніми змінами, внесеними Делегованим регламентом (ЄС) 2021/139 від 4 грудня 2020 року (ОJ L 43, 8.2.2021, с. 5), а саме:</p> <ol style="list-style-type: none">1. всупереч статті 3 абзацу 1 реченню 1 експортує зазначені там товари,2. всупереч статті 3 абзацу 1 реченню 3 надає технічну допомогу,3. всупереч статті 4 абзацу 1 реченню 1 імпортує зазначені там товари,4. всупереч статті 4 абзацу 1 реченню 2 приймає технічну допомогу,5. всупереч статті 5, статті 13 або статті 18 здійснює транзит зазначених там товарів,6. всупереч статті 6 надає посередницькі послуги,7. всупереч статті 7 надає або пропонує навчальні заходи,8. без дозволу згідно зі статтею 11 абзацом 1 реченням 1 або статтею 16 абзацом 1 реченням 1 експортує зазначені там товари,9. без дозволу згідно зі статтею 15 абзацом 1 літерою а або статтею 19 абзацом 1 літерою а надає технічну допомогу, або	<p>або бенефіціара коштів або економічних ресурсів, на які поширюється обов'язок, зазначений у пункті 2, або</p> <p>4. порушує, зазначену в ньому, вимогу дозволу на</p> <ol style="list-style-type: none">а) торгівлю товарами, імпорт, експорт, переміщення, поставку, транзит, передачу або перевезення товарів, або продаж чи купівлю товарів,б) надання технічної допомоги, посередницьких послуг, страхування або інших послуг, пов'язаних з діяльністю, зазначеною в пункті а), або товарами, зазначеними в цьому пункті,с) надання фінансових засобів, фінансової допомоги або криптогаманця, надання рейтингових послуг, інвестиційних послуг, торгівлі цінними паперами, торгівлі інструментами грошового ринку або інших послуг з цінними паперами чи фінансових послуг, здійснення транзакцій з центральним банком або юридичною особою, організацією чи установою, що діє від імені або за вказівкою центрального банку, або здійснення іншої фінансової діяльності,д) надання юридичних консультацій, консультацій з питань зв'язків з громадськістю, аудиту, бухгалтерського обліку, податкового консультування, консультацій з питань підприємництва або менеджменту, консультацій з питань інформаційних технологій, довірчих послуг, послуг з передачі, трансляції, розповсюдження або інших послуг з радіомовлення, архітектурних або інженерних послуг або аналогічних послуг,
--	--	--	--

		<p>10. без дозволу згідно зі статтею 15 абзацом 1 літерою b або статтею 19 абзацом 1 літерою b надає посередницькі послуги.</p> <p>Якщо положення, зазначені в реченні 1, посилаються на Додатки II, III або IV до Регламенту (ЄС) 2019/125, ці додатки застосовуються в чинній редакції.</p> <p>(5) Так само карається той, хто порушує Регламент (ЄС) 2021/821 Європейського парламенту та Ради від 20 травня 2021 року про систему Союзу з контролю за експортом, посередництвом, технічною допомогою, транзитом і переміщенням товарів подвійного призначення (OJ L 206, 11.6.2021, с. 1), а саме:</p> <ol style="list-style-type: none">1. без дозволу згідно зі статтею 3 абзацом 1, статтею 4 абзацом 1, статтею 5 абзацом 1 або статтею 10 абзацом 1 експортує товари подвійного призначення або товари для цифрового спостереження,2. всупереч статті 4 абзацу 2 реченню 2 або статті 5 абзацу 2 реченню 2, також у поєднанні з § 9 абзацом 4 Постанови про зовнішню торгівлю, експортує товари без рішення компетентного органу про необхідність отримання дозволу або без дозволу компетентного органу,3. без дозволу згідно зі статтею 6 абзацом 1 або статтею 8 абзацом 1 надає посередницькі послуги або технічну допомогу, або4. всупереч статті 6 абзацу 2 реченню 2 або статті 8 абзацу 2 реченню 2 надає посередницькі послуги або технічну допомогу без рішення компетентного органу про необхідність отримання дозволу або без дозволу компетентного органу.	<p>е) укладення або продовження договору оренди або найму чи іншої угоди з третьою державою, з установою третьої держави або з організацією чи установою, що перебуває в прямій або опосередкованій власності або під прямим чи опосередкованим контролем третьої держави або установи третьої держави,</p> <p>ф) надання державного замовлення або концесії третій державі, установі третьої держави або організації чи установі, що перебуває в прямій або опосередкованій власності або під прямим чи опосередкованим контролем третьої держави або установи третьої держави, або продовження такого замовлення чи концесії,</p> <p>г) створення спільного підприємства або здійснення іншої інвестиції, або</p> <p>h) надання коштів або економічних ресурсів,</p> <p>(2) Так само карається той, хто порушує Постанову про зовнішню торгівлю, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none">1. без дозволу згідно з § 8 абзацом 1, § 9 абзацом 1 або § 78 експортує зазначені там товари,2. всупереч § 9 абзацу 2 реченню 3 експортує зазначені там товари,3. без дозволу згідно з § 11 абзацом 1 реченням 1 переміщує зазначені там товари,4. без дозволу згідно з § 46 абзацом 1, також у поєднанні з § 47 абзацом 1, або без дозволу згідно з § 47 абзацом 2 здійснює торговельну або посередницьку операцію,5. всупереч § 47 абзацу 3 реченню 3 здійснює торговельну або посередницьку операцію,6. без дозволу згідно з § 49 абзацом 1, § 50 абзацом 1, § 51 абзацом 1 або абзацом 2, або § 52 абзацом 1 надає технічну допомогу,
--	--	---	---

		<p>Якщо положення, зазначені в реченні 1, посилаються на Додаток I до Регламенту (ЄС) 2021/821, цей додаток застосовується в чинній редакції. У випадках, передбачених реченням 1</p> <p>1. пункт 2: експортером вважається особа, яка здійснює експорт через іншу особу, якщо ця особа знає, що товари подвійного призначення або для цифрового спостереження повністю або частково використовуються у значенні статті 4 абзацу 1 або статті 5 абзацу 1 Регламенту (ЄС) 2021/821;</p> <p>2. пункт 4: посередником або особою, що надає технічну допомогу, вважається особа, яка здійснює посередництво або надання технічної допомоги через іншу особу, якщо ця особа знає, що товари повністю або частково призначені для використання у значенні статті 4 абзацу 1 Регламенту (ЄС) 2021/821.</p> <p>(5a) Покаранням позбавленням волі на строк до одного року або штрафом карається той, хто всупереч статті 9 абзацу 2 літері а Регламенту (ЄС) № 269/2014 Ради від 17 березня 2014 року про обмежувальні заходи у зв'язку з діями, що підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України (OJ L 78, 17.3.2014, с. 6), з останніми змінами, внесеними Імплементативним регламентом (ЄС) 2022/1529 (OJ L 239, 15.9.2022, с. 1), не подає повідомлення, подає його неправильно, неповно або несвоєчасно.</p> <p>(5b) Так само карається той, хто порушує Регламент (ЄС) 2019/125, а саме:</p> <p>1. всупереч статті 8 виставляє або пропонує до продажу товари, зазначені в ній, або</p>	<p>7. всупереч § 49 абзацу 2 реченню 3, § 50 абзацу 2 реченню 3, § 51 абзацу 3 реченню 3 або § 52 абзацу 2 реченню 3 надає технічну допомогу, або</p> <p>8. порушує виконавче розпорядження згідно з § 59 абзацом 1 реченням 1 або абзацом 3 номер 1, або § 62 абзацом 1.</p> <p>(3) Так само карається той, хто порушує Регламент (ЄС) № 2368/2002 в редакції від 27 липня 2022 року, а саме:</p> <p>1. всупереч статті 3 імпортує необроблені алмази, або</p> <p>2. всупереч статті 11 експортує необроблені алмази.</p> <p>(4) Так само карається той, хто порушує Регламент (ЄС) 2019/125 в редакції від 4 грудня 2020 року, а саме:</p> <p>1. всупереч статті 3 абзацу 1 реченню 1 експортує зазначені там товари,</p> <p>2. всупереч статті 3 абзацу 1 реченню 3 надає технічну допомогу,</p> <p>3. всупереч статті 4 абзацу 1 реченню 1 імпортує зазначені там товари,</p> <p>4. всупереч статті 4 абзацу 1 реченню 2 приймає технічну допомогу,</p> <p>5. всупереч статті 5, статті 13 або статті 18 здійснює транзит зазначених там товарів,</p> <p>6. всупереч статті 6 надає посередницькі послуги,</p> <p>7. всупереч статті 7 надає або пропонує навчальні заходи,</p> <p>8. без дозволу згідно зі статтею 11 абзацом 1 реченням 1 або статтею 16 абзацом 1 реченням 1 експортує зазначені там товари,</p>
--	--	--	---

		<p>2. всупереч статті 9 продає або купує рекламний простір або рекламний час.</p> <p>Якщо положення, зазначені в реченні 1, посилаються на Додаток II до Регламенту (ЄС) 2019/125, цей додаток застосовується в чинній редакції.</p> <p>(6) Замах на вчинення діяння, передбаченого пунктами 1–5 або 5b, є караним.</p> <p>(7) Покаранням позбавленням волі не менше одного року карається той, хто</p> <ol style="list-style-type: none">у випадках, передбачених абзацами 1 або 1a, діє на користь розвідувальної служби іноземної держави,у випадках, передбачених абзацами 1, 1a і 2-4 або абзацом 5, діє з метою отримання прибутку або як член угруповання, яке об'єдналося з метою систематичного вчинення таких діянь, абовчиняє діяння, зазначене в абзацах 1 або 1a, яке стосується розробки, виробництва, обслуговування або зберігання ракет для хімічної, біологічної або ядерної зброї. <p>(8) Покаранням позбавленням волі не менше двох років карається той, хто у випадках, передбачених абзацами 1, 1a і 2-4 або абзацом 5, діє з метою отримання прибутку як член злочинного угруповання, яке об'єдналося з метою систематичного вчинення таких діянь.</p> <p>(9) У випадках, передбачених абзацом 1 пункту 2, абзацом 1a, абзацом 2 пунктами 1, 3, 4 або пунктом 6, абзацом 4 реченням 1 пунктом 5 або абзацом 5 реченням 1, дії без дозволу вважаються діями на підставі дозволу, отриманого шляхом погрози, підкупу чи змови, або шляхом надання неправдивих або</p>	<p>9. без дозволу згідно зі статтею 15 абзацом 1 літерою а або статтею 19 абзацом 1 літерою а надає технічну допомогу, або</p> <p>10. без дозволу згідно зі статтею 15 абзацом 1 літерою b або статтею 19 абзацом 1 літерою b надає посередницькі послуги.</p> <p>Якщо положення, зазначені в реченні 1, посилаються на Додатки II, III або IV до Регламенту (ЄС) 2019/125, ці додатки застосовуються в чинній редакції.</p> <p>(5) Так само карається той, хто порушує Регламент (ЄС) 2021/821 в редакції від 5 вересня 2024 року, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none">без дозволу згідно зі статтею 3 абзацом 1, статтею 4 абзацом 1, статтею 5 абзацом 1 або статтею 10 абзацом 1 експортує товари подвійного призначення або товари для цифрового спостереження,всупереч статті 4 абзацу 2 реченню 2 або статті 5 абзацу 2 реченню 2, також у поєднанні з § 9 абзацом 4 Постанови про зовнішню торгівлю, експортує товари без рішення компетентного органу про необхідність отримання дозволу або без дозволу компетентного органу,без дозволу згідно зі статтею 6 абзацом 1 або статтею 8 абзацом 1 надає посередницькі послуги або технічну допомогу, абовсупереч статті 6 абзацу 2 реченню 2 або статті 8 абзацу 2 реченню 2 надає посередницькі послуги або технічну допомогу без рішення компетентного органу про необхідність отримання дозволу або без дозволу компетентного органу.
--	--	--	---

неповних відомостей.

(10) Абзаци 1-9 застосовуються, незалежно від закону місця вчинення діяння, також до діянь, вчинених за кордоном, якщо винний є громадянином Німеччини.

(11) Згідно з абзацом 1, також у поєднанні з абзацами 6, 7, 8 або 10, не карається той, хто

- діє до закінчення другого робочого дня, наступного за опублікуванням правового акта в Офіційному віснику Європейського Союзу, і
- на момент вчинення діяння не знав про заборону або вимогу дозволу, передбачену правовим актом, зазначеним у пункті 1.

(12) Згідно з абзацом 1а, також у поєднанні з абзацами 6, 7, 8, 9 або 10, не карається той, хто

- порушує публічно оголошене розпорядження до закінчення другого робочого дня, наступного за опублікуванням, і
- на момент вчинення діяння не знав про встановлене цим обмеження.

(13) Згідно з абзацом 5а не карається той, хто добровільно і повністю надає з запізненням зазначене там повідомлення, якщо на той момент діяння ще не було повністю або частково виявлено, і винний це не знав, або якщо діяння вже було виявлено, але винний про це не знав і за розумної оцінки обставин не міг цього передбачити.

Якщо положення, зазначені в реченні 1, посилаються на Додаток I до Регламенту (ЄС) 2021/821 **в редакції від 5 вересня 2024 року**, цей додаток застосовується в чинній редакції. У випадках, передбачених реченням 1

- пункт 2: експортером вважається особа, яка здійснює експорт через іншу особу, якщо ця особа знає, що товари подвійного призначення або для цифрового спостереження повністю або частково використовуються у значенні статті 4 абзацу 1 або статті 5 абзацу 1 Регламенту (ЄС) 2021/821 **в редакції від 5 вересня 2024 року**;
- пункт 4: посередником або особою, що надає технічну допомогу, вважається особа, яка здійснює посередництво або надання технічної допомоги через іншу особу, якщо ця особа знає, що товари повністю або частково призначені для використання у значенні статті 4 абзацу 1 Регламенту (ЄС) 2021/821 **в редакції від 5 вересня 2024 року**.

(5а) Позбавленням волі на строк до одного року або штрафом карається той, хто **порушує безпосередньо застосовне положення правового акта Європейського Співтовариства або Європейського Союзу, що стосується виконання економічних санкцій, прийнятого Радою Європейського Союзу в галузі Спільної зовнішньої та безпекової політики, а саме:**

- неподання, неправильного, неповного або несвоєчасного подання до компетентного адміністративного органу, зазначеного в правовому акті, повідомлення про кошти або економічні ресурси, на які поширюється обов'язок, в абзаці 1 пункті 2,**

				<p>і які перебувають у його власності або володінні, або утримуються чи контролюються ним, або</p> <p>2. не передає, передає неправильно, неповно або несвоєчасно інформацію про кошти або економічні ресурси, на які поширюється обов'язок, зазначений в абзаці 1 пункті 2, отриману під час виконання професійних обов'язків, компетентному адміністративному органу, зазначеному в правовому акті.</p> <p>(5b) Так само карається той, хто порушує Регламент (ЄС) 2019/125 в редакції від 4 грудня 2020 року, а саме:</p> <p>1. всупереч статті 8 виставляє або пропонує до продажу товари, зазначені в ній, або</p> <p>2. всупереч статті 9 продає або купує рекламний простір або рекламний час.</p> <p>Якщо положення, зазначені в реченні 1, посилаються на Додаток II до Регламенту (ЄС) 2019/125, цей додаток застосовується в чинній редакції.</p> <p>(б) Замах на вчинення діяння, передбаченого абзацом 1 пунктів 1, 3 або 4, абзаців 1а-5 або абзацу 5b, є караним.</p> <p>(ба) В особливо тяжких випадках абзацу 1 пункту 1 літери а або пункту 4 літери а покаранням є позбавлення волі на строк від шести місяців до десяти років. Особливо тяжким випадком, як правило, вважається, коли винний</p> <p>1. надає державному органу неповну або неправдиву інформацію про кінцеве використання, маршрут транспортування, одержувача, відправника,</p>
--	--	--	--	---

				<p>походження, покупця, продавця, кількість, вартість або характеристики товарів, або</p> <p>2. використовує іноземну компанію в розумінні § 138 абзацу 3 Податкового кодексу, на яку він здійснює прямий або опосередкований домінуючий або визначальний вплив, з метою приховування порушення безпосередньо застосовного положення в правовому акті Європейського Співтовариства або Європейського Союзу, зазначеного в абзаці 1.</p> <p>(7) Покаранням позбавленням волі не менше одного року карається той, хто</p> <p>1. у випадках, передбачених абзацами 1 або 1а, діє на користь розвідувальної служби іноземної держави,</p> <p>2. у випадках, передбачених абзацами 1, 1а і 2-4 або абзацом 5, діє з метою отримання прибутку або як член угруповання, яке об'єдналося з метою систематичного вчинення таких діянь, або</p> <p>3. вчиняє діяння, зазначене в абзацах 1 або 1а, яке стосується розробки, виробництва, обслуговування або зберігання ракет для хімічної, біологічної або ядерної зброї.</p> <p>(8) Покаранням позбавленням волі не менше двох років карається той, хто у випадках, передбачених абзацами 1, 1а і 2-4 або абзацом 5, діє з метою отримання прибутку як член злочинного угруповання, яке об'єдналося з метою систематичного вчинення таких діянь.</p> <p>(8а) Якщо особа, яка вчинила правопорушення, у випадках, передбачених пунктом 1 підпунктом 1 літерою а) або б) або підпунктом 4 літерою а) або б), діяла необережно, покаранням є позбавлення волі на строк не більше трьох років або штраф,</p>
--	--	--	--	---

				<p>якщо діяння стосується товарів подвійного призначення, зазначених у Додатку I або Додатку IV до Регламенту (ЄС) 2021/821 в редакції від 5 вересня 2024 року.</p> <p>(9) У випадках, передбачених абзацом 1 пункту 4, абзацом 1а, абзацом 2 пунктами 1, 3, 4 або пунктом 6, абзацом 4 реченням 1 пунктом 5 або абзацом 5 реченням 1, дії без дозволу вважаються діями на підставі дозволу, отриманого шляхом погрози, підкупу чи змови, або шляхом надання неправдивих або неповних відомостей.</p> <p>(10) Абзаци 1-9 застосовуються, незалежно від закону місця вчинення діяння, також до діянь, вчинених за кордоном, якщо винний є громадянином Німеччини.</p> <p>(11) Діяння не є карним згідно з абзацом 1, зокрема у поєднанні з абзацом 6, якщо діяння здійснюється як</p> <ol style="list-style-type: none">1. гуманітарна допомога особі, яка її потребує, або2. діяльність, спрямована на підтримку основних людських потреб відповідно до принципів неупередженості, гуманності, нейтральності та незалежності, а також відповідно до міжнародного гуманітарного права. <p>(12) Згідно з абзацом 1а, також у поєднанні з абзацами 6, 7, 8, 9 або 10, не карається той, хто</p> <ol style="list-style-type: none">1. порушує публічно оголошене розпорядження до закінчення другого робочого дня, наступного за опублікуванням, і2. на момент вчинення діяння не знав про встановлене цим обмеження.
--	--	--	--	---

				(13) Згідно з абзацом 5а пунктом 2 не карається особа, яка, будучи адвокатом, юрисконсультом, патентним повіреним, нотаріусом, аудитором, присяжним бухгалтером, податковим консультантом або податковим представником, не передає, передає неправильно, неповно або несвоєчасно інформацію, яка була їй довірена або стала їй відомою в цьому статусі.
16.	Румунія	<u>Розроблено Проект про внесення змін до положень Надзвичайної постанови Уряду №202/2008 про виконання міжнародних санкцій</u>	<p><u>Надзвичайна постанова Уряду №202/2008 про виконання міжнародних санкцій</u></p> <p>Стаття 26. Правопорушення та санкції</p> <p>(1) Наступні діяння є правопорушенням і караються штрафом від 10 000 леїв до 100 000 леїв та, залежно від обставин, конфіскацією майна, призначеного, використаного або отриманого внаслідок правопорушення:</p> <p>а) недотримання обмежень та зобов'язань, передбачених в актах, зазначених у ст. 1 абз. (1), які є безпосередньо застосовними, або в нормативних актах, передбачених ст. 4 абз. (2) і (4), якщо діяння не є злочином;</p> <p>б) недотримання зобов'язання, передбаченого ст. 24 абз. (1), якщо діяння не є злочином;</p> <p>б) недотримання зобов'язання, передбаченого ст. 24 абз. (1), якщо діяння не є злочином;</p> <p>с) невиконання зобов'язань, передбачених ст. 7 абз. (1), ст. 8³, ст. 9 абз. (2), ст. 18 абз. (1) і (4)-(6) та ст. 21 абз. (1).</p> <p>(2) Окрім санкції, передбаченої в абз. (1), можуть застосовуватися одна або кілька з наступних додаткових санкцій:</p> <p>а) призупинення дії дозволу, ліцензії або авторизації на здійснення діяльності або,</p>	<p><u>Проект про внесення змін до положень Надзвичайної постанови Уряду №202/2008 про виконання міжнародних санкцій</u></p> <p>Стаття 26. Правопорушення та санкції</p> <p>(1) Наступні діяння є правопорушенням і караються штрафом від 10 000 леїв до 100 000 леїв та, залежно від обставин, конфіскацією майна, призначеного, використаного або отриманого внаслідок правопорушення, якщо ці діяння не є злочином:</p> <p>а) недотримання обмежень та зобов'язань, передбачених в актах, зазначених у ст. 1 абз. (1), які є безпосередньо застосовними, або в нормативних актах, передбачених ст. 4 абз. (2) і (4);</p> <p>б) невиконання зобов'язань, передбачених ст. 7 абз. (1), ст. 8³, ст. 9 абз. (2), ст. 18 абз. (1) і (4)-(6) та ст. 21 абз. (1).</p> <p>Стаття 27¹. Злочини</p> <p>(1) Наступні діяння є злочинами та караються таким чином:</p> <p>а) надання коштів або економічних ресурсів підсанкційній особі, організації чи органу або на їх користь, прямо або опосередковано,</p>

		<p>залежно від обставин, призупинення діяльності юридичної особи на строк від 1 до 6 місяців;</p> <p>b) відкликання ліцензії або дозволу на певні операції чи види діяльності на строк від 1 до 6 місяців або остаточно.</p> <p>(3) На відміну від ст. 13 абз. (1) Постанови Уряду № 2/2001 про правовий режим правопорушень, затвердженої зі змінами та доповненнями Законом № 180/2002, з подальшими змінами та доповненнями, застосування штрафу за правопорушення припиняється через 5 років з дати вчинення правопорушення.</p> <p>(4) Якщо ця надзвичайна постанова не передбачає інше, до правопорушень, передбачених в абз. (1), застосовуються положення Постанови Уряду № 2/2001, затвердженої зі змінами та доповненнями Законом № 180/2002, з подальшими змінами та доповненнями, за винятком ст. 28 абз. (1) та ст. 29.</p> <p>Стаття 26¹. Адміністративні санкції, наглядові та санкційні заходи, що застосовуються Національним банком Румунії та Органом фінансового нагляду</p> <p>(1) Як виняток з положень ст. 26, Національний банк Румунії або Орган фінансового нагляду, залежно від обставин, застосовує адміністративні санкції та/або санкційні заходи, коли встановлюють, що суб'єкт нагляду, передбачений ст. 12 абз. (1) літ. n) та літ. o) пункти (i)-(iv), та/або будь-хто з його адміністраторів, керівників або осіб, призначених відповідальними у сфері міжнародних санкцій в її складі, несуть відповідальність, залежно від обставин, за наступні діяння:</p>	<p>якщо цим порушується заборона, що становить міжнародну санкцію Союзу, – карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;</p> <p>b) невиконання обов'язку заморозити кошти або економічні ресурси, що належать підсанкційній особі, організації чи органу або знаходяться у власності чи під контролем такої призначеної особи, організації чи органу або перебувають у їх володінні, якщо цим порушується заборона, що становить міжнародну санкцію Союзу, – карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;</p> <p>с) дозвіл на в'їзд або транзит через територію Румунії підсанкційної особи, якщо цим порушується заборона, що становить міжнародну санкцію Союзу, – карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;</p> <p>d) здійснення операцій або продовження операцій з третьою країною, з органами третьої країни або з організаціями чи органами, що належать або контролюються прямо чи опосередковано третьою країною або органами третьої країни, включаючи укладання або продовження виконання договорів державних закупівель або концесійних договорів, якщо заборона або обмеження відповідної поведінки становить міжнародну санкцію Союзу, – карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;</p> <p>е) торгівля, імпорт, експорт, продаж, купівля, передача, транзит або транспортування товарів, а також надання брокерських послуг,</p>
--	--	---	---

		<p>a) недотримання обмежень та зобов'язань, передбачених в актах, зазначених у ст. 1 абз. (1), або в нормативних актах, передбачених ст. 4 абз. (2) і (4), якщо діяння не є злочином;</p> <p>b) невиконання зобов'язань, передбачених ст. 18 абз. (1), (2), (4) і (6) та ст. 24 абз. (1), якщо діяння не є злочином;</p> <p>c) невиконання зобов'язань, передбачених ст. 9 абз. (2) останньою частиною та ст. 20 абз. (1);</p> <p>d) невиконання зобов'язань, передбачених ст. 7 абз. (1) та ст. 21 абз. (1) суб'єктами, що підлягають нагляду з боку Органу фінансового нагляду;</p> <p>e) ненадання, несвоєчасне надання або надання недостовірних даних та інформації наглядовому органу під час здійснення ним своїх наглядових та контрольних повноважень;</p> <p>f) недотримання наглядових заходів, призначених Національним банком Румунії або Органом фінансового нагляду;</p> <p>g) перешкоджання особам, уповноваженим керівництвом Національного банку Румунії або Органу фінансового нагляду здійснювати наглядові та контрольні дії.</p> <p>(2) У випадках, передбачених абз. (1), Національний банк Румунії або Орган фінансового нагляду, залежно від обставин, може застосовувати наступні адміністративні санкції відповідно до повноважень, встановлених ст. 12 абз. (1) літ. n) та o), залежно від обставин:</p> <p>a) штраф, що застосовується до суб'єкта нагляду, у розмірі до 10% від загального річного обороту, розрахованого на основі останньої доступної фінансової звітності, затвердженої керівним органом, або до 25 000 000 леїв;</p>	<p>технічної допомоги або інших послуг, пов'язаних з цими товарами, якщо заборона або обмеження відповідної поведінки становить міжнародну санкцію Союзу, – карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років або штрафом та позбавленням певних прав;</p> <p>f) надання фінансових послуг або здійснення фінансової діяльності, якщо заборона або обмеження відповідної поведінки становить міжнародну санкцію Союзу, – карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;</p> <p>g) надання інших послуг, ніж ті, що зазначені в пункті (f), якщо заборона або обмеження відповідної поведінки становить міжнародну санкцію Союзу, – карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;</p> <p>h) обхід міжнародної санкції Союзу шляхом використання, передачі третій особі коштів або економічних ресурсів, або розпорядження будь-яким іншим способом коштами або економічними ресурсами, які прямо або опосередковано перебувають у власності, володінні або під контролем підсанкційної особи, організації чи органу, що підлягають заморожуванню на підставі міжнародної санкції Союзу, з метою приховування коштів або економічних ресурсів, – карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;</p> <p>i) обхід міжнародної санкції Союзу шляхом надання неправдивої або</p>
--	--	--	---

		<p>с) відкликання дозволу, висновку або схвалення, наданого керівникам та/або адміністраторам суб'єкта господарювання або, залежно від обставин, особам, передбаченим абз. (5) літ. f);</p> <p>d) публічне попередження, яке публікується на веб-сайті наглядового органу, із зазначенням фізичної особи, відповідального суб'єкта та вчиненого діяння;</p> <p>e) письмове попередження.</p> <p>(3) Для цілей абз. (1), Національний банк Румунії та Орган фінансового нагляду можуть застосовувати наступні санкційні заходи відповідно до повноважень, встановлених ст. 12 абз. (1) літ. n) та o), залежно від обставин, цієї надзвичайної постанови:</p> <p>a) виключення небанківської фінансової установи з реєстру, який веде Національний банк Румунії, та, як наслідок, заборона на здійснення кредитної діяльності;</p> <p>b) відкликання дозволу, висновку, авторизації або ліцензії, наданих суб'єкту;</p> <p>c) тимчасова заборона виконувати певні функції у фінансовій установі, що підлягає нагляду з боку Національного банку Румунії або Органу фінансового нагляду, особами, відповідальними за вчинення діяння;</p> <p>d) прийняття рішення або наказу про припинення протиправної поведінки фізичної або юридичної особи та утримання від її повторення.</p> <p>(4) Наглядові органи, передбачені абз. (1), можуть надавати рекомендації суб'єктам нагляду, передбаченим ст. 12 абз. (1) літ. n) та o),</p>	<p>оманливої інформації з метою приховування того, що підсанкційна особа, організація чи орган є власником або кінцевим бенефіціаром коштів або економічних ресурсів, які повинні бути заблоковані на підставі міжнародної санкції Союзу, –</p> <p>карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;</p> <p>j) обхід міжнародної санкції Союзу через невиконання фізичною особою або представником підсанкційної організації чи органу зобов'язання, що становить міжнародну санкцію Союзу, інформувати компетентні адміністративні органи про кошти або економічні ресурси, що знаходяться під юрисдикцією Румунії, перебувають у власності, володінні або під контролем, –</p> <p>карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;</p> <p>k) обхід міжнародної санкції Союзу через невиконання зобов'язання, що становить міжнародну санкцію Союзу, надавати компетентним адміністративним органам інформацію про заблоковані кошти або економічні ресурси або інформацію, що є в їхньому розпорядженні, про кошти або економічні ресурси, які знаходяться на національній території або на території держави-члена Союзу, які належать, знаходяться у власності, володінні або під контролем підсанкційних осіб, організацій або органів і не були заблоковані, коли відповідна інформація була отримана під час виконання службових обов'язків, –</p>
--	--	---	---

з метою вжиття ними відповідних заходів для покращення системи управління, політик, процедур та контролю, впроваджених для ефективного пом'якшення та управління ризиками невиконання міжнародних санкцій. Суб'єкт зобов'язаний повідомити Національному банку Румунії або Органу фінансового нагляду про вжиті заходи, залежно від обставин, у строки, встановлені останнім.

(5) Незалежно від формулювання рекомендацій, органи нагляду, передбачені в абз. (1) можуть наказувати суб'єктам, що перебувають під наглядом, які порушують положення цієї надзвичайної постанови або не виконують рекомендацію з метою зменшення ризиків невиконання міжнародних санкцій або усунення недоліків та їх причин, такі заходи нагляду:

а) вимагати від суб'єкта покращення системи управління, політики, процедур та засобів контролю, впроваджених для ефективного пом'якшення та управління ризиками невиконання міжнародних санкцій, із зазначенням аспектів, які потребують покращення;

б) накладати зобов'язання застосовувати стандартні заходи належної перевірки клієнтів для продуктів, операцій та/або клієнтів, щодо яких внутрішня політика та процедури суб'єкта встановлюють застосування спрощених заходів, та/або накладати зобов'язання застосовувати додаткові заходи для операцій або клієнтів, для яких вони встановлюють застосування стандартних або спрощених заходів належної перевірки клієнтів,

карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;

l) порушення або невиконання умов, передбачених у дозволах, наданих компетентними адміністративними органами для здійснення діяльності, яка за відсутності такого дозволу становить порушення заборони або обмеження, що є міжнародною санкцією Союзу, --

карається позбавленням волі на строк від 1 до 5 років та позбавленням певних прав;

(2) Якщо діяння, передбачені ч. (1) п. а), б) та h)-k), стосуються коштів або економічних ресурсів на суму не менше 100 000 євро в еквіваленті національної валюти на дату вчинення злочину, -- карається позбавленням волі на строк від 2 до 7 років та позбавленням певних прав.

(3) Якщо діяння, передбачені ч. (1) п. е), стосуються товарів, включених до Спільного списку Європейського Союзу військових товарів, незалежно від їхньої вартості, застосовуються положення ст. 32 Надзвичайної постанови № 158 від 19 жовтня 1999 року про режим контролю за експортом, імпортом та іншими операціями з військовими товарами, перевидана, з урахуванням обтяжуючих обставин діяння.

(4) Якщо діяння, передбачені ч. (1) п. е), стосуються товарів подвійного призначення, що містяться у списках Додатків I та IV до Регламенту (ЄС) 2021/821, незалежно від їх вартості, застосовуються положення ст. 40 Надзвичайної постанови № 43 від 14 квітня 2022 року про режим контролю операцій

		<p>у значенні положень ст. 11-17¹ Закону № 129/2019 з подальшими змінами та доповненнями;</p> <p>с) обмежувати або лімітувати діяльність, операції або мережу філій, агентів та дистриб'юторів, включаючи відкликання дозволу, наданого на відкриття філій в інших державах-членах або третіх державах, залежно від обставин, призупинення діяльності або припинення діяльності деяких філій до усунення недоліків;</p> <p>д) вимагати припинення надання фінансових, платіжних послуг або послуг з розповсюдження електронних грошей через агента або дистриб'ютора;</p> <p>е) вимагати від суб'єкта господарювання зменшення ризиків, пов'язаних з його операціями, продуктами, послугами та інформаційними системами, із зазначенням ризиків, які були виявлені та мають бути зменшені;</p> <p>ф) вимагати від суб'єкта заміни осіб, призначених для забезпечення керівництва відділами та/або територіальними підрозділами, які несуть відповідальність за застосування політик та процедур належної перевірки клієнтів, зменшення та управління ризиками невиконання міжнародних санкцій.</p> <p>(6) Адміністративні санкції та санкційні заходи, передбачені абз. (2) і (3), можуть застосовуватися одночасно з наданням рекомендацій або призначенням наглядових заходів відповідно до положень абз. (4) і (5) або незалежно від них. Застосування санкцій або санкційних заходів припиняється через 5 років з дати вчинення діяння.</p>	<p>з товарами подвійного призначення, з урахуванням обтяжуючих обставин вчиненого діяння.</p> <p>(5) Якщо діяння, передбачені ч. (1) п. d)-g) та l), стосуються товарів, послуг, операцій або діяльності на суму не менше 100 000 євро в еквіваленті національної валюти на дату вчинення злочину, – карається позбавленням волі на строк від 2 до 7 років та позбавленням певних прав.</p> <p>(6) Діяння, передбачені ч. (1) п. (e), ч. (3) та ч. (4), вчинені з необережності, – караються позбавленням волі на строк від 6 місяців до 3 років або штрафом.</p> <p>(7) Не караються діяння, передбачені ч. (1)-(5), якщо вони вчинені з метою надання гуманітарної допомоги особам, які перебувають у скрутному становищі, або здійснення діяльності, що відповідає основним людським потребам і здійснюється відповідно до принципів неупередженості, гуманності, нейтральності та незалежності та, за необхідності, міжнародного гуманітарного права.</p> <p>(8) Замах на злочини, передбачені:</p> <p>а) ч. (1) п. a), c)-i) та l),</p> <p>б) ч. (2) за винятком п. b), j) та k),</p> <p>с) ч. (3),</p> <p>д) ч. (4) за винятком п. l), – карається.</p> <p>(9) На відміну від положень ст. 137 п. (2) Закону № 286/2009 про Кримінальний кодекс, з подальшими змінами та доповненнями, у випадку злочинів, передбачених:</p>
--	--	--	---

(7) При визначенні виду адміністративної санкції або санкційного заходу та розміру штрафу наглядові органи з абз. (1), враховують усі фактичні та особисті обставини вчинення діяння, включаючи, залежно від обставин, такі аспекти:

- a) тяжкість та тривалість діяння;
- b) ступінь вини відповідальної фізичної або юридичної особи;
- c) фінансова спроможність відповідальної фізичної або юридичної особи, що впливає, наприклад, з річного доходу відповідальної фізичної особи, або з загального обсягу обороту відповідальної юридичної особи;
- d) розмір прибутку, отриманого відповідальною особою або організацією, або розмір заподіяної шкоди, наскільки вони можуть бути визначені;
- e) ступінь співпраці відповідальної фізичної або юридичної особи з наглядовими органами;
- f) порушення, вчинені раніше відповідальною фізичною або юридичною особою;
- g) будь-які потенційні системні наслідки вчиненого діяння, визначені ризиком порушення фінансової системи, що можуть спричинити серйозні негативні наслідки для фінансової системи;
- h) будь-які заходи, вжиті відповідальною особою або організацією після вчинення діяння, з метою обмеження збитків, покриття шкоди або припинення вчинення діяння.

(8) Адміністративна санкція, передбачена абз. (2) літ. b), та санкційний захід, передбачений абз. (3) літ. c), застосовуються окремо від санкції, що застосовується до суб'єкта нагляду, до відповідальних фізичних осіб,

a) ч. (1) п. j) та k), сума, що відповідає одному дню штрафу для юридичної особи, становить від 3 000 леїв до 170 000 леїв;

b) ч. (2) стосовно п. j) та k), сума, що відповідає одному дню штрафу для юридичної особи, становить від 5 000 леїв до 135 000 леїв;

c) ч. (1) п. a)-i) та l) та ч. (7), сума, що відповідає одному дню штрафу для юридичної особи, становить від 3 000 леїв до 835 000 леїв;

d) ч. (2) за винятком п. j) та k), ч. (3), а також ч. (4), сума, що відповідає одному дню штрафу для юридичної особи, становить від 5 000 леїв до 670 000 леїв.

Стаття 27². Пом'якшувальні обставини

Пом'якшувальною обставиною може бути надання особою, яка вчинила один із злочинів, передбачених ст. 27¹, до або під час кримінального переслідування чи судового розгляду, інформації судовим органам, яку неможливо було отримати іншим способом і яка сприяла:

a) встановленню та притягненню до кримінальної відповідальності виконавця або, залежно від обставин, учасників вчинення злочину;

b) отриманню доказів.

Стаття 27³. Забезпечувальні заходи

У випадку вчинення злочину, передбаченого ст. 27¹, вжиття забезпечувальних заходів є обов'язковим відповідно до Закону № 135/2010 про Кримінальний процесуальний кодекс, із подальшими змінами та доповненнями. Під арешт підлягають також кошти або економічні ресурси, пов'язані з вчиненням злочинів,

оскільки це не відбулося б, якби ці особи належним чином виконували свої обов'язки, що впливають з їхніх посадових обов'язків, встановлених відповідно до законодавства, що застосовується до суб'єктів нагляду, нормативних актів, виданих на виконання цієї надзвичайної постанови, та внутрішнього нормативного регулювання.

(9) Акти, прийняті відповідно до цієї надзвичайної постанови Національним банком Румунії, якими встановлюються адміністративні санкції, санкційні заходи та наглядові заходи, передбачені абз. (2), (3) і (5), видаються Головою, Першим заступником Голови або заступником Голови Національного банку Румунії, за винятком тих, що передбачені абз. (2) літ. с) та абз. (3) літ. а) і б), застосування яких належить до компетенції Ради директорів Національного банку Румунії. Акти повинні містити опис діяння та обставин його вчинення, а також правову підставу для призначення адміністративної санкції, санкційного заходу або наглядового заходу.

(10) Акти, передбачені абз. (9), можуть бути оскаржені відповідно до ст. 27 абз. (15) Закону № 129/2019 з подальшими змінами та доповненнями.

(11) Встановлення діянь, передбачених абз. (1), що належать до компетенції Органу фінансового нагляду, здійснюється спеціалізованими структурами в рамках Органу фінансового нагляду, а застосування адміністративних санкцій, санкційних заходів та наглядових заходів, передбачених абз. (2)-(5),

передбачених ст. 27¹ ч. (1) п. h) та і) та ч. (2) щодо п. h) та і).

Стаття 27⁵. Компетенція щодо здійснення кримінального переслідування

(1) До компетенції Управління з розслідування злочинів організованої злочинності та тероризму належать:

а) злочини, передбачені ст. 27¹ ч. (1)-(5);

б) злочини, відповідно до ст. 43 Закону № 135/2010 про Кримінальний процесуальний кодекс з подальшими змінами та доповненнями, пов'язані з тими, що передбачені ст. 27¹ ч. (1)-(5).

(2) Якщо при здійсненні кримінального переслідування прокурори прокуратур при судах встановлять, що злочин, який є предметом справи, є злочином, передбаченим ст. 27¹ ч. (1)-(5), вони зобов'язані негайно повідомити про це прокурорів Управління з розслідування злочинів організованої злочинності та тероризму, відповідно до Закону № 135/2010 про Кримінальний процесуальний кодекс з подальшими змінами та доповненнями.

Стаття 27⁶. Заходи захисту

Особи, які повідомляють про порушення законодавства, пов'язані з невиконанням міжнародних санкцій Союзу, користуються заходами захисту, передбаченими Законом № 361/2022 про захист викривачів в суспільних інтересах з подальшими змінами та доповненнями, які застосовуються відповідно, у міру їх сумісності.

здійснюється Радою Органу фінансового нагляду за умов ст. 21² абз. (4) Надзвичайної Постанови Уряду № 93/2012, затвердженої зі змінами та доповненнями Законом № 113/2013, з подальшими змінами та доповненнями.

(12) Рішення, прийняті Органом фінансового нагляду, якими призначаються адміністративні санкції, санкційні заходи та наглядові заходи відповідно до цієї надзвичайної постанови, повинні бути належним чином вмотивовані та можуть бути оскаржені до Апеляційного суду Бухареста, Секції адміністративних та податкових спорів, в порядку відступу від положень ст. 7 абз.

(1) та ст. 11 абз. (1) і (2) Закону про адміністративні спори № 554/2004, з подальшими змінами та доповненнями, упродовж 30 днів з дати повідомлення про ці акти.

(13) Положення ст. 27 абз. (19), відповідно до ст. 44 абз. (6) Закону № 129/2019, з подальшими змінами та доповненнями, застосовуються відповідно.

Стаття 27. Звільнення від відповідальності

Добросовісне застосування положень цієї надзвичайної постанови фізичними та/або юридичними особами не може призвести до їх дисциплінарної, цивільної чи кримінальної відповідальності.